

PRIMORSKI DNEVNIK
Je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 284 (13.817)

Trst, četrtek, 13. decembra 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Minister Donat Cattin velik optimist

»Okvirni dogovor za kovinarje morda že danes«

RIM — Vodstva CGIL, CISL in UIL so včeraj potrdila predlog vseh treh sindikalnih tajništev za splošno 24-urno stavko, ki bo v četrtek, 20. decembra. S tem v zvezi so obravnavali tudi sindikalni spopad s Federmeccanico za obnovo delovne pogodbe kovinarjev. Vodstva sindikalnih konfederacij so bila enotnega mnenja, da je prav obnova delovne pogodbe za kovinarje »odločilnega pomena za bodoče sindikalne odnose in tudi za izid pogajanj za druge delovne pogodbe v industriji, ki zapadejo konec leta in ki naj bi jih obnovili do junija prihodnjega leta«. Splošna stavka naj bi potekala tako, da bi delavci stavkali 4 ure, zaposleni v javnih službah, električni industriji in pri podjetju Anas 2 uri, v šolah 1 uro, v stavki pa ne bodo sodelovali zaposleni v prevozu, zdravstvu, carinah in gasilci.

Toda morda splošna stavka ne bo potrebna, saj so se industriji odločili za nadaljevanje pogajanj za obnovo delovne pogodbe kovinarjev,

minister za delo Donat Cattin pa je za danes dopoldne že sklical predstavnike sindikatov in Federmeccanice. Minister Donat Cattin je velik optimist in je včeraj zvečer izjavil, da bo že danes prišlo do sporazuma. Svoj optimizem je utemeljeval s tem, »da je pred včerajšnjim zasedanjem vodstva Confindustrie dobil pozitivne namige.«

Da so bili ti namigi resnični, pa je potrdil tudi sam potek zasedanja vodstva zasebnih industrijcev. Ti so se namreč po dokaj burni razpravi le odločili, da nadaljujejo s pogajanjmi, po končanem zasedanju pa se pooblaščenim upraviteljem Fiata Romiti ni hotel izreči, do kdaj naj bi podpisali pogodbo za kovinarje, temveč je le dejal, da je za »podpis pogodbe odgovorna Federmeccanica«. Bolj odločen je bil predsednik SMI Orlando, ki je dejal, da so z včerajšnjo odločitvijo industriji povzročili »prepih, ki pa jim lahko povzroči tudi pljučnico«, ob tem pa se je zavzel za treznost in razumevanje na pogajanjih.

Srečanje na Kvirinalu je bilo »prisrčno in iskreno«

Occhetto in Cossiga na štiri oči o Gladiu

Tajnik KPI je predsedniku objasn timer vzrok interpelacije v zbornici
Komuniste skrbi zlasti protislovnost najvišjih predstavnikov oblasti

RIM — Tajnik KPI Achille Occhetto je včeraj obiskal predsednika Cossiga. Srečanje na Kvirinalu, zanj je zaprosil sam Cossiga, je bilo »prisrčno in iskreno«, in je pripomoglo k razjasnitvi nekaterih temnih plati politične polemike. V dobro uro trajajočem pogovoru sta se Cossiga in Occhetto pogovarjala predvsem o aferi Gladio in o interpelaciji, ki so jo z njo v zvezi vložili komunisti v poslanski zbornici. Beseda je tekla tudi o intervjuju, ki ga je imel Occhetto za dnevnik La Repubblica. Vsebinsa pogovorov ni znana, predsedstvo vlade in vodstvo KPI pa tudi nista izdala kakih posebnih pojasnil za tisk, nemara tudi zato, ker je Occhetto, potem ko je zapustil Kvirinal, odpotoval v Apulijo.

Kar je prišlo v javnost, so torej le indiskretnosti in domneve, že samo dejstvo, da sta želela sogovornika »pojasniti« nekatere stvari, je zelo zgovorno. Kaže namreč, da je komunistični tajnik Cossiga razložil, da se interpelacija ne nanaša nanj, temveč na Andreottija, ki po mnenju KPI predstavlja oviro na poti razčiščenja o Gladiu. Occhetto je verjetno vztrajal pri trditvi, da obstajajo vidna protislovja med ravnanjem kabinetnega sveta, izjavami podpredsednika vlade Martellija in izjavami, ki sta jih dala novinarjem Andreotti in Cristofori le dva dni po zasedanju kabinetnega sveta. Poleg tega pa Occhetto podpira predlog, da bi Cossiga v parlamentu obrazložil poslednje dogodke, ki so privedli do izbruha afere Gladio. Največja Occhettova bojazen je namreč ta, da bi pomanjkanje jasnosti povzročilo še večje nezaupanje v institucije in v učinkovitost zakonov, saj se v demokratični Italiji doslej ni nikoli zgodilo, da bi en sam

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pošteno razmišljanje tržaškega pretorja

VOJMRIR TAVČAR

Sodstvo ima marsikdaj več posluha za manjšinsko problematiko kot politične oblasti in administrativni organi. Po znani razsodbi Ustavnega sodišča iz leta 1982, ki je med drugim poudarilo, da ima pripadnik manjšine pravico do izražanja v lastnem jeziku, predvsem pa pravico, da v svojem materinem jeziku komunicira z oblastmi in od teh dobi odgovore v istem jeziku, po razsodbi tržaškega prizivnega sodišča, ki je pred nedavnim oprostil prof. Sama Pahorja, ker je reagiral na arbitrarno nasilje tistih, ki so mu hoteli preprečiti, da bi plačal prometni davek s položnico, izpolnjeno v slovenskem jeziku, je pretor Morway v teh dneh postavil Ustavnemu sodišču vprašanje glede ustavnosti člena 122 civilnega postopnika, ki zapoveduje pravni postopek v italijanskem jeziku.

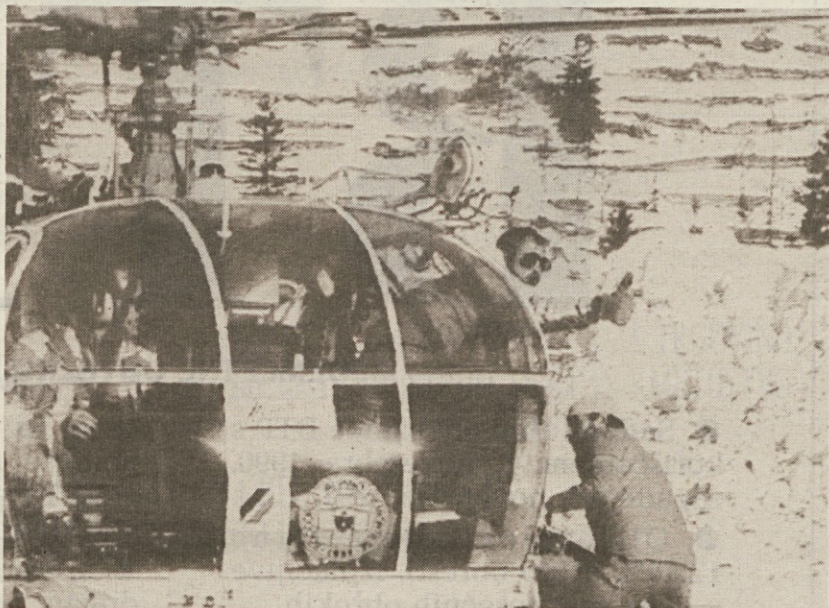
Povod za pretorjev sklep je bil zapisnik o globi zaradi nedovoljenega parkiranja, ki je bil izpolnjen samo v italijanskem jeziku. Prof. Samo Pahor je s pomočjo odv. Bogdana Berdona zahteval od pretorja, naj zapisnik razveljavi, ker ni v skladu z Ustavo in z mednarodnimi sporazumi, ki zagotavljajo Slovencu v Italiji, da se lahko poslužuje svojega jezika in dobiva akte, ki so opremljeni s slovenskim prevodom.

Izvajanje je bilo očitno dovolj prepričljivo, če je pretor ocenil, da člen 122 kazenskega postopnika ni v skladu z Ustavo. Izhodišče njegovega razmišljanja (o tem podrobno poročamo na 5. strani) je bila razsodba Ustavnega sodišča, obenem pa tudi ugotovitev, da novi kazenski postopnik dovoljuje kazenske procese v jeziku manjšin.

Zanimivo in pomembno pa je dejstvo, da je pri tem pretor vprašanje civilnega postopka raztegnil tudi na administrativne ukrepe, kot so globe. Najbrž pa bi jih lahko raztegnili še na druga področja, kot so zavrnjene prošnje za podpore, ki so bile sestavljene

Včeraj po dolgotrajni reševalni akciji stotih oseb, ki so že nekaj dni iskale jamarje

Tragično, a žal pričakovano odkritje: nihče od devetih pogrešanih ni preživel

CUNEO — Iskanje pogrešanih jamarjev na hribih nad Cuneom se je žal tragično končalo. Včeraj so reševalci v poznih dopoldanskih urah našli vseh devet jamarjev mrtvih (na sliki AP). Že res, da ni pravzaprav nihče več resno upal, da so pogrešani še pri življenju, vendar pa je bilo včerajšnje soočenje z resnico vseeno zelo travmatično.

Pogrešane jamarje, ki so se že prejšnji petek podali na pot, je s pomočjo helikopterjev in lavinskih psos iskalo kakih sto članov gorske reševalne službe, Rdečega križa ter celo njihovi sorodniki, našli pa so jih prav s psi pod tri metre globoko snežno odejo na dnu večje grape, torej približno tam, kjer so računali, da se nahajajo.

Jamarji so umrli delno zaradi splošne ohladi, delno pa zadušitve, tako da reševalci menijo, da jih je, kot so že potrdili edini trije preživeli, po vsej verjetnosti pobral plaz.

Dinamika tragične nesreče je sedaj jasna. Dvanajst jamarjev, starih znan-

cev, članov jamarjskih društev iz Turina, Imperie in Alassia, je v petek odšlo na dolgi pohod proti jami »La Bassa« na področju Marguelisa nad Cuneom, ki spada med najbolj »klasična« jamarjska področja v Evropi. Računali so, da se bodo iz jame povzpeli v nedeljo v dveh skupinah, kar se je tudi zgodilo. Vendar jih je takrat čakalo tragično presenečenje. Povsod je bilo od enega do treh metrov snega, tako da so se jamarji odločili, da sestopijo v dveh skupinah. To so tudi storili, vendar je prvo odnesel plaz (trije, ki so se nato čudežno rešili, ker so se zatekli v neko jamo, so bili prav iz te skupine), od druge ni bilo ne duha ne sluha. Do včeraj...

Od devetih mrtvih so bili štirje iz Turina (Flavio Tesi, Mauro Scagliarini, Roberto Giuffrey in Stefano Scfienza), štirje iz Imperie oz. Savone (Mercati, Acquarene, Luigi Ramella in Paolo Valle), eden (47-letni Aldo Avanzini) pa je bil Tržačan, vendar se je že pred leti službeno preselil v Genova.

Pri Melari je z nožem zabodel svojega soseda

TRST — V stanovanjskem bloku pri Melari, točneje v Ul. Forlanini 63, je sosed z nožem zabodel soseda. Vse se je zgodilo ob približno 23.15, ko je 38-letni Salvatore Amado postajal vedno bolj razburjen, ker ni bilo domov 16-letnega sina Angela. Salvatore, imel je že opraviti s pravico in se je zdravil zaradi duševnih motenj, je začel kričati, da so mu sina ubili in je stekel v nižje nadstropje. Tu je slišal v stanovanju družine Ferrante glasove in se prepirčal, da so tam sinovi morili. Naj zapišemo, da je imel Amado napete odnose z vsemi sosedi.

Iskra se je vnela, Salvatore je odprl vrata in z nožem zabodel v hrbet 20-letnega Danieleja Ferranteja. Nož se je zasekal dokaj globoko in mladi Ferrante se bo moral zdraviti v katarinski bolnišnici 60 dni. Amado pa je v raptusu zabodel, vendar lažje, tudi 46-letnega Fulvia Ferranteja, ki je skušal potegniti sina s hišnega praga v stanovanje.

Na kraj nesreče so prišli bolničarji z rešilcema in agenti letkega oddelka, ki so Amada aretirali. Naj zapišemo, da se je pozneje njegov sin vrnil, žena pa je bila med moževim nerazsodnim dejanjem v spalnici.

V podporo bodočemu plebiscitu za samostojno Slovenijo Dularjev poziv zamejcem

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular je včeraj otvoril serijo tiskovnih konferenc, ki jih bodo pred plebiscitom imeli slovenski vladni predstavniki. Minister je opozoril, da vse vrste Slovencev, ki ne živijo v matični Sloveniji, in sicer zdolci, izseljenci in zamejci zelo budno spremljajo dogodke v Sloveniji. Velika večina je tako ali drugače izrazila svojo podporo plebiscitu. Mnogi pa so izrazili željo, da bi neposredno glasovali. To pa je mogoče samo za one državljane Republike Slovenije, ki imajo jugoslovanski potni list in ki pravočasno prejmejo volilno potrdilo v svojem domačem kraju.

Da pa bi omogočili politično podporo in izražanje svoje solidarnosti izseljencem in zdolcem je pred dnevi minister poslal slovenskim društvom, organizacijam in verskim središčem po svetu poziv na možnost posrednega političnega vplivanja. Na včerajšnji tiskovni konferenci je

obenem povedal, da so poziv razširili tudi na Slovence, ki živijo v Italiji preko tamkajšnjih sredstev obveščanja, in sicer Primorskega dnevnika in radijske postaje Trst A. Omenjeni odstavki poziva se glasijo:

»Vemo, da številni Slovenci po svetu zelo zavzeto spremljajo dogajanje v domovini in da bi radi čim neposredneje vplivali nanj. Ker njihov glasovanje pri plebiscitu ne bo mogoče, jih želimo opozoriti vsaj na možnost bolj posrednega, političnega vplivanja na plebiscit in njegove izide. Pozivamo vas - kolikor vam to dopuščajo pravni predpisi, države, v kateri zdaj živite - k zbiranju podpisov za osamosvojitve Slovenije, in sicer v obliki, kakršno predvideva 2. člen Zakona o plebiscitu: podpise bi zbirali na polah, na katerih bi bil pod plebiscitnim vprašanjem (ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?) obkrožen odgovor DA. Tako

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Beogradu zvezno predsedstvo z nenadno sejo sprejelo nepričakovane sklepe JLA popustila ob ključnih vprašanjih in pristala tudi na svojo depolitizacijo

LJUBLJANA — Včeraj se je v Beogradu sestalo zvezno državno predsedstvo. Prve vesti so bile negativne in zaskrbljujoče, češ da naj bi do sestanka prišlo na zahtevo JLA, da se dokončno razjasni vprašanje o dvojni oborožitvi in da se torej razoroži slovenska in hrvaška teritorialna obramba. Po teh vestih naj bi zahtevali podporo predsedstva, nato naj bi zasedala zvezna skupščina, sledili bi konkretni ukrepi armade.

Na zasedanju pa je prišlo do popolnega preobrata. Uradno Tanjugovo sporočilo je sicer zelo megle, vendar iz njega veje tudi uravnoteženost, do kraja pomirljiv ton. Neuradno se je iz dobro obveščenih krogov izvedelo, da je armada popustila glede vseh spornih vprašanj in bo jutri poslala v zvezno skupščino zakonski predlog o depolitizaciji JLA. To pomeni, da bodo v JLA z zakonom prepovedali delovanje kakršne koli stranke. Niti zveza komunistov ne bo smela biti organizirana v okviru JLA, kot še vedno deluje in kar velja tudi za na novo organizirano Zvezo komunistov - gibanje za Jugoslavijo. General Veljko Kadijević naj bi bil spravljen in konstruktiven in naj bi se zavzel za enakopravnost vseh strank v jugoslovanskem političnem prostoru. Pripadniki JLA bodo lahko člani katere koli stranke, vendar izven vojske.

Razpravo o teritorialni obrambi so odložili. Predsednik Jović je potrdil, in nato je tudi predsedstvo potrdilo njegovo izjavo, da v Sloveniji ni bilo nobe-

nih posebnih premikov vojaških enot, ki bi kazali na uvedbo izrednih razmer. To je ponovno zagotovil tudi general Veljko Kadijević.

O slovenskem plebiscitu bodo razpravljali po 23. decembru, pa še takrat kot o legitimni pravici slovenskega naroda, kar izhaja tudi iz poročila predsednika predsedstva Jovića izpred nekaj mesecev. O pripravah na plebiscit je predsedstvo obvestil njegov član Janez Drnovšek.

Osrednji del razprave so posvetili spoštovanju zvezne zakonodaje in tistim nujnim minimalnim skupnim stvarim, ki so potrebne za delovanje zvezne države, da ne bi prišlo do razpada, zmede in nehadzorovanih dogodkov. Dogovorili so se, da bodo na prihodnji seji v navzočnosti predsednikov republiških predsedstev govorili o odprtih vprašanjih, na primer gospodarskih, pa tudi o spornih zadevah, ki izhajajo iz Kadijevićevega intervjuja.

Agencija Tanjug je objavila pozdravni telegram ministra Kadijevića predsedniku Miloševiću. General pravi, da so državljani Srbije, s tem ko so se odločili za Miloševića, glasovali za mir, nadaljnji napredek Srbije na demokratičnih in socialističnih temeljih, za krepitev Federativne republike Jugoslavije kot skupne domovine enakopravnih narodov in narodnosti. Telegram torej ni formalen, temveč daje polno podporo Miloševiću, kot so ga z njegovo srbsko socialistično stranko vred do kraja podprli

tudi novi komunisti. Pozvali bodo svoje člane, da v drugem krogu glasujejo za kandidate Miloševićeve srbske socialistične stranke.

Razlagi včerajšnjih beograjskih dogodkov sta torej lahko dve: do izraza je prišlo novo razmerje sil v zveznem predsedstvu, že je čutiti demokratične volitve v BiH in Makedoniji; Srbija skuša umiriti žogo, zdaj ko je zmagala njena boljševisko-nacionalistična partija. Možni sta kombinaciji obeh bistvenih jugoslovanskih političnih premikov.

Predstavniki slovenskega parlamenta pa so včeraj v treh glavnih mestih republik pojasnili podrobnosti in resnične namere slovenskega plebiscita. Tričlanske delegacije so obiskale parlamente v Sarajevu, Skopju in Zagrebu. Povsod so navedli veliko podrobnosti in pojasnili resnične namene Slovenije, povsod pa so tudi naleteli na odprta ušesa in neprikrito podporo, čeprav so bili hkrati izrečeni pomisleki. Včeraj bi morala tričlanska delegacija slovenske skupščine obiskati Črno goro, vendar do tega obiska ni prišlo, ker sneži in so ceste neprevozne. Razgovor bo zato potekal danes. Pokrajinska skupščina Vojvodine pa je zavrnila predlog za pomenek, ki ga je pismeno poslal predsednik slovenske skupščine Bučar. Vojvodinska skupščina odgovarja, da je plebiscit in ureditev Jugoslavije v pristojnosti zvezne skupščine. Doslej srbska skupščina še ni odgovorila.

BOGO SAMSA

Črpalkarji preklicali prvi paket svojih stavk

RIM — Sindikalni predstavniki črpalkarjev so po včerajšnjem srečanju z vlado preklicali prvi paket stavk, ki bi se morale začeti danes in bi trajale do 17. decembra, zato pa so potrdili, da bodo črpalke zaprte od 23. decembra pa vse do konca leta. Toda vprašljiva je tudi ta stavka, saj se bodo jutri dopoldne pristojni ministri ponovno sestali s predstavniki črpalkarjev in se skušali dogovoriti, da odpovedo tudi stavke v prazničnih dneh ob koncu leta. Sindikalni predstavniki so včeraj izjavili, da so pri sogovornikih naleteli »na precej bolj odprta vrata, kar vzbuja upanje, da bo dogovor kmalu sklenjen«.

Vlada pa je včeraj povečala davke na bencin, tako da bo cena bencina in plinskega olja za avtomobilski pogon ostala nespremenjena. Zato pa se bo z današnjim dnem za 31 lir pri litru pocenilo plinsko olje za ogrevanje.

V Albaniji prva nekomunistična opozicijska stranka

TIRANA — Tudi Albanija se s hitrimi koraki bliža formalni demokratizaciji svojih državnih in birokratskih ustanov. Včeraj so namreč na manifestaciji, katere se je udeležilo kakih 60 tisoč oseb, uradno razglasili prvo demokratično ustanovljeno stranko v tej državi. Imenovala se bo demokratična stranka in je prva, ki so jo sestavili po nepričakovani odločitvi o večstrankarskem sistemu. Dogodki v Tirani so si v zadnjih dneh sledili z neverjetno naglico. V torko popoldan je namreč albanski predsednik in obenem najvišji komunistični voditelj Ramiz Alia, imenovan »albanski Gorbacov« zaradi njegovih zmernih reformatorskih teženj, po treh dneh študentskih demonstracij sprejel vseučilišnike ter jim nepričakovano napovedal, da sprejema večstrankarski sistem.

Prvoustanovljena albanska stranka ima že tudi svojega, za sedaj še neuradnega voditelja: to je 35-letni ravnatelj Umetnostnega inštituta v Tirani Arbena Imamija, ki ima nad vse težko nalogo: prvi bo moral orati ledino strankarske demokracije.

Medtem ko so včeraj uradno razglasili dokončno zmago Slobodana Miloševića Srbska opozicija še upa v drugi krog volitev

LJUBLJANA — Srbska volilna komisija je včeraj uradno sporočila, da je bil v prvem krogu za predsednika Republike Srbije izvoljen Slobodan Milošević, ki je prejel 3.285.799 glasov, ali 65,34 % vseh veljavnih glasov. Vuk Drašković, lider Srbskega pokreta obnove, je dobil 824.674 ali 16,40 % glasov. Ivan Djurić, predstavnik reformskih sil in UJDI pa 277.398, ali 5,52 %; na četrtem mestu je Musliman Sulejman Ugljanin s 109.450 glasovi ali 2,18 %, šele na petem mestu pa je Vojislav Sešelj, ki je dobil komaj 96.277 glasov. Slede ostali kandidati, ki skupaj niso zbrali niti dva odstotka. Milošević je zmagal v 237 volilnih okrožjih, Djurić v 8 in Sulejman Ugljanin v petih.

Miloševićeva zmaga je torej nesporna, vendar ni dobil večine vseh glasov, saj je bilo v volilne spiske v republiki skupaj vpisanih 7.036.303 volilci, torej precej več, kot so jih prvotno napovedali. Volilna komisija je ta nenadni porast volilcev opravila, češ da mnogi niso bili vpisani v volilne seznane, so pa imeli pravico glasovati. Volilo je 5.030.440 volilcev, ali 71,49 %, neveljavnih glasovnic je bilo 204.018, ali 4,06 %.

V novi skupščini bo 250 poslancev, ki bodo izvoljeni na podlagi večinskega sistema v istem številu volilnih okrožij. V prvem krogu si je zagotovilo več kot polovico glasov in bilo s tem neposredno izvo-

ljenih 96 kandidatov, od teh je 87 poslancev iz vrst Srbske socialistične stranke, torej Miloševićeve bivše komunistične partije. Opozicija je neposredno izvolila 5 poslancev Madžarov, stranka demokratske akcije 3 in partija za demokratsko delovanje enega.

V drugem krogu bodo izvolili 152 poslancev, za kar kandidira 150 kandidatov Srbske socialistične stranke, 80 srbskega gibanja obnove, 25 individualnih kandidatov, ki so jih predlagale skupine državljanov, 16 kandidatov demokratske stranke, 7 Madžarov in poleg tega še posamični kandidati manjših strank. Že včeraj se je opozicija dogovorila, da ne bodo razpršili svojih glasov, temveč da bodo v vsakem volilnem okrožju združili prizadevanja za onega kandidata, ki ima največ možnosti, da se uveljavi. Teoretično-aritmetično bi si tako lahko opozicija zagotovila večino v parlamentu, kot se je na primer v drugem krogu zgodilo v Makedoniji, saj je večinska Miloševićeva stranka v prvem krogu zbrala skupaj 45,85 % vseh veljavnih glasov. V praksi pa bo to izredno težko, celo nemogoče, ker se Albanci volitev niso udeležili. Na Kosovu je 34 volilnih okrožij doslej so že v prvem krogu izvolili tri srbske in enega muslimanskega poslanca. V drugem krogu jih bodo izvolili še trideset. Ni dvomov, da bodo tudi z minimalnimi glasovi izbrali same Srbe in Črnogorce, ker

tako predvideva volilni zakon. V prvem kolu si je Milošević neposredno zagotovil že 87 poslancev, v drugem pa jih bo avtomatično dobil še trideset s Kosova, kar je skupaj 117 poslancev; manjka jih torej borih devet do 126, kar pa pomeni absolutno večino 250-članske srbskega parlamenta. Ni dvoma, da mu bo te poslance uspelo zbrati, najbrž jih bo precej več, saj je že zaostrel propagandistično kampanjo in se obnaša kot zmagovalček, opozicija pa je pobita in se težko zbira. Vendar je tudi res, da je opozicija tu, prav notranji razkoli in medsebojne polemike so jo ošibili, in tega se je začela zavedati. Srbsko politično življenje se bo torej še zaostri in ni realnih možnosti, da bi se umirilo. Pičila dva tedna volilnega boja do prihodnje nedelje bosta torej še vedno napeta in vroča. Zvečer je bila v Beogradu pred domačimi in tujimi novinarji tiskovna konferenca združene opozicije, ki za sedaj povezuje devet največjih opozicijskih strank. V imenu vseh je spregovoril predsednik demokratske stranke Dragoljub Mićunović, ki je tudi dejal, da so napovedi in sporočila o izidih volitev prava psihološka vojna. Opozoril pa je, da je za srbsko socialistično stranko glasovalo samo 43 % volilcev, za opozicijo pa 57 %. Kolikor se »ta rezultat ponovi, bo usoda srbskega parlamenta rešena«, je zaključil demokratični srbski politični predstavnik.

B. S.

nadaljevanja s 1. strani

● Na štiri oči

dogodek povzročil tolikšne protislovne reakcije med najvišjimi predstavniki države, vlade, parlamenta in sodstva. Occhettovo ugotavljanje je menda prijetno presenetilo samega Cossiga, čeprav mu Occhetto ni prihranil nekaterih opazk na račun nekaterih njegovih nedoslednosti.

Srečanje na Kvirinalu je spodbudilo Craxijevo ironično žilico, saj je pikro pripomnil, da ne bi bilo nič čudnega, če bi Cossiga odprl steklenico šampanjca. Kljub pikrosti pa ne bi bilo mogoče trditi, da je Craxi kritičen do interpelacije KPI, prav obratno: kaže, da se hoče Craxi znebiti očitkov, da hoče na vsak način povzročiti vladno krizo. Njegova polemičnost je namenjena predvsem Andreottiju zaradi njegovih zaključkov v ministrskem svetu in po njem, to pa pomeni, da so komunisti in socialisti vsaj enkrat na isti valovni dolžini. Medtem pa je predsednik senata Spadolini ubral svojo pot; o legitimnosti Gladia mora odločiti parlament, pravi, kajti formalnopravna legitimnost, ki je bila izsiljena z izkrivljanjem in preusmerjanjem resnice, nima nobene vrednosti.

G. R.

● Pošteno

v slovenskem jeziku, ali Staffierijeva okrožnica, ki je na Občini prepovedala sprejemanje vlog v slovenskem jeziku.

Marsikaj bo sedaj odvisno od razsodbe Ustavnega sodišča. Toda že dejstvo, da po oceni tržaškega pretorja »ni očitno neutemeljeno vprašanje ustavnosti člena 122 civilnega postopnika«, dokazuje, kako krhka je pravna osnova ukrepov, ki so bili uperjeni zoper javno rabo slovenskega jezika. Pretorjevo razmišljanje je morda proti toku tržaških političnih razmer, a je pošteno in pravno osnovano.

Ob vsem tem pa se postavlja še eno vprašanje. Ustavno sodišče je že leta 1982 grajalo zakonodajno oblast,

ker ni poskrbela za zakonsko zaščito slovenske narodnostne skupnosti. Pretor Morway osvaja to stališče in poučarja nadalje, da je tudi izvajanje ustavnih sodnikov ostalo mrtva črka. Ali se bosta vlada in parlament izpostavila zopetni kritiki sodstva? Ali pa bo vendarle prevladala načelnost in bo končno sprejet zaščitni zakon, ki bo v skladu s črko in duhom ustave in z mednarodnimi pogodbami, ki jih je Italija podpisala?

● Dularjev poziv

»glasovanje« pri plebiscitu sicer ne bo imelo pravnega učinka, bo pa, če boste podatke o zbranih podpisih pravočasno poslali v domovino, zelo ugodno vplivalo na tukajšnje javno mnenje in ustvarjalo ugodno atmosfero za pozitivno odločanje slovenskih volilcev na plebiscitu oziroma za čim večjo volilno udeležbo.

Nakazana možnost je mogoče bolj slaba tolažba za tiste posameznike, ki si želijo neposredne in pravno veljavne pravice do sodelovanja na plebiscitu, vendar tudi te možnosti ne bi kazalo zanemariti. Če se boste odločili za organizirano akcijo po opisanem vzorcu, vas vljudo prosimo, da podatke pošljate na Izvršni svet Republike Slovenije - Resor za Slovence po svetu, Gregorčičeva 27, Ljubljana. Učinek bo tem ugodnejši, čim prej bodo podatki prišli k nam in čim prej bomo z njimi lahko seznanili slovensko javnost.

Na tiskovni konferenci je bila poudarjena izredna zavzetost, čustvena navezanost na domovino in tudi volja za gospodarsko sodelovanje, ali celo za povratek. Na zgoraj omenjeni poziv pa je minister že prejel prve pozitivne odgovore.

Na tiskovni konferenci je predstavnik družbe »Delo - stik« povedal, da je zadnja raziskava o mnenju javnosti v zvezi s plebiscitom dala naslednje izide: plebiscita naj bi se udeležilo 92,5 odstotka anketirancev, od teh pa bi kar 88,4 odstotka glasovalo za samostojno državo Slovenijo.

BTP

SEDEMLETNE OBVEZNICE

● Sedemletne obveznice BTP s koriščenjem 1. novembra 1990, zapadejo 1. novembra 1997.

● Obveznice dajejo letno 12,50% bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● Obveznice se nudijo po 93,50% ceni; lahko se rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 13. decembra.

● BTP bodo dodeljeni po marginalnem sistemu (asta marginale); po ponudbi, ki je sestavljena s seštevkom emisijske

cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v 5 stotinkah ali mnogokratniku.

● Cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisu.

● Obveznice se koristijo s 1. novembrom 1990 in je zato treba ob vplačilu, 18. decembra, doplačati poleg cene iznešene na dražbi tudi dozorele obresti kupona.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 13. decembra

Najvišji letni donos

Bruto %

14,46

Neto %

12,64

Pogovarjal se je s tujimi novinarji Predsednik Peterle v dunajski Concordii

DUNAJ — Slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle je kot častni gost novinarskega kluba Concordia avstrijskim in tujim novinarjem predstavil ozadje slovenskega plebiscita in namere, povezane z njim, novinarska vprašanja, na katera je odgovarjal, pa so med drugim zadevala odnos zahodnih držav do slovenskih prizadevanj za suverenost in samostojnost ter posledice rezultatov volitev v Srbiji in v Črni gori.

Ob tem je Peterle opozoril na pritožbe srbske opozicije v zvezi s postopki pred volitvami in med njimi in na dejstvo, da kosovski Albanci sploh niso volili. Razvoj v bližnji prihodnosti v Srbiji je spričo zmage komunistov ocenil pesimistično, prav tako pa je menil, da bo zmaga komunistov v Srbiji otežila razgovore o bodoči koeksistenci v Jugoslaviji in da bo politika Srbije do Slovenije in Hrvaške takšna, kakršna je bila doslej. Postavljanje notranjih carin, bojkot slovenskega blaga idr. naj bi se skratka nadaljevalo. »Mislim, da bo Zahod bolj naklonjen demokratizacijskim procesom v Jugoslaviji, potem ko bo spoznal pomembnost rezultatov volitev v Srbiji in v Črni gori,« je nadaljeval Peterle in opozoril, da se je na Zahodu ves čas govorilo o potrebi po enotnosti Jugoslavije in njeni demokratizaciji, da pa se je iz Slovenije opozarjalo, da brezpogojna enotnost ne pomeni tudi demokratizacije. Večina zahodnih politikov zagovarja status quo, v zadnjih časih pa naj bi bilo pri nekaterih zahodnih predstavnikih vendarle opaziti več razumevanja za slovenska stališča, Slovenija pa je bila že deloma uspešna pri predstavitvi svojih interesov. Še pred nekaj meseci Zahodna Evropa ni sprejemala možnosti konfederalne rešitve, po združitvi Nemčije pa je konfederacija postala sprejemljiva. Prav tako se je še pred kratkim na Zahodu govorilo le o enotnosti Jugoslavije, sedaj pa je slišati tudi o pravicah narodov do suverenosti. Nasploh pa je predsednik slovenske vlade menil, da je na potezi Slovenija in da bo svet Slovenijo obravnaval drugače in bolj resno, ko bo dokazala, da je suverena na svojem ozemlju.

Lojze Peterle

V svojih odgovorih na vprašanja v zvezi z vlogo in namerami jugoslovanske armade, je Peterle JLA označil kot zadnje oporišče nekdanje miselnosti in kot ustanovo, ki je ohranila politično naravo in se ne more sprijazniti z dejstvom, da bi se morala depolitizirati. »Mislim, da je čas za možnost vojaškega puča že mimo,« je nadaljeval Peterle. »Povedali smo, da ne bomo dopustili nasilne rekrutacije in odvzema orožja Teritorialni obrambi Slovenije. Povedali smo tudi, da smo pripravljeni na pogajanja z armado,« je dejal Peterle.

Na vprašanje, ali bi v primeru neuspešnosti pogovorov o konfederativni ureditvi Jugoslavije, to pomenilo razpad Jugoslavije in prehod čez štiri državne meje na poti iz Avstrije v Grčijo, je Peterle izrazil prepričanje o tem, da bo konfederacija med Slovenijo in Hrvaško uspela, da meje med Slovenijo in Hrvaško doslej ni bilo, in da takšne meje ne bo niti v prihodnje.

BOJAN GROBOVŠEK

Uspešna prenova stare Izole

KOPER — Iztekajoče se prvo desetletje načrtne prenove starega mestnega jedra Izole obeležuje izredno lep uspeh. Te dni končujejo v Trubarjevi ulici 14 novih stanovanj in poslovni prostor, skupaj 720 kvadratnih metrov površine, ki so jo pridobili iz kar sedmih hiš. Vsa ta leta so si (prej še v strokovni službi bivše Stanovanjske skupnosti) v občini prizadevali izprazniti bivalne prostore, ki jih je krepko načel zob časa. Gradbena dela je opravil piranski Pimar, ocenjujejo pa jih v vrednosti 12 milijonov dinarjev iz izolskega stanovanjskega gospodarstva. Letno so v tej obalni občini uspeli s prenovo urediti pet do šest novih stanovanj, tako da je letošnjih 14 izreden napor, ki ga bodo le s težavo ponovili, zatrijuje dipl. arhitektka Maja Stepanova.

Pred desetletjem načrtovan in začetni sistem prenove Izole naj bi oživel sicer zapostavljeni stari del mesta, ki pa naj bi ohranilo vse najvrednejše sestavine in hkrati pridobilo kot kakovostno bivalno okolje in z vsebino bogato mestno jedro. Zgodovina je s svojimi različnimi obdobji puščala pečate naselbini na otoku, katere prvi zapis sega v leto 972. Mesto se je v začetku razvijalo predvsem ob pristanišču, z zmago Benetk leta 1280 se je začelo širiti in svoj prvi vrh doseglo v 16. stoletju, so zapisali v posebni brošuri o prenovi starega mestnega jedra 1978. leta. Zatem je v 17. in 18. stoletju mesto preoblikoval barok, ki je pustil sledi predvsem na pročeljih hiš in v manj uradni razporeditvi, ki je še do danes ohranila srednjeveško zasnovo. Z industrializacijo v 19. in 20. stoletju je izginila meja med otokom in kopnim, pozidava je dobila drugačno obliko. Izolski prebivalci so si domove urejali po svojih najboljših močeh, s prezidavami, dozidavami, ob tem pa marsikje povzročali težko popravljivo škodo izvirni podobi hiš, pomnikom drugačne preteklosti.

Prenova starega mesta je zahtevna, posega namreč v že izoblikovano in živo bivalno naselje. Šele z dovolj utemeljenimi podrobnimi podatki, predvsem pa v stalni povezavi s stanovalci in drugimi uporabniki prostora, je mogoče načrtovati kakršnakoli dela. Ta pa zahtevajo sistematični in usklajeni pristop strokovnjakov številnih usmeritev.

V Izoli po prvih desetih letih načrtne prenove z žalostjo ugotavljajo, da je še vedno premalo čutiti pripravljenost za delo vseh, ki bi finančno, organizacijsko in izvedbeno sodelovali pri prenovi starega mesta.

MIRJAM MUŽENIČ

Italijanščina za malčke na Sežanskem?

SEŽANA — V Sežani proučujejo možnost, da bi vsem 240 otrokom, ki jih v mali šoli pripravljajo za sprejem v 1. razred, omogočili redni pouk italijanščine. O tej pobudi bodo zbrali tudi mnenja staršev, seveda pa se bo morala o njej izreči tudi skupščina.

Vzgojitelji so pripravili dva predloga, po katerih bi se otroci med igro seznanjali z italijanskim jezikom dvakrat ali enkrat po pol ure na teden. Za uresničitev zamisli bi do konca tega šolskega leta potrebovali približno 93 tisoč oziroma 46 tisoč dinarjev. Stroške naj bi plačali s proračunskim denarjem ali z delnim sofinanciranjem staršev. Če pa bi se odločili, da bi stroške tečajja italijanščine v celoti poravnali starši, bi jih to na mesec stalo po 55 oziroma 27,5 dinarja.

Naj še dodamo, da precejšen del staršev zamisel o pouku italijanščine v vrtcih že podpira. Prav na njihovo pobudo so v Delavski univerzi zadnji dve leti že organizirali nekaj tečajev italijanščine za malčke.

J. O.

V Mariboru razstava o skavtih

TRST — V Mariboru bodo v torek, 18. decembra, odprli veliko razstavo o predvojnih skavtih in gozdomnikih na Slovenskem. V šestih razstavnih prostorih na skupno 300 kvadratnih metrih bo na ogled doslej najpopolnejši prikaz teh dveh mladinskih organizacij. Vsaj v glavnih obrisih pa bo razstavljeno tudi gradivo, ki priča o tem, kako je skavtizem živel in živi med Slovenci po vojni v zamejstvu in med izseljenci, letos pa se je uradno obnovil tudi v Ljubljani. Ravno tako bo predstavljeno taborniško v matici in zamejstvu.

Na sami razstavi bo veliko predmetov in dokumentov iz zamejstva, izseljenišтва in pa iz predvojnih skavtskih skupin, kar se je v zadnjih desetletjih zbralo v tržaškem skavtskem arhivu.

Prireditelji imajo v načrtu za prihodnje mesece še nekaj spremnih prireditev in pa manjših tematskih razstav (skravtski tisk, zapuščina Pavla Kunaverja itd.). Tržaški skavti in skavtinje pa so se že zavzeli za prenos razstave v Trst.

Kje so časi ko so v Piranu imeli tramvaj?

PIRAN — Pirančani si vsaj zadnjih šest let na različne načine rahljajo živce zaradi neurejenega prometa. Še dobro, da so mnogi pozabili, ali pa niso nikoli vedeli, kako je bilo v zgodovini. Če bi namreč poznali zgodovinske podrobnosti, bi bili zdaj še toliko bolj jezni. Morda je prav to želel doseči delegat liberalnih demokratov Mitja Jančar, ko je ob problematiki urejanja prometa v občini ostalim odbornikom razložil nekatera dejstva s področja zgodovine prometa.

Že leta 1895, ko je imel Piran 12.700 prebivalcev (več kot Koper ali Poreč), so se v Istri odločili za povezavo s Trstom po železnici. In 1902 je zapeljal prvi vlak, najprej na progi Trst - Buje, kasneje istega leta pa še do Poreča. Pirančani so že leta 1895 prosili cesarski Dunaj, da bi smeli zgraditi železniški tir od Lucije (kjer je bila železniška postaja) do Pirana, ker so se bali izoliranosti mesta. Vendar je bil tudi tedaj cesar počasnih odločitev. Zato so najprej Piran in Lucijo povezovali vozovi s konjsko vprego. Komaj dve leti po uvedbi trolejbusne proge v avstrijskem Gmündu, so tudi v Piranu prišli leta 1909 do trolejbusa (prvi na Balkanu). Vendar s tem niso bili zadovoljni, saj je bila vožnja s trolejbusom manj udobna. Že leta 1912 pa so prišli do tramvaja. Ta je vozil do avgusta 1953, ko so tramvaj ukinili, vozila pa po morju prepeljali do Ploč in potem v Sarajevo, kjer so prevažali Sarajevčane še do leta 1960.

V istih letih (v času cone B) iz piranske občine niso odpeljali samo tramvaja. Igor Torkar na primer opisuje, kako so iz piranske tovarne Salvetti razstavili vse, kar je bilo količkaj vredno in odpeljali v Ljubljano.

Danes je vsem v Piranu jasno, da je bila ukinitvev tramvaja, ki je skoraj pol stoletja služil temu kraju, preuranjena. Kaj bi dali, če bi imeli danes tiste (vsaj navzven) stare tramvajske vozove. Ne le zaradi atrakcije, bolj zato, ker postaja promet v občini za vse "strokovnjake" vse trši in kar nerešljiv oreh.

B. Š.

AVTONOMNA DEŽELA
FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

KOORDINACIJSKI ODBOR
UMETNE OBRTI

USTANOVA
ZA RAZVOJ OBRTNIŠTVA

TRŽAŠKA ZBORNICA ZA TRGOVINO,
INDUSTRIJO, OBRT IN KMETIJSTVO

S PRISPEVKOM TRŽAŠKE KREDITNE BANKE IN
CASSE DI RISPARMIO DI TRIESTE

13.-16. DECEMBRA 1990

urnik 10.-20.

KONGRESNI CENTER POMORSKE POSTAJE
(glavni vhod)

IX. PRODAJNA RAZSTAVA
UMETNE OBRTI IN DARIL

Koper: končno konec barakarskega nereda

KOPER — Od okroglih 2,7 milijona dinarjev, kolikor jih je ostalo po koncu likvidacijskega postopka za gostinsko podjetje Galeb, bo 300 tisoč dinarjev namenjenih za pomoč pri reševanju socialnih vprašanj dvainpetdesetih bivših delavcev Galeba, okroglih 1,7 milijona dinarjev za ustvarjanje pogojev in neposredno odpiranje novih delovnih mest, preostali denar pa je namenjen za druge stroške, ki so nastali ob likvidacijskem postopku.

Na seji občinskega IS, kjer so se odločali o delitvi denarja, ki je ostal po likvidaciji, smo slišali še, da bodo na občino kot edinega pravnega naslednika likvidiranega podjetja prenešana tudi stanovanja in poslovni prostori, katerih vrednost je ocenjena na okroglih 53 milijonov dinarjev. Kako bodo med delavce razdelili 300 tisoč dinarjev, pa se bodo dogovorili v Obalnih sindikatih, saj ni rečeno, da bodo vsi delavci lahko dobili pomoč, pa niti to, da bo vsem dodeljena enaka pomoč. Kriterije za delitev in število upravičencev bo treba še določiti.

Sicer pa so na seji občinskega IS obravnavali še nekaj zanimivih točk, med katerimi je bila tudi informacija o poteku javne razprave o osnutku sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta za obrtno cono v Šalari. Znano je, da gre pri tem za načrt, s katerim se v bistvu opredeljujejo prostorske možnosti razvoja Cimosa, ki v novem kompleksu kani urediti tudi obrat za površinsko zaščito kovin po principu kataforeze. Slednja zadeva je med kratani in Zelenimi Kopra sprožila kopico pomislekov in vprašanj, na katera pravih odgovorov še niso dobili. Rezultat tega je, da se je izvršni svet odločil, da osnutek ne dajo v skupščinsko razpravo in da je treba pred tem dobiti te-

meljite informacije, saj je klima nezaupanja prevelika.

Zelo živahna je bila tudi razprava ob osnutku odloka o pomožnih objektih v občini Koper. Znano je, da je občina, tako kot vsa obala dobesedno »posuta« z raznovrstnimi pomožnimi objekti, prav velikega reda in enotnosti pri teh »gradnjah« pa ni. V odloku (ponovno) natančno določajo, kaj je lahko pomožni objekt (vse od garaž do zazidanih vrtnih ograj in rastlinjakov ali največ 50 kv. metrov velikih zidanih poslopj za shrambo kmetijskega orodja na zemljiščih, ki imajo več kot 2000 kv. metrov površine) in predpisujejo tudi način gradnje. V razpravi je bilo veliko besed povedanih na račun prostorskega nereda, poudarjeno je bilo, da je treba za vse pomožne objekte v najkrajšem času pripraviti tipске načrte itn. Žal so v razpravi pozabili na tiste objekte, ki resnično kazijo okolje in z velikostjo parcel in posebnimi pogoji, ki jih predpisuje odlok nimajo kdo ve kakšne zveze. Gre za vrčiarske »objekte«, ki resnično marsikje kazijo okolje z omenjenim odlokom pa tega problema ne odpravljajo. Morda bodo, če bo odlok sprejet v predlaganem besedilu, naredili novega. V tretjem členu je namreč natančno zapisano, da pri pomožnih objektih za kritino ni dovoljena uporaba plastike, salonita, pločevine, kar pomeni, da bo treba spremeniti ali porušiti več kot sto garaž na območju Ankarana, pa na desetine garaž v Semeđeli, na Markovcu, v Kopru. Prav gotovo bo odlok, če ga mislijo resno izvajati, med številnimi vrčiarkarji (vrčiarkarstvo ni več konjiček, pač pa za mnoge že kar nujna), lastniki garaž sprožil še veliko razprav.

DUŠAN GRČA

Na včerajšnjem pripravljalnem seminarju prišla do izraza zelo različna stališča Nobene konkretne obveze glede sklicanja deželne konference o tržaškem teritoriju

Že večkrat napovedane konference o teritoriju tržaške pokrajine mogoče ne bo. To možnost je včeraj nakazal deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone na seminarju, ki je bil sicer sklican prav v okviru priprav na konferenco. Namesto slednje ali vsekakor pred njo je Carbone predlagal, da bi tržaški javni upravitelj in voditelj pomembnejših krajevnih javnih ustanov imeli v bližnji bodočnosti vrsto tehničnih sestankov, na katerih bi se dogovarjali o temeljnih smernicah za revizijo vseh občinskih regulacijskih načrtov na Tržaškem ter mogoče še skupno obravnavali kak večji projekt pokrajinskega ali celo deželnega pomena.

Včerajšnji seminar je priredil deželni urad za načrtovanje. Odvijal se je v konferenčni dvorani padriškega Centra za raziskave, na njem pa so se poleg krajevnih upraviteljev zbrali tudi predstavniki gospodarskih in znanstvenih ustanov, nekaterih stanovskih organizacij in naravovarstvenih združenj. Kot so sami prireditelji opozorili, je v resnici šlo za nadaljevanje seminarja, ki ga je deželna uprava priredila lanskega decembra, da bi pripravila tisto konferenco o tržaškem teritoriju, za katero se je Dežela prvič obvezala že v davnem letu 1982 s podpisom sporazuma s predstavnikoma kraških krajevnih uprav in organizacij ob razlaščenju za hitre cestne povezave.

Carbone včeraj ni povedal, kdaj konferenca bo in če sploh bo, pač pa je predlagal več stvari, ki bi lahko konferenco tudi povsem nadomestile. Pokrajinsko upravo je povabil, naj začne zbirati podatke za pokrajinski teritorialni načrt, ki ga bo morala izdelati na osnovi bodočega deželnega urbanističnega zakona. Napovedal je, da bo prihodnje leto v eni ali drugi obliki steklo načrtovanje Kraškega

parka, če ne na deželno pa na državno pobudo. Kot že rečeno, pa je predvsem predlagal vrsto tehničnih sestankov med predstavniki krajevnih javnih uprav in ustanov za usklajeno revizijo vseh občinskih regulacijskih načrtov v luči resničnih razvojnih možnosti in potreb tržaške pokrajine.

Carbonejeva uvodna izvajanja so marsikoga presenetila, vsekakor pa so spodbudila obsežno razpravo, v kateri so prišla do izraza različna in celo diametralno nasprotujoča si stališča. Tržaški občinski odbornik za urbanistiko Cecchini je poudaril osrednjo vlogo svoje uprave tudi pri oblikovanju pokrajinske urbanistične politike, sicer pa je govoril predvsem o potrebi po izdelavi novega regulacijskega načrta, za kar je že prevzel nalogo znani arhitekt Portoghesi. Pokrajinski odbornik za urbanistiko Cervesi je po drugi

strani zahteval, da bi tržaški Pokrajini bila priznana pristojnost koordinacije na urbanističnem področju. Če so državni zakonodajalci napravili napako, da niso vključili tržaške pokrajine med metropolitansko območje, je dejal, bi zdaj morala deželna uprava to popraviti. Posebno ostro se je nato obregnil ob predlog, da ne bi bila za Kraški park pristojna pokrajinska uprava, ampak Kraška gorska skupnost. Za ovrednotenje pokrajinske uprave na urbanističnem področju se je podobno nato izrekel devinsko-nabrežinski župan Locchi, ki je sicer izrazil potrebo po reviziji tamkajšnjega regulacijskega načrta, tudi v luči razvojnih možnosti, ki naj bi jih odprlo turistično središče v Sesslanskem zalivu. O turizmu je govoril še miljski odbornik za urbanistiko Rizzi, ki je poleg tega poudaril potrebo po ureditvi cestnih povezav.

Glede načrtovanja in upravljanja Kraškega parka so povsem drugačna stališča zagovarjali zgornjski župan in deželni svetovalec Miloš Budin, dolinski župan in predsednik KGS Marino Pečenik ter devinsko-nabrežinski podžupan in deželni svetovalec Bojan Brezigar. Vsi trije so se namreč zavzeli za to, da bi Kraški park upravljala Kraška gorska skupnost in da bi celo sodelovala pri njegovem načrtovanju. Trije slovenski predstavniki pa so se nekoliko razlikovali, kar zadeva sklicanje konference o tržaškem teritoriju: medtem ko sta se Brezigar in Pečenik odločno zavzela za njeno takojšnjo uresničitev, je Budin soglašal s postopkom, ki ga je nakazal Carbone. Vsi trije pa so — čeprav z različnimi poudarki — podčrtali potrebo, da bi pri urbanističnem načrtovanju ustrezneje upoštevali prisotnost slovenske narodne skupnosti. V tem smislu je nastopil tudi tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec, ki je med drugim poudaril, da tržaški kmetovalci že 20 let zahtevajo pokrajinski področni načrt za kmetijstvo.

Spet drugače so se oglasili deželni svetovalec zelenih Wehrenfennig ter predstavniki naravovarstvenih organizacij. Zavzeli so se za manj kontradiktorno in predvsem bolj ekološko usmerjeno politiko na Tržaškem ter seveda v tem okviru poudarili potrebo po Kraškem parku. Na seminarju so predstavili svoje razvojne načrte tudi predstavniki Centra za raziskave Tudek, EZIT Minniti in pristaniške ustanove Cuomo. Carbone je ob koncu srečanja napovedal, da bo svoje predloge za usklajevanje urbanistične politike v tržaški pokrajini posredoval udeležencem seminarja v pisni obliki.

M. B.

Na sliki (foto Magajna) odbornik Carbone podaja uvodno poročilo.

Po nedavni razsodbi TAR Upepeljevalnik: uprava ostala brez sredstev

Novi tržaški upepeljevalnik bodo skoraj gotovo zgradila gradbena podjetja (ENIT, Carena in Riccesi), ki so v obliki konzorcija zmagala na javni licitaciji Občine Trst in to kljub temu da je Deželno upravno sodišče (TAR) pred kratkim razveljavilo nekatere sklepe občinske uprave glede tega projekta. To je vsaj mnenje občinskega odbora, ki pravi, da je TAR razveljavil samo nekatere dele postopka za licitacijo, kar ne prejudicira izida le-te in, kar je najvažnejše, ne postavlja v dvom prispevka 32 milijard lir, ki ga bo država namenila gradnji tega pomembnega projekta. Glede tega vprašanja pa ostaja še vrsta nejasnosti. Državni sklad za investicije in zaposlovanje (FIO), iz katerega bi morali črpati del sredstev za upepeljevalnik, je namreč že zdavnaj ostal brez denarja.

Priziv na TAR glede domnevnih nepravilnosti pri izvedbi licitacije je vložil nemški konzern Brown Boveri, ki se je uvrstil za konzorcijem ENIT-Carena-Riccesi. Upepeljevalnik bo stal približno sto milijard lir, načrt za njegovo izvedbo pa je izdelal strokovnjak Del Monaco. Občina Trst, kot piše v tiskovnem sporočilu uprave, sprito razsodbo TAR ne bo vložila pritožbe na Državni svet in istočasno tudi ne bo ponovila licitacije. Gotovo pa je, da bo morala napeti vse sile za finančno pomoč državnih teles, pri čemer računa na sodelovanje medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje, ki je formalno pristojen tudi za poslovanje sklada FIO. Novi upepeljevalnik, ki bo služil potrebam celotne pokrajine, bodo zgradili na območju industrijske cone.

Kovinarji tržaške pokrajine enotno demonstrirali za obnovo pogodbe

Kovinarji tržaške pokrajine so včeraj izrazili svoj protest ob nenehnih zastojih in prekinitvah pogajanj za obnovo vsedrjavne delovne pogodbe. Več kot dva tisoč kovinarjev se je zbralo pred palačo deželnega odbora v Ulici Carducci. V množici so bili zastopani delavci, ki so v službi pri velikih industrijskih objektih naše pokrajine, od Tovarne velikih motorjev do arzenala Sv. Marka in Železarne, pa

tudi kovinarji z delovnim mestom v manjših podjetjih.

Predsednik deželnega odbora Biasutti je sprejel manjšo skupino kovinarjev, ki so mu objasnili stališče demonstrantov. Izrazili so mu tudi skrb, ki jih povzroča ostri sindikalni spopadi z organizacijami delodajalcev. Predsednik Dežele je kovinarjem izrazil solidarnost ter jim obljubil, da bo v njihovem imenu posegel pri predsed-

stvu ministrskega sveta ter na ministrstvu za delo.

Kovinarji so se nato podali proti mestnemu središču. V popolnem kaosu, ki je že spet zavladal v tudi sicer gostem prometu, je sprevod prišel do sedeža združenja industrijcev na Trgu Scorcio. Demonstranti so svojo jezo, nezadovoljstvo in občutek globokega razočaranja izrazili tako, da so lučali jajca v poslopje. V kratkem so prekrili del fasade z velikimi madeži, nato pa so v sprevodu krenili proti sedežu družbe Fincantieri na Nabrežju ter sedežu Intersinda v Ulici del pesce. V obseh primerih so za seboj pustili sluzasto sled razlitih beljakov in rumešnjakov.

Pogajanja za obnovo delovne pogodbe kovinarjev, ki zahtevajo primerne poviške plač in krčenje delovnega urnika, so se prekinila v noči na soboto, zastopniki sindikatov in Intersinda pa so se že sestali včeraj popoldan, da bi poskušali v kar se da kratkem času navezati vsaj najosnovnejše vezi med sogovorniki. Pot do podpisa delovne pogodbe bo vsekakor še dolga, saj so kovinarji najavili še nove protestne akcije, s katerimi hočejo podpreti boj sindikalnih zastopnikov.

Na sliki (foto Montenero) sprevod kovinarjev po tržaških ulicah.

Tiskovna konferenca Mestnega jamstvenega odbora Z ljudsko peticijo proti gradnji rezervoarjev utekočinjenega plina

Mestni jamstveni odbor - organizacija, ki nasprotuje načrtom družb Monteshell in Sea Stock, da bi v Miljskem zalivu zgradili rezervoarje za utekočinjeni plin GPL - bo v kratkem sprožil ljudsko peticijo. Z zbiranjem podpisov namerava odbor prisiliti pristojne oblasti, da bi bolje obveščale prebivalstvo o posledicah gradnje rezervoarjev utekočinjenega plina. Poleg tega predstavniki odbora menijo in zahtevajo, da bi morali tržaška in miljska občinska uprava organizirati referendum, na katerem bi prizadeto prebivalstvo odločalo o umestnosti gradnje plinskih rezervoarjev. Peticijo so predstavili včeraj na tiskovni konferenci na sedežu agencije ANSA.

Poslanec Willer Bordon je pojasnil, da bo odbor začel zbirati podpise 22. t. m., akcijo pa bodo zaključili 10. februarja. Pobudniki peticije nameravajo do tega datuma zbrati vsaj 10 tisoč podpisov. Akciji so dali naslov »Pod jelko, za bodočnost Trsta«. Posl. Bordon je najavil, da bo Mestni jamstveni odbor januarja priredil znanstveni posvet, na katerem bo predstavil svoje alternativne predloge o urbanistični ureditvi Miljskega zaliva ter o proizvodnih strukturah, ki bi lahko zrastle na tem področju. Komunistični poslanec je še dejal, da bo v kratkem pred-

stavil v parlamentu dokument, v katerem bo zahteval od vladnih organov, da ustavijo upravni iter predstavljenih načrtov za rezervoarje, da bi razčistili vse nejasnosti in nedorečenosti, ki so negativno zaznamovale delo pristojnih organov. Bordon bo od vlade še zahteval podaljšanje dopolnilne blagajne za delavce bivše čistilnice Aquila.

Profesor Giacomo Costa je obrazložil, da odbor nasprotuje načrtom družbe Monteshell, ker bi plinske rezervoarje gradili v neposredni bližini goste naseljenosti, kar bi bilo izjemno nevarno. Costa je še pojasnil, da predstavniki jamstvenega odbora menijo, da je bodočnost Trsta v visoki tehnologiji. Gradnja rezervoarjev pa bi lahko preprečila tak gospodarski razvoj. Tulio Morgutti pa je opozoril na dejstvo, da župana Richetti in Rosini še nista seznanila javnost z vsemi nevarnostmi, ki bi jih povzročila gradnja rezervoarjev GPL.

Predstavniki Mestnega jamstvenega odbora pa so potožili, da njihova organizacija ne razpolaga s finančnimi fondy. Vsakdo, ki bi želel pomagati Odboru, lahko prispeva na tekoči račun št. 40814/4 pri Tržaški hranilnici (CRT). Sedež Mestnega jamstvenega odbora pa je v Ul. Cumano 2 (tel. 390055 ali 395380). (w)

Zanimivi programi ženskega združenja »Luna e l'altra«

Na novem sedežu na Trgu Donata je bila včeraj dopoldne tiskovna konferenca, na kateri so predstavnice novoustanovljenega združenja »Luna e l'altra« predstavile delovni načrt, ki obsega številne žgoče probleme, ki zadevajo žensko, njeno vključevanje v vsakdan, predvsem pa probleme, ki zadevajo vse tiste, ki jih ponavadi označujemo za »drugačne«, ki pa se morajo, prav zaradi še vedno velikega nerazumevanja za njihov položaj, sami ali s pomočjo svojih družin, vsak dan boriti s preštevili težavami in ovirami.

Tiskovno konferenco so sklicale ženske, ki se že po svojem poklicu (psihiatri, psihologinje, socialne delavke) bavijo s problematiko »drugačnih«, pa članice združenja ARCI, »Settima onda«, krožki Združenj žensk Italije UDI in voditeljice oddaj »Telefono rosa«.

Govor je bil v prvi vrsti o položaju, v katerem so se tudi v našem mestu znašli duševno prizadeti bolniki, handikapirani, osebe, ki uživajo mamila in bi se hotele iz tega začaranega kroga rešiti, pa še številni, ki se čutijo zapostavljeni in emarginirani in ki ne

vedo, kdo in kako naj bi jim pomagal iz njihovih stisk.

Glavna poročila na konferenci, ki je bila zelo dobro obiskana, so imele Assunta Signorelli, Monica Malissano in Carmela Fratabuono. Nanizale so vrsto pobud, ki jih namerava združenje v bodočnosti organizirati v pomoč vsem navedenim kategorijam prizadetih in zapostavljenih oseb. Tako je združenje že organiziralo nekaj sejmov rabljenih predmetov, ki bodo odšli dalje enkrat tedensko. Organizirale pa bodo tečaje za estetiko in ličenje, za masažo shiatzu, tečaje o zdravilnih zeliščih, ki naj bi nadomestila uporabo raznih sredstev za pomirjanje. V programu je tudi organizacija pregleda raznih filmov, organiziranje psov in manifestacij za osmi marec in priprava tečaja za pouk kreativne pisave.

Gre torej za kulturno združenje, ki želi pritegniti žensko k številnim iniciativam, jo iztrgati iz apatičnosti in nedelavnosti in jo vključiti v številne pobude, ki bodo v pomoč njej sami, kot tudi vsem tistim osebam, ki so potrebne naše pomoči. (nl)

Jutri v hotelu Savoia na pobudo krožka Miani in Slovenskega kluba Srečanje o fojbah in deportacijah

»Fojske in deportacije: zgodovinski problem« na to žgočo in nadvse aktualno problematiko prirejata jutri ob 17.30 v hotelu Savoia študijski krožek Ettore Miani in Slovenski klub javno srečanje, na katerem bosta sodelovala docent zgodovine na Univerzi Ljubljana Tone Ferenc in tajnik Inštituta za preučevanje zgodovine osvobodilnega gibanja Galliano Fogar. Skupno pobudo sta na tiskovni konferenci predstavila včeraj predsednika obeh krožkov — Lucio Vilevich in Barbara Gruđen.

Vilevich, pa tudi Galliano Fogar, ki se je udeležil tiskovne konference, sta poudarila, da je Ferenc prvi jugoslovanski zgodovinar, kateremu je uspelo preučiti arhive tajne policije OZNA, zbrane pri notranjem ministrstvu Slovenije. V članku, ki ga je prav naš dnevnik prvi objavil letos avgusta, je tako Ferenc lahko objavil prvi uradni seznam 113 oseb (med katerimi so bili fašisti, vohuni, kolaboracionisti, ova-duhi, pa tudi dva člana CNL iz Gorice, je spomnil Fogar), ki so bile v prvem povojnem času deportirane v Slovenijo in za katerimi so izginili sledovi. Objava tega seznama je imela tako v Italiji kot Jugoslaviji širok odmev, saj je Republika Slovenija prvič po

vojni dovolila zgodovinsko raziskavo o tragičnih povojnih dogodkih.

Vilevich je tudi napovedal, da je prof. Ferenc v zadnjih mesecih preučil še drugo gradivo iz omenjenih arhivov in da bo na petkovem srečanju predstavil tudi te rezultate nadaljnje raziskave. Naj pri tem še spomnimo, da je Občina Trst pred kratkim predlagala ustanovitev italijansko-jugoslovanske komisije za preučitev povojnih dogodkov v naših krajih in da je prof. Ferenc kandidat za njenega člana.

O tandemu Miani-Slovenski klub je spregovorila Barbara Gruđen, ki je pojasnila, da je SK pripravil o tem vprašanju samostojen večer, ko je izvedel, da je krožek Miani že v kontaktu s Ferencem, kar je seveda botrovalo skupnemu nastopanju. O debati sami pa je Gruđenova poudarila, da hoče biti prispevek k premoščanju umskih in političnih pregrad, ki so botrovale instrumentalizaciji zgodovinskih resnic. Dejstvo, da je Primorski dnevnik prvi objavil Ferencov seznam, je ocenila kot znak, da se slovenska manjšina začne odpirati in gledati stvarnosti v oči, kar je predpogoj za odkrivanje zgodovinskih resnic brez poli-

tičnih spekulacij. Znanstvena debata o fojbah in deportacijah je nadalje poskus, da bi vzpostavili v Trstu nov dialog, za katerega pa očitno še ni veliko posluha, je ugotovila predsednica SK in opozorila na velike težave organizatorjev pri iskanju razpoložljive dvorane.

Občina Trst sama predlaga ustanovitev posebne komisije, ko pa ima mesto v gosteh najuglednejšega zgodovinarja, ki se na to tematično spozna, je ugotovil Vilevich, pa se skriva za prstom. Pri tem je pojasnil, da je krožek Miani tudi v tem primeru naletel na nepremostljive težave pri najemu občinske dvorane v gledališču Verdi. Birokratski zapleti, zavlačevanja, podajanja odgovornosti, nejasen pravniki, sploh pa poskus, da bi ovirali demokratično izražanje drugače mislečih, vse to, je poudaril Vilevich, vodi k nesprejemljivi resnici: razpoložljivi vost vseh štirih javnih dvoran (dve v okviru Verdija in dve v okviru Trgovinske zbornice) je odvisna predvsem od »svobodne« presoje predsednika TZ in Krožka za kulturo in umetnost (ki prvi razpolaga za Verdijevo dvorano) — Tombesija.

Odmevna odredba sloni na izčrpni in precizni analizi sedanjih pravnih določb

Prepoved slovenščine v civilnem postopku je za pretorja Morwaya protiustavna

Tržaški pretor Raffaele Morway je te dni sprejel eklatantno odredbo, ki bo prav gotovo imela velik odmev v zakonodajnih in izvršnih državnih organih tako na krajevni kot vsedržavni ravni. Z njo ugotavlja, da je dvom o ustavnosti člena št. 122 civilnega postopnika — ki določa, da se mora civilni proces v celoti odvijati v italijanskem jeziku — dovolj utemeljen, da zahteva jasno opredelitev ustavnega sodišča. Morway je mnenja, da se člen 122 bje s členoma 3 in 6 ustave ter s 3. členom statuta dežele F-JK, v kolikor ne dovoljuje italijanskim državljanom, ki pripadajo priznani jezikovni skupini, da se v odnosu s sodno oblastjo izkazuje v svojem jeziku. Odredba je pomembna, še bolj pa njena utemeljitev. Ogledimo si jo podrobneje.

Njenemu nastanku je botrovala globa, ki jo je profesor Samo Pahor prejel zaradi cestnega prekrška. Ker sta mu bila zadnjski občinski redarjev in prefektov plačilni nalog (ingiunzione) izročena le v italijanskem jeziku, je Pahor, ob strokovni podpori odvetnika Berdona, februarja 1989 vložil na preturi pritožbo, češ da je ravnanje občinske uprave in prefektore nezakonito, ker ni v skladu s tozadevnimi veljavni mednarodnimi normami, kar so predstavniki javnih oblasti seveda

spodbijali s trditvijo, da so Pahorjeve zahteve nezakonite. No, vlečenju vrvi je Morway te dni napravil konec in postopek prekinil, dokler se ustavno sodišče ne izreče o vprašanju ustavnosti člena 122. Z njim sta povezana tudi člena 22 in 23 zakona št. 689/81 o spremembah kazenskega sistema, ki urejajo pritožbeni postopek v primeru prefektovega odloka oz. plačilnega naloga.

Zakaj naj bi člen 122 bil protiustaven (Marway sicer uporablja dvojno nikalni: il dubbio di costituzionalità è non manifestamente infondato)? S sklicevanjem na znano razsodbo ustavnega sodišča iz leta 1982 pretor najprej opredeljuje nekaj osnovnih logično-pravnih točk v zvezi s statusom naše manjšine. Takole jih navaja: v luči raznih predpisov, ki ščitijo številne plati političnega, kulturnega in šolskega življenja slovenske manjšine, jo je treba opredeliti kot »priznano«; za to zakonsko zaščito se je država obvezala v 6. členu ustave; državni zakoni niso v celoti izvajali londonškega memorandum iz leta 1954, ki je dajal Slovincem v Italiji široke možnosti za rabo materinega jezika v odnosih z upravnimi in sodnimi oblastmi; osimska pogodba — nadaljuje z naštevanjem

Morway — določa, da ostanejo v veljavi vsi notranji ukrepi, ki so že bili sprejeti za izvajanje memorandumov in priloženega statuta, iz česar pa se ne da sklepati, da je bil člen 122 avtomatično razveljavljen, tudi zato ne, ker noben »notranji sklep« ni tega določil. V zvezi z določilom člena 122, ki v primeru, da zaslišana oseba ne pozna italijanskega jezika, daje predsedniku civilnega sodišča možnost, da imenuje tolmača, pa Morway zelo odločno poseže: »Nepomembno je ali posameznik, ki se obrača na sodišče (Morway uporablja izraz "utente della giustizia"), pozna italijanski jezik, kajti predmet zaščite je kultura skupnosti, ki se razpoznava v manjšini in ne pravica posameznika do obrambe.«

Te izhodiščne ugotovitve dopolnjuje nato Morway še z drugimi, za nas nadvse pomembnimi dognanji. Najprej opozarja na dejstvo, da še ni zakona, ki bi ustrezno izvajal 8. člen osimskega sporazuma (v njem se Italija obvezuje, da bo poskrbela za zaščito manjšine na ravni, ki ne bo nižja od one predvidene v londonškem memorandumu) in da je to zelo huda pomanjkljivost (grave carenza), na katero je v svoji razsodbi že opozorilo ustavno sodišče. Kar pa Morwaya še posebno bode, je prav usoda te razsodbe, s katero je ustavno sodišče že leta 1982 dajalo pripadnikom slovenske manjšine že takrat pravico, da v odnosih z oblastmi in torej tudi s krajevnimi sodnimi organi rabijo materin jezik in prejema odgovore oblasti v istem jeziku. O tem, da je ostala mrtva črka pretor takole piše: »Treba je reči z vso jasnostjo, da ni ostal križem rok samo zakonodajalec, ampak da se je že leta 1982 priznalo pravico ignoriralo tudi na vseh področjih, kjer jo je bilo mogoče uveljaviti takole.«

Zadnji argument, s katerim Morway podpira potrebo, da ustavno sodišče razveljavi člen 122, pa je nadvse očiten tudi laiku. Gre za neskladje med tem členom, ki prepoveduje slovenščino na civilnem

procesu, in členom 109 novega kazenskega postopnika, ki pa med kazenskim procesom daje pripadnikom slovenske manjšine široko pravico do materinega jezika. Tako različno ravnanje z italijanskim državljanom in različno zaščito razvoja njegove osebnosti ni v skladu ne s 3. ne s 6. členom ustave, niti ne s 3. členom deželne statuta F-JK. To še posebej velja za pritožbe proti upravnim odlokom, katerih postopek dopušča državljanu, da nastopa tudi brez odvetnika in je zato analogija s kazenskim postopkom še bolj izrazita, ugotavlja Morway.

Kot predvideva zakon, je s to odredbo postopek Pahor-Občina in Prefektura suspendiran, z vsebino njenega besedila pa morajo biti seznanjeni — poleg direktno zainteresiranih strank — tudi predsednik vlade Andreotti, predsednika obeh parlamentarnih vej Jottijeva in Spadolini, predsednik deželne odbora Biasutti in predsednik deželne sveta Solimbergo. Zadnja beseda pa je seveda predana ustavnemu sodišču. N. F.

Za vedno nas je zapustil naš predragi mož, oče in nono

Mirko Čok

Pogreb bo jutri, 14. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na Katinaru.

Žalostno vest sporočajo žena Marija, hči Adriana z možem Aldom, preljubljeni vnukinji Morena in Aleksandra, brat Avguštin, svakinja Slava z možem ter ostalo sorodstvo.

Lonjer, Trst, Dolina, 13. decembra 1990

Dragi Mirol! Ohranili te bomo v trajnem spominu.

Marijana, Martina, Rok z mamo in očetom

Borci in aktivisti VZPI-ANPI Lonjer-Katinara izražajo globoko sožalje svojem ob izgubi bivšega borca NOV tov. Mira Čoka.

Sekcija KPI Lonjer-Katinara izreka svojem iskreno sožalje ob izgubi dragega Mirka Čoka.

Pogreb drage

Marije Mislej

bo jutri, 14. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v nabrežinski cerkev.

Trst, 13. decembra 1990 (Pogrebno podjetje — Ul. Zonta 3)

Ob nenadni smrti učiteljice Marije Mislej izrekajo iskreno sožalje mami, sestri in sorodnikom

ravnateljica, učiteljski zbor in tajniško osebje didaktičnega ravnateljstva iz Nabrežine.

Ob prerani smrti književnice Marije Mislejeve sočustvujeta z mamo in vsemi

svojci Irena Žerjal in Nadja Švara.

Ob bridki izgubi Lavka Bitežnika izrekajo starši in učenci 1. in 2. razreda osnovne šole iz Saleža iskreno sožalje učiteljici Ili Bitežnik in družini.

Ob boleči izgubi dragega Lava Bitežnika izreka iskreno in občuteno sožalje ženi Ili, sinovom Marku, Jožetu in Janu, bratu, sestram in sorodnikom

MePZ sv. Jernej z Opčin

Ob boleči izgubi upokojenega učitelja Lava Bitežnika izrekamo ženi Ili, sinovom in sorodnikom globoko sožalje

ravnateljica Nataša Paulin, njena namestnica, tajnici, učiteljski zbor in neučno osebje didaktičnega ravnateljstva iz Nabrežine.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš predragi mož, oče, nono, brat in svak

inž. Milko Starc

Pogreb bo jutri, 14. t. m., ob 14.30 iz mrliške kapele na celjsko pokopališče.

Žalostno vest sporočajo žena Vanda, hčerki Milojka in Nadica, zet Andrej, ljubljeni vnuki Janja, Aljaž, Matevž in Brina, sestra Marija, brata Stanko in Darko z družinami ter ostali sorodniki.

Štore, Ljubljana, Kontovel, 13. decembra 1990

Kolegica Beni izreka občuteno sožalje Ili in družini ob hudi izgubi Lava Bitežnika.

Ob težki izgubi dragega očeta izreka Janu in svojem globoko sožalje

nogometna ekipa TKB

Ob boleči izgubi dragega očeta izrekajo Marku, Jožetu in Janu občuteno sožalje prijatelji

Katja, Erik, Ivo, Damir in Marko

Kolegici Ili in družini izrekajo iskreno sožalje

Neva, Lidija, Srečko, Nevja, Milka, Sandra. Sožalju se pridružujejo Megi, Marija, Duška, Vera, Stano in Sergio.

Ob težki izgubi Lavka Bitežnika izrekajo iskreno sožalje Janu in družini

David, Egon, Luisa, Nada, Damjana, Enzo, Katerina, Paula, Martina, Ingrid in Elena

Ob težki izgubi nekdanjega odbornika Lavka Bitežnika izreka občuteno sožalje prizadeti družini

ŠK Kras

Ob bridki izgubi brata Lavka izreka iskreno sožalje dr. Mitji Bitežniku in svojem

Hranilnica in posojilnica na Opčinah

Ob prerani izgubi očeta Lavka Bitežnika izreka globoko sožalje pevcema Janu in Jožetu

MePZ Milan Pertot in SKD Barkovlje

Uča, Nadica, Raimondo in Nada sočustvujejo s svojci ob izgubi dragega Lavka.

Ob izgubi dragega očeta Lavka Bitežnika izreka družina Filipič občuteno sožalje prizadetim.

Ob prerani izgubi dragega očeta izrekajo globoko sožalje Janu Bitežniku in družini

bivši sošolci 5. b razreda

Ob bridki izgubi ljubljene očeta Lavka Bitežnika izrekajo Marku in družini iskreno sožalje

Jagoda, Žarko in Peter

Danes odprtje razstave obrtnikov

Danes bodo na Pomorski postaji odprli 9. prodajno razstavo izdelkov tržaških obrtnikov. Razstava bo odprta do nedelje, 16. decembra, razstavnimi prostori pa bodo dostopni občinstvu z neprekinjenim urnikom od 10. do 20. ure. Pred uradnim odprtjem, ki bo popoldan, bo v dvorani Ilirija zasedanje o umetnosti, obrtniški dejavnosti in tržišču. Pri organizaciji manifestacije je sodeloval odbor za umetnostno obrt, član odbora pa je tudi SDGZ. Med razstavljalci so tudi štirje slovenski obrtniki: izdelovalec lesenih

skrinj in rezbar Pavel Doljak, izdelovalka usnjene galanterije Silva Bogatec, openski zlatar-obrtnik Malalan ter Gabriella Ozbič, ki se ukvarja s keramiko. V dvorani Pomorske postaje bodo vsekakor na ogled predmeti, ki so jih izdelali v 32 obrtniških delavnicah na Tržaškem. Manifestacija bo imela tudi božični »privesek«, saj bodo pred občinsko palačo 21. decembra postavili božični gradič, v katerem bodo na ogled obrtno izdelana darila.

Jutri skupščina v Saležu

Vrsta sekcijskih kongresov KPI

Tržaška federacija KPI je včeraj objavila sicer še nepopolni seznam sekcijskih kongresov stranke. Jutri bosta na sporedu kongresa zgonske sekcije J. Pegan (ob 20. uri v občinski knjižnici Saležu) in pristaniških delavcev (ob 18. uri v Domu pristaniških delavcev), v soboto pa bodo skupščine v Barkovljah (Rumena hiša ob 18. uri), na Pončani (Ljudski dom ob 16. uri), na Rocolu (na sedežu sekcije ob 16. uri) ter v mestni sekciji P. Tomažič (ob 16. uri v Ul. Capitolina 3). Nekateri od teh kongresov se bodo nadaljevali tudi v nedeljo, ko bodo zborovali openski komunisti. V ponedeljek, 17. 12., se bo začel tridnevni kongres miljskih komunistov. Prihodnjo soboto (22. 12.) pa sta napovedani skupščini dolinske in devinsko-nabrežinske sekcije. Dobrošen del kongresov pa se bo odvijal po božičnih in novoletnih praznikih. Prvi kongres v letu 1991 (8. januarja) bo pri Magdalen, zadnje kongresne skupščine pa bodo v nedeljo, 13. januarja (v Križu in v mestnem središču).

Pokrajinski kongres tržaške federacije KPI pa bo od 17. do 19. januarja. Na njem bodo glasovali o kongresnih resolucijah in izvolili tri kandidate za vsedržavni kongres, ki bo konec istega meseca v Riminiju.

V Ul. Rismondo je izbruhnil močan požar, ki je ogrozil starejšo gospo

Prejšnjo noč, približno ob 3.30 je v hiši št. 12/1 v Ul. Rismondo izbruhnil močan požar. Ogenj je pričel goreti v stanovanju, kjer sta bili dve bolnici, ki se zdravita v Centru za umsko zdravje v Barkovljah.

Na kraj požara so prišli gasilci in rešilec Rdečega križa. Ko so prišli na kraj požara, so v veži našli 52-letno Siro Sero, ki je utrpela več opeklin. Nesrečno so odpeljali v splošno bolnišnico, kjer je povedala, kaj se je zgodilo. Njena pripoved je bila sicer zmedena tako, da dogodek še ni povsem razjasnjen. Serra, ki se bo morala zdra-

viti 30 dni, je dejala, da je videla goreti v sosednji sobi, kjer je spala Angela Dolcetti, ki se je prav tako kot Serrova zdravila v Centru v Barkovljah. Dolcettijeva je očito med požarom zbežala in je potem niso našli. Gasilci domnevajo, da je pričelo goreti v bližini televizorja, za točne vzroke pa še ne vedo.

Požar je vsekakor povzročil veliko škode. Uničil je stanovanje, poškodoval stopnišče hiše in tudi stanovanja v višjem nadstropju. Dim in ogenj sta poškodovala stene in streho tako da je v hišo pričela curljati voda.

to pa je rešilo nesrečnega Jugoslavana.

Po skoku se je nesrečnež očitno sam odpravil do bližnje železniške postaje. Od tod so ga odpeljali v katararsko bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili vrsto udarcev po glavi in druge rane. Zdraviti se bo moral 30 dni. Ne ve se sicer, zakaj je nesrečnež skočil z vlaka, verjetno pa je bilo dejanje sad neuraunoveljivosti, ali pa je skoku botroval še kak drugi razlog.

Pomemben kulturni večer v tržaškem Kulturnem domu

Pahorjeva Nekropola v Franciji in novi odmevi na Slovenskem

V mali dvorani tržaškega Kulturnega doma je bil v torek zvečer posvečen tržaškemu pisatelju Borisu Pahorju in izidu francoskega prevoda njegovega romana "Nekropola". Večer je priredilo Slavistično društvo iz Trsta, Gorice in Vidma, pokrovitelj pa sta bila SKGZ in SSO. O pisateljevem romanu je obsežno in poglobljeno

predavala Ivanka Hergold. Večer je uvedla predsednica Slavističnega društva Majda Kavčič-Baša, ki je naglasila, da je francoski prevod Nekropole dragocen prispevek k prodoru slovenske literature v svet. Naka je še dejala, da je to toliko bolj pomembno, ker je prav literatura tisto, v čemer se naša skupnost prepoznava kot celota. Po uvodu je članica Društva Olga Lupinc prebrala pismo Evgena Bavčarja o prevodu Nekropole in o pomenu Borisa Pahorja; njegovo delo je Bavčar označil kot "predhodnico slovenske pomladi", Nekropolo pa kot izjemen dokument in hkrati estetski zapis o smislu življenja.

Težišče večera je bilo na predavanju Ivanke Hergoldove, ki se je izčrpno in izvirno analizirala Pahorjevo Nekropolo. Študijo so objavili Književni listi, z njo pa je Hergoldova ponovno opozorila na pisateljevo "taboriščno" prozo in to prav gotovo uspešno in odmevno. Hergoldova je vključila roman Nekropola v sodobna slovenska filozofska razmišljanja o svetu (Tine Hribar) in o vprašanju žrtve (Slavoj Žižek). Vsekakor je avtorica študije dokazala, kako je bil Pahor v svoji Nekropoli predhodnik danes izjemno aktualnih razmišljanj in čustvovanj.

Ob zaključku večera je spregovoril sam pisatelj Boris Pahor, ki se je zahvalil predavateljici in nato obrazložil "pot" Nekropole v Francijo. Pri tem je naglasil vlogo Evgena Bavčarja in nato omenil "slovensko organizirano kulturo", ki bi morala danes, bolj kot je doslej, skrbeti za uveljavljanje slovenske literature v Evropi. Pahor je povedal, kako je izid njegovega romana vzbudil pozornost francoskih intelektualcev, kar je dokaz, da je uveljavitev slovenske književnosti na tujem povsem možna.

Na sliki (foto Magajna) z leve Olga Lupinc, Majda Baša in Ivanka Hergold med torkovo prireditvijo.

Pred postajo v Grljanu je skočil z vlaka in utrpel vrsto poškodb

Včeraj je ob 14.45 jugoslovanski državljan skočil z vlaka v teku. To se je zgodilo pred železniško postajo v Grljanu, k sreči pa so bile posledice dejanja manj hude, kot bi lahko bile.

Z vlaka je skočil 30-letni Muhamer Wittman, ki je doma iz Novega Pazarija, bival pa je v Trstu. Muhamer se je pognal iz vagona, ko je bil vlak še v teku, k sreči pa se je blizal postaji in je zato zmanjšal hitrost, prav

Slavje zgoniških 60-letnikov

Konec prejšnjega tedna so šestdesetletniki zgoniške občine proslavili svojih šest križev. Najprej so se zbrali pri spomeniku padlim v NOB, kjer so položili venec, zvečer pa so v vselem vzdušju in ob sproščenem kramljanju imeli skupno večerjo v zadržni gostilni v Gabrovcu. (Tekst in foto M. M.)

Izšel je učbenik o javnih financah

Te dni je izšla iz tiska knjiga, po kateri se je v določenih krogih naše manjšine, tako denimo med šolniki, profesionalci in častniki, čutila že dalj časa živa potreba. Gre za učbenik z naslovom »Javne finance«, ki ga je iz italijanščine prevedel dr. Marijan Bajc. Knjiga, ki jo je v izvirniku napisal Nino Ardolfi, prinaša osnove finančne vede, pregled italijanskega davčnega sistema, pregled izrednih financ in osnove statističnega evidentiranja gospodarskih pojavov.

Kdor se ex professo ukvarja s temi problemi, se bo prav gotovo strinjal z ugotovitvijo dr. Bajca, ko v predgovoru naglašja, da »prevajati učbenik o javnih financah iz italijanščine v slovenščino je tvegano dejanje, saj ustrezne izrazoslovja za italijanski davčni sistem v slovenščini skorajda nimamo«. Prevajalcu je kljub temu uspelo ponuditi zainteresiranim strokovnjakom delovni instrument, po katerem bodo lahko s pridom posegali vsakič, ko se bodo morali v slovenščini spoprijeti s zapleteno problematiko italijanskega finančnega in davčnega sistema. Dr. Bajcu je poleg vsega uspelo podati to problematiko v tekoči slovenščini, kar je tudi pomembna večšina.

Delo, ki obsega skoraj 400 strani formata 13 X 19 cm, je založil in izdal Deželni šolski urad Furlanije—Julijske krajine v Trstu. Učbenik so natisnili v tiskarni »Villaggio del Fanciullo« na Opčinah. Elio Fornazarič

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo

V ponedeljek, 17. t. m., ob 20.30 bodo v gledališču Rossetti nastopili TOLZER KNABEN CHOR in COLLEGIUM AUREUM.

Evangelizacijska luteranska cerkev (Largo Panfil) Zdrženje julijskih glasbenikov bo zaključilo koncertno sezono 1990 s tremi KONCERTI. Drugi koncert bo na sporedu danes, 13., in 19. t. m. ob 20.30. Na sporedu bodo Debussyjeve, Ravelove, Beethovneve, Schumannove, Mozartove in Brahmsove skladbe. Vstop prost.

Gledališče MIELA REINA

V torek, 18. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Mielia (Trg Duca degli Abruzzi 3) koncert PRIMORSKA POJE 90.

razstave

V kavarni S. Marco v Ul. C. Battisti 18 je na ogled fotografska razstava, ki sta jo pripravila Fabio Amodeo in Nives Millin z naslovom: Arturo Giacomelli: Potovanje v Svevov Trst.

Na Pomorski postaji bodo danes, 13. decembra, ob 12. uri odprli IX. RAZSTAVO UMETNE OBRTI IN DARIL. Razstava bo trajala do nedelje, 16. t. m., in bo odprta od 10. do 20. ure.

V galeriji Nadie Bassanese na Trgu Giotti 8 bo do konca decembra odprta razstava MARCIE GROSTEIN z naslovom »Homage to Balanchine: Chair Sculpture Installation«. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V VIII Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-19.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

Na gradu Sv. Justa (Bastione fiorito) bodo v nedeljo, 16. t. m., ob 11.30 odprli razstavo MEMORIA DEI LONGOBARDI.

V galeriji Malcanton razstavlja do 23. t. m. slikar PIETRO GRASSI.

V galeriji Cartesius, Ul. Marconi 16, je na ogled antološka razstava RENATA DANEJA. Razstava bo trajala do 20. t. m.

Pokrovitelj
OBČINA DOLINA

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

VELIKA KNJIGA O OLJKI

je izšla. Na slovesni predstavitvi bodo po nagovoru župana Marina Pečenika sodelovali: avtor Vitjan Sanci, Villy Mikac, Mario Prestamburgo, Marko Kravos in zbor Valentin Vodnik iz Doline.

Vabljeni jutri, 14. t. m., ob 18.30 na županstvo v Dolini.

SLOVENSKO
PLANINSKO
DRUŠTVO
TRST

vabi na prikaz poteka letošnje mednarodne alpinistične odprave

ALPE ADRIA
SAGARMATHA EXPEDITION 1990
NA MOUNT EVEREST

Predavanje bo jutri, 14. t. m., v mali dvorani Kulturnega doma, Ul. Petronio 4 z začetkom ob 20.30.

razne prireditve

Klub prijateljstva vabi na PRIPRAVO NA BOŽIČ IN ČAJANKO, ki jo priredi Slovensko Vincencijev konferenco danes, 13. t. m., ob 16.30 pri šolskih sestrah v Ul. delle Docce 34 pri Sv. Ivanu v Trstu.

SPD Trst vabi na prikaz poteka letošnje mednarodne alpinistične odprave ALPE ADRIA SAGARMATHA EXPEDITION 1990 NA MOUNT EVEREST. Predavanje bo jutri, 14. t. m., v mali dvorani Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, z začetkom ob 20.30.

Harmonikarski orkester SYNTHESIS 4 vabi ob predstavitvi kasete ČRNOBELI AKVARELI na KONCERT, ki bo jutri, 14. t. m., ob 20.30 v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

KD Lipa vabi v soboto, 15. t. m., ob 17. uri v Bazovski dom na lutkovno igrice HIŠICA BREZ KOLES, ki jo bo predstavila otroška lutkovna skupina iz Lokve.

Godba na pihala iz Ricmanj vabi na ZAKLJUČNI KONCERT v nedeljo, 16. t. m., ob 17. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Sodelovala bo tudi trobilna skupina glasbene šole godbe.

V nedeljo, 16. t. m., ob 16. uri bo v Ul. Donizetti 3 predavanje dr. Jožka Pirca iz Rima na temo: V OBČESTVO ZDRUŽENI - ZA ČLOVEKA. To je uvod v pastoralno zborovanje slovenske Cerkve na Tržaškem.

Sekcija VZPI-ANPI Opčine, Bani in Ferlugi priredi v nedeljo, 16. t. m., ob 15. uri na openskem strelišču SPOMINSKO SVEČANOST v počastitev na smrt obsojenih na drugem tržaškem procesu. Govorila bosta Neva Lukeš in Arturo Calabria, predsedoval bo Pavel Fonda. Sodeluje MPZ Tabor. Vabljeni!

Pevska zborova Vasili Mirk in Lovski Doberdob priredita v nedeljo, 16. t. m., ob 17. uri v Športnem centru v Zgoniku KONCERT ZBOROVKEGA PETJA v podporo Skupnosti družina Opčine. Sodeluje šest pevskih zborov ter humoristi ki Vanka in Tonca.

Zveza cerkvenih pevskih zborov vabi na JUBILEJNO 25. ZBOROVSKO REVIJO, ki bo v nedeljo, 16. t. m., ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu.

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bodo v ponedeljek, 17. t. m., ob 20.30 predstavili knjigo Jožeta Peterlina SLOVENSKO GLEDALIŠČE 1945-1975. Knjigo bo predstavil prof. Martin Jevnikar. Sodelovali bodo tudi režiser Jože Babič, prof. Mirko Mahnič in urednik knjige Marij Maver.

NK Bor vabi v okviru akcije POMOČ SLOVENIJI na KONCERT, ki bo v soboto, 29. t. m., ob 20.30 v prostorih SZ Bor v Trstu, Vrdska cesta 7. Ansambel Krt z vokalnim solistom Albertom Gregoričem bo predvajal narodnozabavno in latinskoameriško glasbo. Informacije in rezerviranje prostorov v Borovem tajništvu vsak dan od 17.30 do 19.30 (tel. 51377) ali v papirnici Sara pri Sv. Ivanu, Trg Gioberti 7/a (v času, ko je trgovina odprta).

Taborniki DŠB Prosek-Kontovel se sestajajo vsako soboto od 16. do 17. ure v Soševi hiši na Proseku.

KD F. Venturini priredi silvestrovanje za člane. Vpisovanje do 19. t. m. pri Jordanu Kralju.

razna obvestila

Še jutri, 14. t. m. zbiramo na sedežu Sklada Mitje Čuka - Opčine, Proseška ul. 133, rabljena, a še uporabna oblačila, obutev in igrače za poplavlence v Sloveniji. Zapakirane darove sprejemamo vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah, med 10. in 12. ter 14. in 15. uro.

NK Bor vabi vse člane in simpatizerje SZ Bor na veselo silvestrovanje, ki bo v prostorih Borovega športnega centra na Vrdski cesti 7. Igral bo ansambel Krt. Poskrbljeno bo za jedajo in pijačo. Informacije in rezervacije v tajništvu združenja vsak dan od 17.30 do 19.30 (tel. 51377) ali v papirnici Sara pri Sv. Ivanu, Trg Gioberti 7/a (v času, ko je trgovina odprta).

Taborniki DŠB Prosek-Kontovel se sestajajo vsako soboto od 16. do 17. ure v Soševi hiši na Proseku.

KD F. Venturini priredi silvestrovanje za člane. Vpisovanje do 19. t. m. pri Jordanu Kralju.

šolske vesti

Ravnateljstvo DTTZ Žiga Zojs z odlokom za geometre v Trstu sporoča, da bodo roditeljski sestanki (skupne govorilne ure) za posamezne razrede po naslednjem razporedju: danes, 13. t. m., na podružnici v paviljonu B, Ul. S. Cilino 16, ob 17. uri: 1. a, 2. b, 2. c, 3. ge, 4. ge, 5. ge ter ob 18.30: 2. a, 1. b, 1. c, 1. ge in 2. ge.

mali oglasi

V DOBERDOBU pri cerkvi je odprl osmice Aldo Kovač. Gostom nudi vino in prigrizek jesenskih kolin. OSMICO je odprl Ostrouška v Zagradcu št. 1. Toči belo vino in teran. OSMICO ima v Borštu Danilo Glavina. OSMICO ima odprto v Zgoniku Stanko Milič.

NARODNOZABAVNI ANSAMBEL išče pevca. Za vse dodatne informacije kličite na tel. št. (040) 212723 od 14. do 15. in od 19. do 20. ure.

POTOVALNI uradi pozor! V Gorici smo dobili novega turističnega operaterja, ki išče službo. Pismene ponudbe pošlajte na Publiet, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Peter turist".

DRAGULJARNA MALALAN na Opčinah obvešča cenjene stranke, da obratuje v mesecu decembru vsako nedeljo in ponedeljek od 8.30 do 12.30 in 15.30 do 19.30.

POLDNEVNO zaposlitev išče Slovenka z znanjem slovenščine in srbohrvaščine v trgovinah čevljev, konfekcije ali parfumeriji. Klicati od 13.30 do 14.30 na tel. št. 828976.

HLAVATYJEV akvarel kot božično darilo, ugodna cena. Tel. po 20. uri na št. 413142.

KOKOŠEREJA KRALJIČ - tel. 231846 - prodaja 1 leto stare kokoši po 3.000 lir in posušeni kokoši gnoj (terriccio di pollina) v vrečah.

OPRAVLJAM razna vrtnarska dela, obrezovanje dreves, čiščenje vrtov itd. Tel. na št. (0481) 884161 ob večernih urah.

TAJNICA/KNJIGOVODKINJA z večletno prakso išče zaposlitev part time. Tel. 213684.

IŠČEM zaposlitev dvakrat tedensko kot snajlika ali za pomoč ostarelim osebam. Tel. v večernih urah na št. 229523 (vprašati po Anici).

IŠČEM gospodinjstvo pomočnico za oskrbo dveh starejših oseb, petkrat tedensko. Tel. (040) 51164 od 14. do 16. ure.

PODJETJE V TRSTU išče izkušnega, a po možnosti mladega mizarja. Za informacije oglašite se v tajništvu SDGZ, Ul. Cicerone 8, tel. 362925.

ZA URAD na Opčinah iščemo tajnico z znanjem slovenščine, hrvaščine in knjigovodstva. Dobrodošlo znanje angleščine in import/export. Tel. na št. (040) 212613 ob večernih urah.

BRŠKO VINO, ustekleničeno, z dvojzlično etiketo, kupim večjo količino. Tel. (040) 575145.

PRODAMO 2.000 kv. m nezazidljivega zemljišča v Gropadi. Tel. 226614.

PRODAM dobro vpeljano trgovino sadja in zelenjave. Tel. 228390.

PRODAM alfetto GTV 1600 v dobrem stanju. Telefonirati ob uri obedov na št. 200115.

PRODAM nov klavir, štiri leta garancije, za 2.500.000 lir ter obenem kupim 120-basno komplet harmoniko z melodijskimi basi. Tel. ob uri kosila na št. 200052.

PRODAM domač krompir. Tel. ob uri kosila ali večerje na št. 200882.

PRODAM različne rabljene mizarske stroje. Tel. 43198.

FARMA Srečko Tomšič - Sovodnje prodaja kokoši po 3.000 lir vsako. Tel. (0481) 882064 po 20. uri.

SKLADIŠČNIK 17/18 let z dobro voljo dobi zaposlitev v trgovini pohištva. Pismene ponudbe pošlajte na Publiet, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Skladiščnik".

prispevki

Namesto cvetja na grob Slave Čebulec darujeta Olivija Korošec in Lidija Hrovatin 60.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah.

V spomin na Slavo Čebulec darujeta Justina in Anica Daneu 30.000 lir za MPZ Tabor in 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah.

V spomin na Slavo Čebulec daruje Valerija Gombač 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah.

V počastitev spomina tov. Slave Čebulec darujeta Katty in Torč Sosič 50.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah in 50.000 lir za gradnjo novega ljudskega doma na Opčinah.

Ob 13. obletnici smrti nepozabnega sina Albina daruje mama Dora 20.000 lir za ŠD Jarja.

V spomin na svoje drage daruje Stefanija Kalc 30.000 lir za Bazovski dom.

Darujte za
Slovenski visokošolski sklad
Sergij Tončič

menjalnica

TUJE VALUTE			12. 12. 1990		
	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST		FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1110,750	1090.—	Japonski jen	8,432	8.—
Nemška marka	752,950	740.—	Švicarski frank	881,700	870.—
Francoski frank	221,900	216.—	Avstrijski šiling	107,038	105.—
Holandski florint	667,520	655.—	Norveška krona	191,710	187.—
Belgijski frank	36,338	35.—	Švedska krona	199,710	195.—
Funt šterling	2162,200	2130.—	Portugalski eskudo	8,514	11.—
Irski šterling	2004.—	1980.—	Španska peseta	11,797	800.—
Danska krona	195,800	192.—	Avstralski dolar	850,750	90.—
Grška drahma	7,235	7.—	Jugoslov. dinar	—	—
Kanadski dolar	956,300	900.—	ECU	1544.—	—

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domio 831-131
Agencija Rojan 411-611

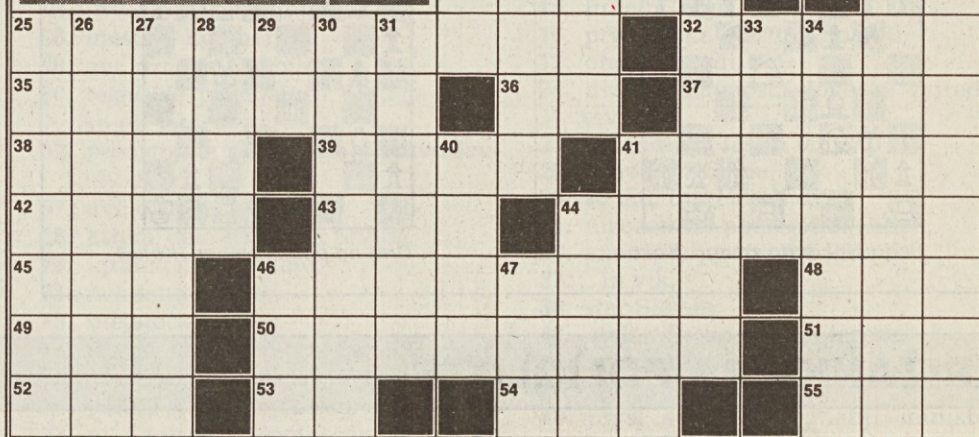
KRIŽ KRAŽ

PRIOLOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA — ŠT. 35

KRIŽANKA Z NAŠIM KNJIŽEVNIKOM

(edson)

VODORAVNO: 1. Italija, Portugalska, 3. reka, ki teče skozi Pariz, 8. nasprotno od predhodnika, 11. kdor se ukvarja z grecistiko, 12. gora kot ... Blanc, 13. italijanski filmski igralec (Franco), 15. južnoameriška orjaška kača, 16. oseba ... s plugom, 17. Francija, Avstrija, 18. antično ime otoka Visa, 20. avtor romana Ivanhoe (Walter), 21. del obleke, 23. avt. oznaka Kutine, 25. glej sliko, 32. belgijski slikar, predhodnik ekspresionizma (James), 35. napad na politično osebnost, 36. Nizozemska, 37. fraza, stalna beseda, 38. moderna glasba, 39. žensko ime ali doga za dno soda, 41. ime našega pisatelja Budala, 42. olje v Bariju, 43. boksar Cassius Clay, 44. zveza držav, 45. sukanec, 46. naš rojak, 48. reka, ki teče skozi Innsbruck,

49. grška beseda, 50. značilnost južnih dežel, 51. pevec Kershaw, 52. tenka mrežasta tkanina, 53. avt. oznaka Tarenta, 54. grška boginja jutranje zarje, 66. pristanišče v Izraelu.

NAVPIČNO: 1. veznik, 2. budistično svetišče, 3. začetek secesije, 4. enotnost, 5. oglas v časopisu, 6. mesto in reka v ČSFR, 7. Edvard Kradelj, 9. ljubka gozdna žival, 10. kovinska ploščica, regleta, 12. kužohovinast ali vatiran naročnik za gretje rok, 14. proč na pol, 19. pripadnica iste vere, 20. vrsta strešnika, 21. Romunija, Madžarska, 22. Chaplinova žena, 23. mleček, sveder, 24. prebivalka Troje, 25. v Angliji dedni častni naslov, 26. ušesni kamenčki, 27. solistična glasbena prireditev, 28. moško ime, 29. avt. oznaka Splita, 30. padalčeva kolegica, 31. ime treh pergamskih kraljev, 33. slovenska pevka Ukraden, 34. udnica, trganje po udih, 40. raven, stopnja, 41. okr. za Aleksander, 44. reka v severni Italiji, 46. del teniške igre, 47. figura pri četverki.

NAŠI IN DRUGI KVIZI

(kovin)

- Naziv za dejanje, ki prezira ali uničuje kulturne, umetniške dobrine?
 - ☐ barbarizem
 - ☐ mysticizem
 - ☐ herostrastvo
- Ime slovenskega kolesarja Bonče?
 - ☐ Primož
 - ☐ Sandi
 - ☐ Valter
- Na svetovnem košarkarskem prvenstvu leta 1970 v Ljubljani je zmagala Jugoslavija. Katero mesto pa je osvojila Italija?
 - ☐ peto
 - ☐ sedmo
 - ☐ četrto
- Kdo je bil svetovni prvak v formuli 1 v avtomobilizmu leta 1960?
 - ☐ Jack Brabham
 - ☐ Graham Hill
 - ☐ Niki Lauda
- Avtor znamenite opere »Knez Igor«?
 - ☐ Stravinski
 - ☐ Borodin
 - ☐ Mozart
- Slovenski izraz za diarejo?
 - ☐ driska
 - ☐ griža
 - ☐ glavobol
- Ime odličnega jugoslovanskega teniskega igralca Ivaniševića?
 - ☐ Goran
 - ☐ Ivan
 - ☐ Marko
- Naziv za zbirko kakih spisov?
 - ☐ plikus
 - ☐ digesta
 - ☐ bionika
- Kdo je bil prvi mož italijanske filmske igralke Gine Lollobrigide?
 - ☐ Amedeo Nazzari
 - ☐ Cary Grant
 - ☐ Milko Škofič
- Signal obleganec s trobento, znamenje, da se hočejo pogajati ali predati?
 - ☐ caldara
 - ☐ šamada
 - ☐ šakuntala

Kdor je pravilno odgovoril na vsa vprašanja, si zasluži oceno odlično. Devet pravih odgovorov je »devetica«, osem pravih odgovorov je »osmica« itd. Pet ali manj pravih odgovorov je ocena — negativna.

SLOVARČEK

AIL — otok v Prespanskem jezeru.

ARTUR — legendarni keltski kralj (tudi Artus).

ENSOR — belgijski slikar, predhodnik ekspresionizma, vizionar fantastičnih množičnih prizorov, mask, skeletov, prikazni. (James, 1860 — 1949)

ESK — reka na jugu Škotske.

ISSA — antično ime otoka Visa.

JOB — hrvaški slikar; predstavnik dinamičnega barvnega ekspresionizma. (Ignjat, 1895 — 1936)

KESAN — mesto v južnem delu Tracije (Turčija).

KUNC — jugoslovanska operna pevka, interpretinja Verdija, Puccinija. (Zinka)

LARNAKA — mesto na Cipru.

RAT — ameriški otok v Aleutih.

RORA — bivši nogometaš zagrebškega Dinama, ki je igral tudi v Franciji. (Krasnodar)

RUEZA — španski pesnik in pripovednik. (Salvador)

SAROS — period ponavljajočih se luninih in sončnih mrkov.

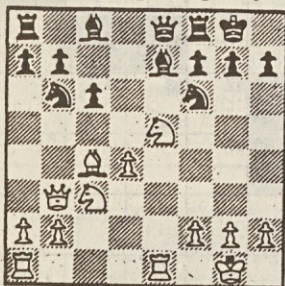
TASMAN — nizozemski pomorščak, ki je v letih 1642 — 43 odkril Tasmanijo, Novo Zelandijo, otočja Tonga in Fidži. (Abel, 1603 — 1659)

ŠAHOVSKA PROBLEMA

(jelinčič)

KINDERMAN - RADULOV

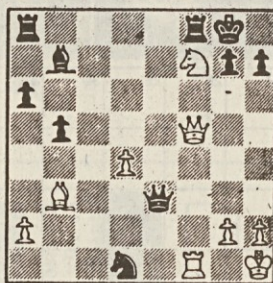
Berlin 1986 - Dopisna partija 1983

Beli učinkovito zmaga. Kako?

KERES - KAILA

Tartu 1938

Črni na potezi zmaga. Kako?

KRIŽKRAŽEVI SODELAVCI

V tej številki so sodelovali:

Dušan JELINČIČ,

Aleksander MUŽINA

Jože PETELIN

Ilustrator: Barbara BONETA

KRIŽANKA ZA POLIGLOTE

(edson)

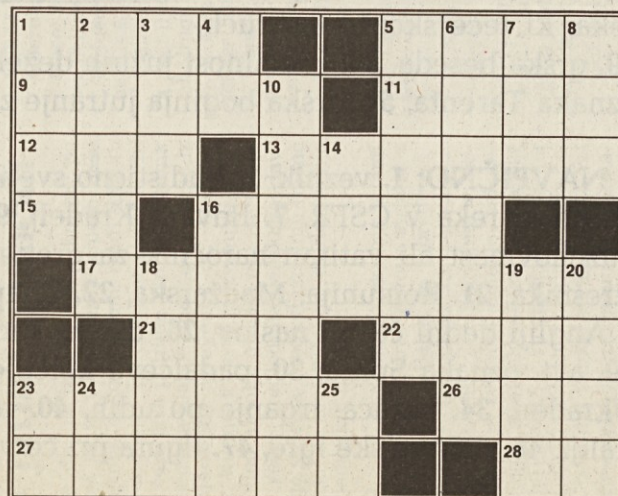
VODORAVNO:

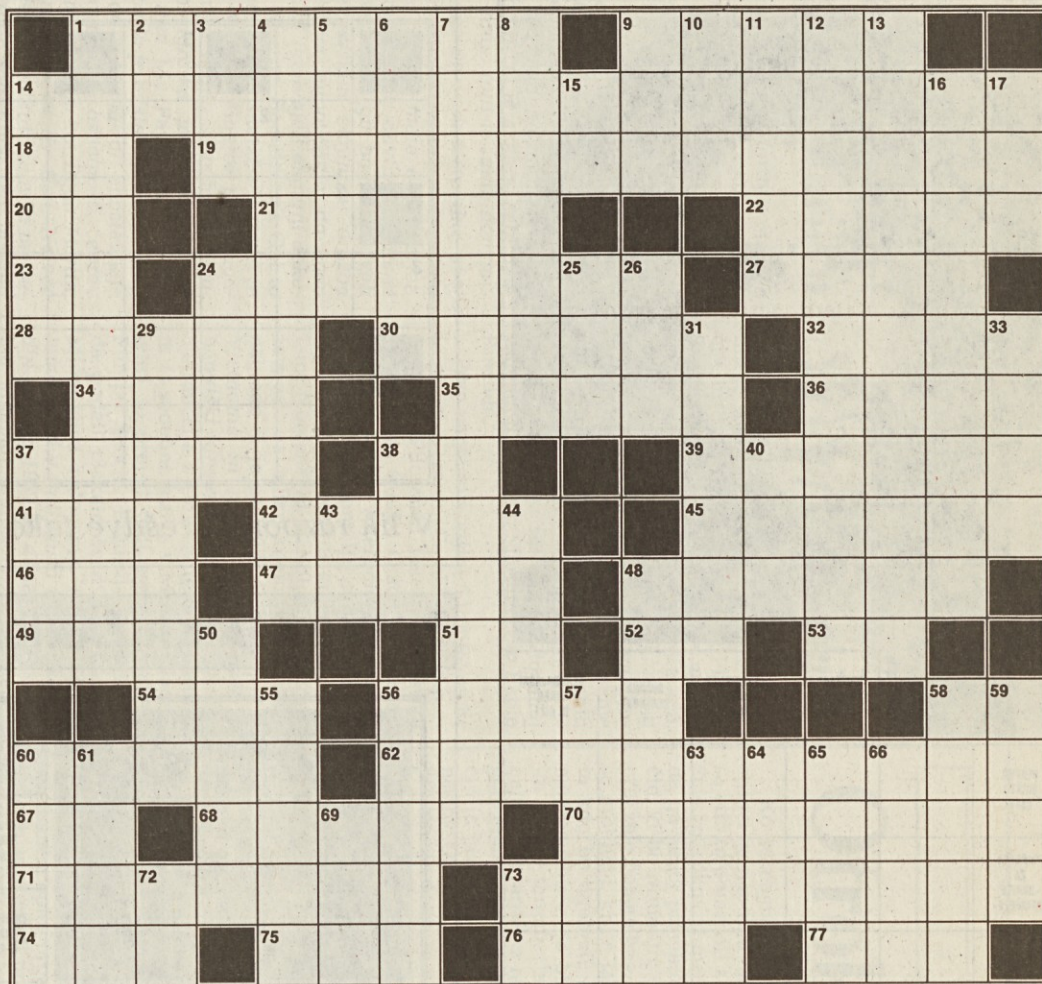
- pomoč; pomagati, postreči (angl.),
- šota (angl.),
- zavetišče (it.),
- toporišče, drog, palica (it.),
- ZDA (orig.),
- vratar, portir (angl.),
- znak za kem. prvino selen,
- vsebina, potek, bistvo (angl.),
- nevrolog (it.),
- žensko ime,
- največja celina (it.),
- korenje (it.),
- latinska umetnost,
- duhovnik (angl.),
- poni brez soglasnikov.

NAVPIČNO:

- hiša, dom (nem.),
- nemško mesto,
- it. filmska igralka Zoppelli,
- Poljska,
- beseda (it.),
- muhasta, nepreračunljiva (it.),
- grška boginja nesreče,
- kraj pri Poreču,
- operirani (it.),
- ameriška pevka (Yoko),
- angleška kraljevska vladavina,
- irsko ime za Irsko,
- italijanski Tour,
- zelenica v puščavi,
- Claudia Cardinale,
- am. film. igralec Pacino,
- Adriano Celentano.

V oklepaju so označene okrajšave angl. za prevod v angleščino, it. za prevod v italijanščino in nem. za prevod v nemščino.

VODORAVNO:

1. pohotnica, pristašica sadizma,
9. period ponavljajočih se luninih in sončnih mrkov,
14. glej sliko,
18. znak za kem. prvino lantan,
19. Bevkovo delo Kaplan ...,
20. Anatolij Karpov,
21. reka v Nemčiji in Belgiji,
22. afriška država,
23. Reggio Emilia,
24. ameriški izumitelj britvice (King Camp),
27. rimski bog ljubezni,
28. vojak v Turčiji,
30. cirkuški igralec,
32. slovenski pesnik (Jože),
34. je tiskovna in vprašalna,
35. ločina, stranka,
36. afriška država (glavno mesto Tome),
37. mesto v južnem delu Tracije,
38. am. filmski igralec Pacino,
39. bivše glavno mesto Vietnam,
41. ameriški otok v Aleutih,
42. Perzejeva mati (tudi Danaja),
45. množično zborovanje,
46. rimska boginja jeze,
47. legendarni keltski kralj,
48. bojna ladja na vesla,
49. grofija v Angliji,
51. osebni zaimsek,
52. Romunija, Norveška,

53. avt. oznaka Valjeva,
54. hrvaški slikar (Ignjat),
56. mesto v Lombardiji,
58. avt. oznaka Doboja,
60. tesno se prilegajoča pletena obleka ali jopica,
62. predstojnik samostana v pravoslavni cerkvi,
67. avt. oznaka Aoste,
68. krhka, zelo strupena prvina,
70. igralec na brenkalo,
71. nekdanji novec,
73. blejajoča ovca,
74. jezero v vzhodnem delu Kitajske,
75. metrični poudarek,
76. velika stanovanjska zgradba,
77. pi Laotseju popolno in absolutno bitje.

NAVPIČNO:

1. največji angleški književnik (William),
2. sto kvadratnih metrov,
3. pojav pri gorenju,
4. italijanska filmska igralka,
5. bivši slovenski smučar (Boris),
6. častni naslov,
7. industrijsko mesto v Nemčiji,
8. francosko žensko ime,
9. francoski pisatelj (Eugene),
10. ime bivšega nemškega hitrostnega drsalca Schenka,
11. španski književnik (Salvador),
12. blamaža, osramočenje,
13. nauk o bolezenskih znakih,

14. italijansko žensko ime (... Jasna),
15. Franc Černe,
16. pristaniško mesto v Španiji,
17. ohcet v sredi,
24. dvorna slavnost, slovesna prireditve,
25. trd indijski les za ladje,
26. vzhod v Milanu,
29. so lahko pravi ali dviji,
31. nizozemski pomorščak (Abel),
33. ameriška pisateljica (Erica),
37. ... in vik,
38. star Slovan,
40. otok v Prespanskem jezeru,
43. avt. oznaka Arezza,
44. nemško moško ime,
48. bivši sovjetski zunanji minister (Andrej),
50. mesto na Madžarskem, ob Tisi, znano po vinogradništvu,
55. bojovníki za svobodo,
56. Odisejev oče,
57. krog, kolo; venec,
58. prostor z moderno glasbo,
59. slovenska operna pevka (Ondina),
60. olik, obzirnost,
61. bivši Dinamov nogometaš (Krasnodar),
63. očka,
64. ime »King« Coleja,
65. domača ... žica,
66. bivši nogometaš Cagliarija in državne reprezentance,
69. poljski slikar,
72. Avstrija, Italija,
73. avt. oznaka Maribora.

SLIKOVNA KRIŽANKA

PRIPRAVA ZA RADIALNO ENERGIJO		LJUBKOVALNO MOŠKO IME	OVORNA SLAVNOST	VZHOONJAŠKI LIKER IZ RIZA
GLAVNO MESTO ČSFR				
PRIPRAVA ZA -SKRITE PREDMETE-				
VASKA SLIKA MIRNO SOŽITJE				
NORVEŠKA, ITALIJA		ANATOLIJ KARPOV		
		VRSTA PESNIŠTVA		
VAS PRI REPNU			DEL ROKE	MODRICA LJUBEZNESEGA PESNIŠTVA
FR. PISATELJ ZOLA				
KRIŽKRAJ ZA VSAK ČAS	DRŽAVNA BLAGAJNA ERBIJ			
NARAVOSLOVJE				
TENIŠKI LOPAR				
IME BIVŠEGA KOŠARKARJA JUGOPLASTIKE TYRICA				

POZDRAV Z GORĀ

(a-r)

KRK — AVE, ANA!

Voščila Ani niso s Krka,
pač pa iz naših gora'!

MAGIČNI LIK

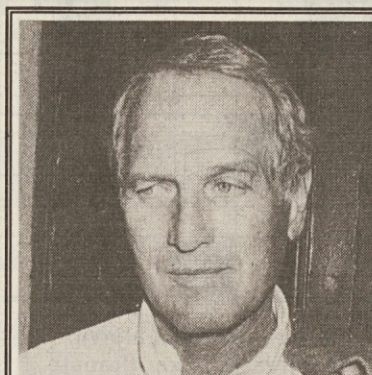
(kovin)

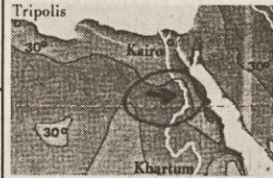
	1		3		5
1		2		4	
	2				
3					
	4				
5					

- govornik, pridigar,
- hunski kralj,
- stebarnik; stebarni svetnik,
- plodovi oljk,
- vulkansko žrelo.

V lik razporedi rešitve tako za vodoravno kot navpično.

SLIKOVNA KRIŽANKA - FILMSKI IGRALEC

KRIŽKRAJ ZA VSAK ČAS		JE ZNAČNA IN POTEZNA	STARI PLUGI	OBMOČJE, ČETRT, OKOLIS	SREDOZEMSKA RASTLINA, DEŽEN, BRŠČ
JUTRANJE... ŽENSKO IME					
VZHOONJAŠKI LIKER IZ RIZA					
DRIL, URJENJE TAKO JE (LAT.)					
PORTUGALSKA	PLAČILO NA STARTU	GRŠKI ZAKONODAJAVEC KRAJ PRI PORTOROŽU			
URADNIŠKI PRIPRAVNIK					
SENČNICA, HLADNICA					
HIŠNI BOG PRI RIMLJANIH			PRVINA ZA SVEČO	GLINA	
ZNAČAJ					VISOKO ODLIKOVANJE
NARODOSLOVCI					NORVEŠKA IT. NOGOMETNI PRVOLIGAŠ
WISEMAN NICHOLAS		FR. FILMSKI IGRALEC (JEAN) VZHOONAFRIŠKI GRM			
ITAL. NAPovedovalec BONGIORNO			DUNA BREZ VOKALOV RENATO ZERO		NIKO KURET
ZNAMENIT STAROGRŠKI PESNIK					
PERJE PRI REPI			SIGNAL		

BREZ SIVIH POLJ

1. tragično preminuli pesnik v Cerknem — njegovo ime! — Piščanc,
2. paradiž, glavni števnik,
3. pritrgovanje pri hrani ob določenih časih, dan vzdržnosti mesa,
4. sirota, neboljen otrok,
5. položaj (telesna ali zemljepisna),
6. Ober,
7. snov v plinastem stanju, tudi drobiž v Stari Srbiji.

SKOZI VES LIK

1. doba od začetka do konca spolnega zorenja,
2. tok ledu v visokih gorah in polarnih deželah,
3. častni naslov oznanjevalcev krščanstva pri evropskih narodih,
4. iz debla izdolbeni (izžagani) čolni,
5. podtalno delovanje, prepovedan nastop,
6. prostor, kjer se popija kavo - taverna,
7. priprave, naprve, stroji, ustanove.

(gallus)

ROGOVI
SROBOT
TEGOBA
TEN
VPREGA
VSTAJA

(kovín)

9. zavoј, zavitek, paket,
10. vasica na Krasu,
11. je tudi New York,
13. turistična točka v Pulju,
14. kitajska denarna enota,
15. italijanska filmska igralka
Lollobrigida,
16. ... basket za mlade,
17. nam omogoča vid,
18. omot, zavoј, zavitek,
19. nižina,
21. v slovnici začetni glagol,
24. država v Braziliji,
25. Osvežilna pijača,
26. Adriano Celentano,
27. Anton Čehov,
28. zorana zemlja.

NAVPIČNO:

1. mesto v Sloveniji,
2. Američan,
3. morska riba kostnica iz družine trsk,
4. grška boginja modrosti,
5. slavlilne pesmi,
6. gnetilni stroj,
7. tipalnice pri žuželkah,
8. kamnito orodje iz neolitika,
12. avt. oznaka Makarske,
16. »medena rosa«,
18. oseba, ki piha,
20. naša operna pevka Jankovič,
22. rimska boginja jeze,
23. štandreško športno društvo.

VODORAVNO:

1. nadstropje nad odprtim ognjiščem ali štedilnikom,
5. sultanat v Arabiji,

(a-r)

1

IZ RIMA MI PELE

ne prinaša nič kaj
dobrih novic, saj so
tam sklepali o osvajalni
politiki velesil.

2

MI JO DAŠ, DIK?

Prosim vas, nikar ne mislite slabo! Dika vprašujemo le po znani vzgojiteljski ustanovi.

3

ROK, STRUP ti ne bo koristil, ako prideš k bajeslovnemu grškemu razbojniku, ki je uničil svoje žrtve, tako da je z njimi meril posteljo.

4

JEAN nikakor ne prenaša **PETTON**, ko gleda našega znanega igralca v delu **Patricka Süskinda Kontrabas**.

5

ČE NI POROK ...

kontestira in se protivi.

6

DACAR BOŽA KIJ!

(Znani slovenski
akademski slikar)

7

DAMA NAM ima veliko povedati o popravkih ali dopolnilnem predloqu zakonskega osnutka.

100

GLASBENA
DRAMA

HURIKAN,
VRTINČAST VIHAR

GLASBENA
DRAMA

LEPAK

FIATOV
AVTO

MAMA

LEPAK

EIFFLOV

EIFFLOV

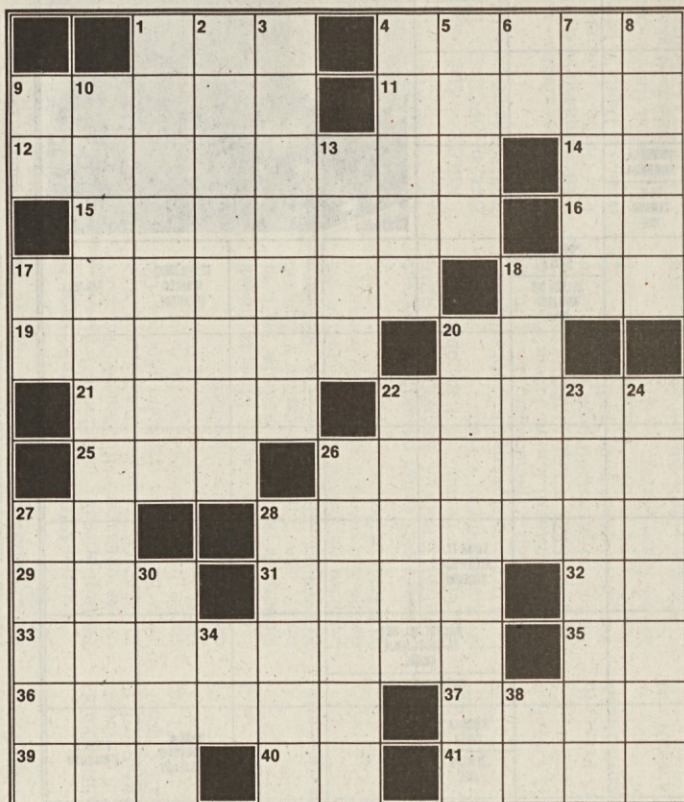
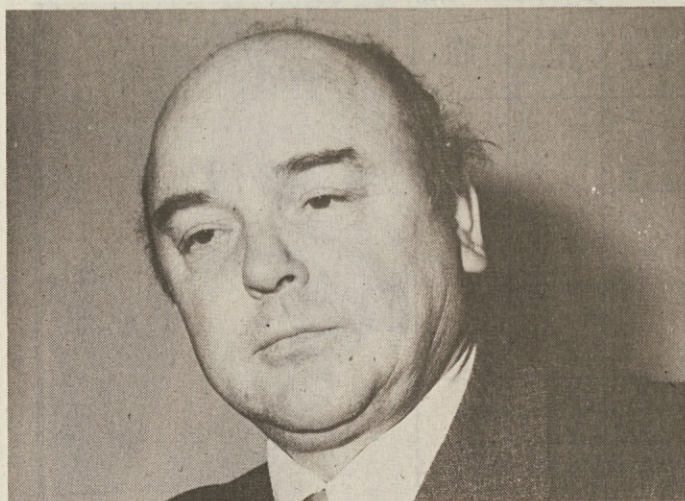
RAZSTRELIVO,
ki ga je
izmašel
A. Nobel

SKUPINA
TEKMOVALCEV

RAZSTRELIVO,
ki ga je
izmašel
A. Nobel

SKUPINA
TEKMOVALCEV

$$2 \boxed{2} 5 = 7$$
$$2 \boxed{2} 5 = 7$$

VODORAVNO:

1. italijanska politična stranka, 4. škrat, spaček, 9. četrti mesec, 11. italijanska filmska igralka (Sophia), 12. rek, 14. Tedenska tribuna, 15. imetje, lastnina, 16. avt. oznaka Turina, 17. bivši nogometaš Atalante, 18. angleška reka, 19. slovenska pisateljica (Ela), 20. avt. oznaka Messine, 21. predmet znanstvene razprave, 22. moško ime, 25. reševalne sani, 26. priprava za merjenje, 27. avt. oznaka Savone, 28. vojak v oklepem vozilu, 29. izrastek na glavi, 31. am. pevec Redding, 32. avt. oznaka Loznice, 33. obresti, 35. Italija, Belgija, 36. naš pevovodja na sliki (Oskar), 37. plahe gozdne živali, 39. pevec estradnih epov, 40. avt. oznaka Karlovca, 41. materija, snov.

NAVPIČNO:

1. eksemplar, izvod, 2. strogi ustni izpiti na univerzi, 3. drobno zrnata usedlina, rjave barve, 4. velike živali, 5. znojnica v koži, 6. sto kvadratnih metrov, 7. slovenski pesnik (Dragotin), 8. Aškerčevo ime, 9. Associated press, 10. priletanje, 13. domače »zbadljivke«, 17. Carlo Ponti, 18. umrli socialistični veljak (Pietro), 20. pristaš marksizma, 22. tuje moško ime, 23. spojina z vodikom, 24. deseti mesec, 26. mesto v Bazilikati, 27. portret, 28. dan v tednu, 30. gnus, 34. Ernst Dichter, 38. prvi v sredi.

REŠITVE IZ TE ŠTEVILKE

NASLOVNA STRAN

KRIŽANKA Z NAŠIM KNJIŽEVNIKOM. 1. I. P., 3. Seine, 8. naslednik, 11. grecist, 12. Mont, 13. Nero, 15. udav, 16. orač, 17. FA, 18. Issa, 20. Scott, 21. rokav, 23. KT, 25. Boris Pahor, 32. Ensor, 35. atentat, 36. NL, 37. reklo, 38. rock, 39. Dana, 41. Andrej, 42. olio, 43. Ali, 44. aliansa, 45. nit, 46. Slovenec, 48. Inn, 49. eta, 50. eksotika, 51. Nik, 52. til, 53. TA, 54. Eos, 55. Aka. Na sliki = Boris Pahor.

STRAN II.

NAŠI IN DRUGI KVIZI. 1. herostrastvo, 2. driska, 3. Valter, 4. Goran, 5. četrto, 6. digesta, 7. Jack Brabham, 8. Milko Škofič, 9. Borodin, 10. šamada.

ŠAHOVSKA PROBLEMA: 1. problem: 1. Sf7! Sc4 (1. ...Tf7 2. Lf7 Df7 3. Te7) 2. Sd6! 1:0. 2. problem: 1. ...Lg2! 2. Kg2 Db3! 3. De4 (3. ab3 Se3) Dd5 4. Sh6 Kh8 5. Sf7 Tf7 6. Dd5 Se3 0:1.

KRIŽANKA ZA POLIGLOTE. 1. help, 5. peat, 9. asilo, 11. asta, 12. USA, 13. porter, 15. Se, 16. tenor, 17. neurologo, 21. Ida, 22. Asia, 23. carota, 26. ars, 27. cleric, 28. oi.

STRAN III.

KRIŽANKA ZA STRPNEJŠE. 1. sadistka, 9. saros, 14. Christian Furuseth, 18. La, 19. Martin Čedermac, 20. A. K., 21. Meuse, 22. zaire, 23. RE, 24. Gillette, 27. Amor, 28. askar, 30. artist, 32. Olaj, 34. pola, 35. sekta, 36. Togo, 37. Kesan, 38. Al, 39. Saigon, 41. Rat, 42. Danae, 45. miting, 46. Ira, 47. Artur, 48. galeja, 49. Kent, 51. ti, 52. RN, 53. VA, 54. Job, 56. Lecco, 58. DO, 60. triko, 62. arhimandrit, 67. AO, 68. arzen, 70. kitarist, 71. krajcar, 73. meketavka, 74. Tai, 75. ikt, 76. blok, 77. Tao. Na sliki = Christian Furuseth.

STRAN IV.

SLIKOVNA KRIŽANKA. Praga - radar - idila - NI - A. K. - Col - Emile - erar - etika - reket - Rato. Na sliki = Prince.

MAGIČNI LIK. 1. orator, 2. Atila, 3. stilit, 4. olive, 5. krater.

POZDRAV Z GORA' KRK — AVE, ANA! = Karavanke.

SLIKOVNA KRIŽANKA — FILMSKI IGRALEC. Zora - arak - vaja - P - Solon - aspirant - utica - Lar - nravi - etnologi - W. N. - Sorel - Mike - dn - Anakreon - nat - znak. Na slikah = Paul Newman, Nil.

STRAN V.

TULASTA IZPOLNJEVANKA. Brez sivih polj. 1. Lado, 2. eden, 3. post, 4. reva, 5. lega, 6. Avar, 7. para. Skozi ves lik. 1. mladost, 2. ledenik, 3. apostol, 4. drevaki, 5. ilegala, 6. kavarna, 7. aparati. Rešitev = Mladika.

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA. Vprega - srobot - tegoba - anonim - Jovica - asi, ten.

ANAGRAMI V STAVKU. 1 IZ RIMA MI PELE = imperia-
lizem; 2 MI JO DAŠ, DIK? = Dijaški dom; 3 ROK, STRUP =
Prokrust; 4 JEAN PETTON = Anton Petje; 5 ČE NI POROK =
oporečnik; 6 DACAR BOŽA KIJ! = Božidar Jakac; 7
DAMA NAM = amandma.

KRIŽANKA IZ SREDINE. 1. napa, 5. Oman, 9. omot, 10. Dane, 11. vele mesto, 13. arena, 14. tel, 15. Gina, 16. mini, 17. oko, 18. paket, 19. ravnina, 21. inkohativ, 24. Ceara, 25. ora, 26. A. C., 27. A. Č., 28. ral.

STRAN VI.

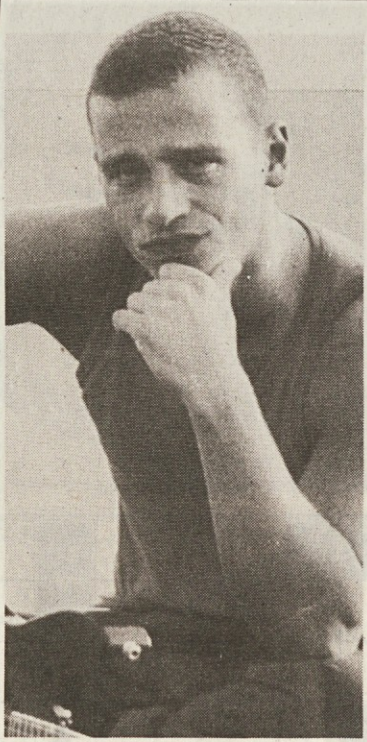
SLIKOVNA KRIŽANKA. Kokodril - up - repatica - HA - oven - naslov - Gorica - j - lan - Metulj - SV - lik - boa - TE - mati - l - m - orel - p - j - b - l - LE - Saba - o - plakat - in - r - uno - orkan.

STRAN VII.

KRIŽANKA. 1. PRI, 4. spaka, 9. april, 11. Loren, 12. prego-
vor, 14. TT, 15. imovina, 16. TO, 17. Clerici, 18. Nen, 19. Peroci, 20. ME, 21. teza, 22. Danko, 25. aki, 26. mernik, 27. SV, 28. tankist, 29. las, 31. Otis, 32. LO, 33. interesi, 35. IB, 36. Kjuder, 37. srne, 39. Aed, 40. KA, 41. tvar. Na sliki = (Oskar) Kjuder.

STRAN VIII.

SLIKOVNA KRIŽANKA. Stran - esse - eroti - ital - lesek - sola - skeleton - Anam - Krakov - Kunc - NR - Omaha - čer - lik - Sperans - ena - tokomer - CA - srd - Sara - S. K. - laik - zob - ATI - Wilde - KZ - nirvana - Verona - anketa - dotok - SG - LE - karakter - errata - Ito - sladoled - IB - ona - praska - oer - Horvat. Na slikah = Eros Ramazzotti, Sting, sladoled.

JE LAHKO POŠTLJ URNA ALI HITRI... KURIR		TRI V MILANU	AMERIŠKA PEVKA (DIANA)	OČKA	GRŠKA BOGINJA ZMAGE	MESTO V NEMČJI		STOTI DEL... DENARJA	KRALJ IZRAELA IN JUDEJE	ZANOS POLET				
DEL KNJIGE						IME ITALIJANSKE ČRKE								
SPREMLJEVALCI BOGA EROSA						PRIPADNIK ITALOV								
MAJHEN LES						SAMA V RIMU MESTO NA CIPRU								
		NIZKE ŠPORTNE SANI												
		KRIŽKRAŽ ZA VSAK ČAS		POKRAJINA V VIETNAMU ZAČIMBNA RASTLINA						MAJHEN VRČ				
		MESTO NA POLJSKEM DROB, KOLIČ												
		JUG. OPERNA PEVKA (ZINKA)						NORVEŠKA, ROMUNIJA TUJE ŽENSKO IME						
MESTO V NEBRASKI									PODVODNA SKALA ŽELEZO NA KONJSKI NOGI				IT. FILMSKI IGRALEC (FRANCO)	GARJE
GEOME- TRIJSKI POJEM						PSEVDONIM EDVARDA KARDELJA								
PRVO ŠTEVILO						AMPEMETER DVOBANA								
CAGLIARI FILM. IGRALEC DOUGLAS						HUDA JEZA PODSTREŠNO OKNO				BIVŠA IT. ATLETINJA SIMEONI				
KRATICI SREČKA KOSOVELA				NESTROKOVNJAČ, SVETNA OSEBA						KOSTNI DEL UST ZA DROBLJENJE HRANE				
ITALIJANSKA CESTNA SLUŽBA				KRAJ, USODEN ZA NAPOLEONA						NOČNO POPIVANJE				
ITALIJANSKA LETALSKA SLUŽBA				BRIT. KNJIŽEVNIK (OSCAR)						KMEČKA ZVEZA ŽENSKO IME			NAUK O ČLOVEŠKEM MIŠLJENJU	ORZNEŽ V CIRKUSU
BLAŽENOST V BUDIZMU				STILOV. BOG ŽIVINE				MESTO V SEVERNI ITALJI						
ZBIRANJE PODATKOV						BIVŠI MADŽ. POLITIK (JANOS)	ETIOPSKI PLEMIŠKI EMERSON	PRITOK AM. FILOZOF EMERSON						
SLOVENSKO GLEDALIŠČE			LESKOVAC			ZNAČAJ ČLOVEKA ODPRTE POŠKODBE								
		SPISEK NAPAK NA KONCU KNJIGE								HERCEGOVEC	JAP. POLITIK (HIROBUNI) POKLON			
												ITALIJA BELGIJA SAVONA		
						OSEBNI ZAJMEK			ODRGINA					
						SKANDINAVSKI DROBIZ			HRVAŠKI DIRIGENT (MILAN)					

Na TV posnetki iz zadnjega filma plavalase Marilyn

O mitu plavalase Marilyn Monroe se je že marsikdo razpisal. Še pred nedavnim je dvignila precej prahu trditev, da živi igralka nekje v Avstraliji: sivolasa gospa z mnogimi gubicami na obrazu, še vedno očarljiva dama, ki je prekoračila šestdeseto leto in se sploh ne spominja svoje preteklosti. Domneva, da nekdanja filmska lepotica in simbol ženskosti še živi, je res nekoliko znanstvenofantastična, a mit, ki je sam po sebi neumljiv, se hrani tudi iz takih domnev.

Marilynine še vedno številne oboževalce pa je v teh dneh razveselila druga vest do take mere, da so verjetno odpovedali vse obveznosti in si sprostiti večer, ki ga bodo preživeli pred televizijskim ekranom: družba Fox je namreč napovedala, da bodo nocoj v ZDA predvajali enourni dokumentarec Marilyn Something's Got to Give z zadnjimi posnetki, v katerih je nastopila Marilyn Monroe pred zagoneitim in še vedno skrivnostnim samomom. Igralka je tedaj namreč snemala film My Favourite Wife in družba Fox je iz odslavila zaradi »nemarnosti do pogodb« ali enostavneje zaradi prepogostih odsotnosti, čeprav so jo branili gostili kot Dean Martin, Cyd Charisse in Wally Cox. Največ prizorov je Fox pobrala prav iz metra-že tega zadnjega filma. Po mnenju uglednega kritika Los Angeles Timesa Jamesa Cournata so prizori naravnost ganljivi. Res je, da so to zadnji posnetki očarljive Marilyn, ki jih do-šlej ni nikoli nihče videl. Zato je zani- manje zanje tako s strani oboževalcev kot s strani filmskih navdušencev po- polnoma razumljivo.

Dr. Janez Drnovšek na Radiu Koper

Gost današnje kontaktne oddaje Od enih do treh na slovenskem sporedu Radia Koper bo član predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek. Tema oddaje, ki bo trajala od 13. do 15. ure, bo *Plebiscit in samostojna Slovenija*. Dr. Drnovšek bo odgovarjal tudi na vprašanja poslušalcev, ki se lahko, kot vedno, oglasijo po telefonu na št. 066/24290 in 24888 (za klice iz Italije je karakteristična številka za Koper 003866).

Giovanni Spadolini podelil nagrade Filippo Sacchi

Predsednik senata Giovanni Spadolini je včeraj med slovesnostjo v Palači Giustiniani podelil nagrade Filippo Sacchi za najboljši diplomatske naloge s področja kinematografije. Nagrade, ki nosijo ime po enem najbolj znanih italijanskih filmskih kritikov, podeljuje Sindikat filmskih novinarjev, zanje pa so se potegovali študentje iz raznih italijanskih vseučilišč. Komisijo, ki je ocenila naloge, so sestavljali Giovanni Calendoni, Vinicio Marinucci in Fabio Rinaudo.

Prvo nagrado v višini 5 milijonov lir je prejel Gerardo Casale, ki je diplomiral na Filozofski fakulteti turinske Univerze za študijo Orson Welles ali *shakespearska interpretacija*. Drugo nagrado (3 milijone lir) so podelili nalogi *Otrok v sodobni kinematografiji* Luce Norcena, ki je diplomiral iz književnosti na milanski univerzi. Tretjo nagrado si je zaslužila tema *Vojna v Vietnamu in njeno prikazovanje v ameriški kinematografiji* Lorenza Leonarducci za Univerzitetnega inštituta za sodobne jezike v Milanu. Nagra-jenci so prejeli tudi srebrno plaketo Filippo Sacchi. Komisija je sklenila, da podeli plaketo še dvema posebej zanimivima nalogama: *Riso amaro - tema smrti v italijanski filmski komediji od leta 1959 do danes in Abstraktna kinematografija Hansa Richetrja*. Avtorja spisov sta Erica Pellegrini oz. Bruno Di Marino z Univerze v Rimu.

V pozdravnem nagovoru je Spadolini poudaril globoko povezanost med literaturo in filmom, na kar so opozarjali veliki filmski kritiki, saj gre za neko idealno vezno nit od Filippa Sacchija do Alberta Moravie.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Otrok in govorno sporazumevanje

Ko se pojavijo pri otroku govorne napake, ki so vsem slišne, ga napotijo največkrat že v šoli k logopedu. Ta skuša otroku pomagati z meddisciplinarno tehniko, ki se poslužuje izsledkov iz medicine, pedagogike in psihologije tako, da ga nauči pravilno izgovarjati glasove in besede na način, ki bo razumljiv otrokovim sogovornikom. Torej je najprej zelo pomembno, da vemo, kaj je normalni govor, kateri so problemi, ki jih lahko ima otrok, ko ne govori po normi, in kdo bo ugotovil, da je nekaj narobe z govorom. Nima namreč smisla, da bi zamenjali čakali na pomoč institucij, ki jih ni na terenu. Jacqueline Bickel (biologinja, ki se je najprej ukvarjala z raziskovanjem na področju preventivne medicine in se v zadnjih dvajsetih letih posveča rehabilitaciji in prevenciji govornih napak) je svoji tretji knjigi dala naslov *Otrok s problemi v govoru* (Diagnoza, intervencija, prevencija doma in v šoli). Knjiga je izšla v izdajah Belforte v Livornu, kjer sta izšli že prejšnji dve avtoričini deli *Formativna vzgoja* in *Naučimo se govoriti*. Avtorica je tudi docentka jezikovne vzgoje v okviru izpopolnjevanja za šolnike pri šolskih skrbništvi in zavodu IRRSAAE v Toskani.

Pri prevenciji ali rehabilitaciji je pomembna funkcionalna diagnoza. V našem primeru natančen opis govornih napak na osnovi opazovanja in odziv otroka na te napake - tako v sedanjem trenutku kakor v celotni fazi, odkar so bile napake opazne. Taka diagnoza se lahko postavi s pomočjo strokovnjaka na podlagi opazovanj tistih oseb, ki preživijo največ časa z otrokom, torej s starši in učitelji. Tako je tudi grajena knjiga z italijanskim naslovom *Il bambino con problemi di linguaggio*, ki skuša nuditi strokovno osnovo na različnih ravneh. V prvem delu skuša avtorica določiti, kaj pravzaprav razumemo pod pojmom normalni govor. Definira pojme iz psiholingvistike in lingvistike, nudi najnujnejše anatomske opise organov, ki sodelujejo pri oblikovanju besede in se pomudi pri uporabi govora v različne namene. V osnovah jezikovne kompetence najdemo poglavja z naslovi: *Jezik, beseda, komunikacija - Biološke osnove besednega sporazumevanja; Nevropsihološke osnove besednega sporazumevanja; Afectivni dejavniki in vplivi družbe in okoliša; Osvajanje besednega sporazumevanja*.

V drugem delu knjige se Jacqueline Bickel ukvarja z govorno patologijo v razvojnem obdobju otroka. Poglavja, ki se tičejo motenj v govornem sporazumevanju, nosijo naslove: *Motnje v govoru, Splošne osnove za diagnozo, Splošni napotki za intervencijo, Otroške gluhosti, Slepota in prirojena ambliopija, Mentalna nezadostnost, Otroške psihoze, Nevrološki sindromi, Razvojne disfazije, Dizlekcije*. Še natančneje se poglobi v govorne motnje. Uvodno poglavje nosi naslov *Splošni napotki za diagnozo in zdravljenje*, sledijo *Motnje pri oblikovanju glasov, Dizartrije, Dizlalijske, Disfonije, Motnje pri tekočem govoru, Jecanje*.

Sestava knjige je taka, da se približa staršem, učiteljem in na splošno vzgojiteljem, to pa nikakor ne gre na račun znanstvenosti pristopa k tekstu, saj je namenjen tudi logopedom in vzgojiteljem, ki se ukvarjajo s prizadetimi učenci.

Varno sankanje

Prav zares imamo občutek, da bo letošnja zima tudi pri nas bela. Otroci se veselijo snega v domačem kraju - to je vse nekaj drugega kakor naporna potovanja na enodnevnih smučarjih v Slovenijo ali v Avstrijo z zmaličenimi prihodnimi domov. Sneg je tokrat pred vrati. In to pred domačimi vrati. Sanke potegneš iz kleti ali s podstrešja in greš. Morda jih bomo prvič kupili prav letos, če se bodo uresničile bele napovedi. Pri tem pa je pomembno, da pregledamo pri sankah vse, da bi zmanjšali verjetnost morebitnih poškodb.

Sanke naj ne imajo ostrih robov, posebej še pri kovinskih delih. Če gre za sanke, ki so izoblikovane kot bob, je zelo pomembno, da imajo za sedalom primerno močno naslonjalo. V primeru, da gre za zložljive sanke, moramo biti pozorni na to, ali so dovolj močne, da se ne bodo sesedle v zložljivi položaj že med spuščanjem po klancu. Sanke tudi ne smejo biti prevelike - otrok bi lahko zašel z njimi v težave pri zaviranju ali pri vleki. Sanke naj ne imajo ob straneh modnih okraskov, v katere bi morda lahko vtaknil med vožnjo nogo, ki bi se pri padcu lahko poškodovala. Če pa imajo sanke plastične dele, se moramo prepričati, ali so dovolj odporni, da se ne bodo zlomili ob prvem poskusu vožnje, in tudi ne takrat, ko se bo, denimo, termometer spustil nekoliko pod sezonsko normo.

Seveda tak pregled sank ne sme biti le stvar staršev: kakor za vsako igračo ali pripomoček, ki ga damo v roke otrokom, bi bilo potrebno, da bi tudi sanke odgovarjale natančnim varnostnim predpisom.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nadaljevanje: Un anno nella vita
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 Nanizanka: Poliziotti in città
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Variete: Piacere Raiuno
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Kvarikov svet: Avstralija - zadnje obzorje
14.30 Rubrika: Primissima - Aktualnosti TG 1
15.00 Italijanska kronika
15.30 Otroški variete: L'albero azzurro
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.55 V parlamentu in vesti
18.05 Variete: Fantastico Bis
18.45 Nadaljevanje: Un anno nella vita
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.40 Dok.: La macchina meravigliosa - Srce
22.40 Kratki film s Stanom Laurelom in Oliverjem Hardyem
23.00 Dnevnik
23.10 Rockovska noč: Lucio Dalla - Attenti al lupo
24.00 Dnevnik in vreme
0.25 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

CANALE 5

7.50 Nanizanka: La piccola grande Nell
8.25 Film: E l'amor che mi rovinò (kom., It. 1950, r. Mario Soldati, i. Walter Chiari)
10.30 Aktualnosti: Gente comune
12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitorji, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro
16.15 Variete: Buon compleanno 1988
16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia (vodi Umberto Smaila), 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Striscia la notizia
20.40 Kvizi: TeleMike
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.55 Striscia la notizia (pon.)
1.15 Nanizanki: Marcus Welby M. D. - Cala il sipario, 2.15 L'ora di Hitchcock

RAI 2

7.40 Nan.: Lassie in risanke
8.10 Otroški variete: L'albero azzurro
9.30 Dok.: Tavolozza italiana
10.00 Nanizanka: Cuore e batticuore
10.50 Nadaljevanje: Capitol Variete: I fatti vostri
12.00 Dnevnik - Gospodarstvo
13.45 Nadaljevanje: Beautiful, 14.15 Quando si ama, 15.05 Destinì
15.35 Film: Capitan Sinbad (pust., ZDA 1963)
17.00 Vesti in Iz parlamenta
17.10 Lepa Italija
17.30 Videocomic
17.45 Nanizanka: Alf
18.10 Knjige: Casablanca
18.20 Šport in Rock Café
18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Aktualno: Ostalo... na kroniki
22.05 Nanizanka: Hunter
23.00 Eurogol in dnevnik
23.30 Košarka: Pop 84 Split-Scavolini
0.10 Vreme in horoskop
0.20 Nočni motorshow
1.00 Film: Fiori nel fango (dram., ZDA 1949, r. D. Sirk, i. Cornel Wilde)

RETE 4

8.30 Nadaljevanje: Una vita da vivere, 9.15 Andrea Celeste, 10.15 Amandoti, 10.45 Così gira il mondo
11.25 Nanizanka: La casa nella prateria
12.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
13.40 Nadaljevanje: Sentieri, 14.35 Ribelle, 15.35 La mia piccola solitudine, 16.20 La valle dei pini, 17.15 General Hospital, 18.10 Febbre d'amore
19.35 Aktualno: Linea continua (vodi Rita Dalla Chiesa)
19.45 Nad.: Marilena
20.30 Film: Philadelphia Experiment (fant., ZDA 1984, r. Stewart Raffill, i. Michael Paré, Nancy Allen)
22.35 Tednik: Kronika (vodi Emilio Fede)
23.20 Aktualnosti: Tehnologija in roboti, 23.50 Cara TV
0.35 Filmske novosti
0.40 Film: Il grande giorno di Jim Fragg (r. Burt Kennedy, i. Robert Mitchum, David Carradine)

RAI 3

9.10 Nanizanka: Professione pericola
10.00 Posebna oddaja TG3 ob seji Evropskega sveta v Rimu
12.00 Dokument, oddaja: Meridiana - Življenje živali, Il bel mangiare, Dežele v ogledalu - Sicilija
14.00 Deželne vesti
14.30 Dok. oddaja: Dežele v ogledalu - Lacij
15.30 Motorshow: dirke za F 3
16.15 Namizni tenis - Mediteranean Top 12
16.45 Tednik za amaterje: Nogometni planet
17.15 Nanizanki: I mostri, 17.40 Throb
18.05 Dok. oddaja: Geo
18.35 Dokumentarec: Drobci barvnega radia
18.45 Športna rubrika: Derby
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, Una cartolina di Andrea Barbato
20.30 Aktualno: Samarcanda
23.15 Nočni dnevnik
23.30 Oddaja o kulturi: Fuori orario. Cose (mai) viste
0.30 Dnevnik - v kiosku

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
8.30 Nanizanke: Skippy, 9.05 Strega per amore, 9.40 Tarzan, 10.50 Riptide, 12.00 Charlie's Angels, 13.00 La famiglia Bradford, 14.00 Happy days, 14.30 Supercar, 15.30 Compagni di scuola
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.45 Nan.: Il mio amico Ultraman, 19.30 Casa Keaton
20.00 Risanke
20.30 Glasbena oddaja ob obletnici smrti Johna Lennona: Nocoj Beatles (2. del)
22.45 Aktualno: Miti, mode in rock'n'roll
23.15 Variete: Capolinea
23.45 Rubrika: Grand Prix
1.00 Nanizanki: Mike Hammer, 2.00 Benson

ODEON

7.00 Matineja Trivenete
13.00 Risanke
15.00 Nadaljevanje: Signore e padrone
16.00 Dokumentarec: Človek in zemlja

TV Slovenija 1

8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade: nanizanka Grizli Adams
9.20 Šolska TV: Nadarjeni otroci, 9.55 dokumentarni niz Pustolovščina slikarstvo
10.30 Mozaik. Tečaj angleščine za najmlajše, 10.45 Slovenci v zamejstvu
11.15 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu
12.00 Video strani
14.40 Mozaik (pon.)
15.25 Slovenija - moja država
15.55 Nanizanka: Murphyjev zakon (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Šolska TV (pon.)
18.15 Spored za otroke in mlade: Teleski '90, 18.45 nanizanka Alf
19.10 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanje: Vojne usode (3. del)
21.15 Tednik
22.20 Dnevnik in vreme
22.45 Sova, vmes nanizanka Vse razen ljubezni in nadaljevanje Mavrica
0.15 Video strani

16.30 Film: La scarpe al sole (dram., It. 1936, r. Marco Elter, i. Isa Pola, Cesco Baseggio)
18.00 Nanizanka: Gli inafferrabili
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke
20.00 Nanizanka: Quattro donne in carriera
20.30 Film: Tamburi lontani (vojni, ZDA 1952, r. Raoul Walsh, i. Gary Cooper, Richard Webb)
22.15 Sport: American ball
23.45 Film: Corsa al massacro (glas., ZDA 1986, r. David Winters, i. Josh Brolin, Robert Rustler)
0.30 Aktualno: Speciale sicurezza

TMC

8.30 Nanizanke: Get Smart, 9.00 L'enigma, 10.00 Quartieri alti
10.30 Nad.: Terre sconfinato, 11.15 Potere
12.00 Kosilo z Wilmo
12.30 Prijateljska narava
13.00 Šport in dnevnik
13.30 Aktualno: Ženska TV
15.00 Film: La moglie bugiarda (kom., ZDA 1937, i. Carole Lombard)

TV Koper

12.30 Dok.: Campo Base
13.00 Rubrika o boksu: Bordo Ring
14.00 Nogomet: za pokal UEFA Partizan-Inter
16.00 Tenis - Grand Slam Cup
18.30 Spored v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Stičiče
19.25 Rubrika: Eurogol
19.50 TV debata
20.30 Video glasba: Tutti Frutti
21.30 Nanizanka: Mod Squad
22.15 TVD Novice
22.30 Odbojka: Sisley Treviso-Mesaggero Ravenna
0.30 Tenis - Grand Slam Cup (posnetki)

TV Slovenija 2

17.30 Studio Ljubljana
19.30 Dnevnik
20.00 Košarka: Pop '84-Scavolini (iz Splita)
21.30 Slovenija - moja država
22.00 Dok.: Divji svet živali
22.25 Večerni gost: Drago Klemenčič
23.20 Tenis - Grand Slam Cup (posnetki)
0.50 Yutel

16.45 Aktualno: Ženska TV
17.50 Nanizanki: Autostop per il cielo, 18.55 Doris Day Show
19.30 Variete: C'era questo, c'era quello
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Aktualno: Protagonisti leta 1990
21.00 Film: Sapore di mare 2 - Un anno dopo (kom., It. 1983, r. Bruno Cortini, i. Eleonora Giorgi, Isabella Ferrari)
22.50 Snežni planet
23.25 Večerne vesti
23.45 Film: Dunkerque (vojni, ZDA 1958, r. Leslie Norman, i. John Mills)

TELEFRIULI

15.00 Roza salon
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nad.: Vite rubate
19.00 Igra: Marameo
19.30 Dnevnik
20.00 Rubrika o obrtništvu
20.30 Dok.: Črno in belo
21.30 Aktualno: Prva stran
22.30 Nočne vesti
23.00 Nanizanki: Al banco della difesa, 24.00 Primus
0.30 Nočne vesti

TELE4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koleadar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Spomini Henrika Tume; 8.40 Melodije; 9.30 Čas trobentic in čas kostanja; 9.45 Orkestralna glasba; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Z opernega in koncertnega repertoarja; 11.30 Lahka glasba; 12.00 Svet skozi lunin pogled; 12.15 Instrumentalni solisti; 12.40 Cecilijanka 1990; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Poslušali boste; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvigljena zavesa; 15.00 Country; 15.30 Zvočne kulise; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Četrtekova srečanja: Jugoslavija 1941-1945; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek sporedov.

RADIO SLOVENIJA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Mladina poje; 9.05 Matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in gremo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do 14.; 14.05 Oddaja o jeziku; 14.25 Iz glasbene tradicije; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Od melodije do melodije; 18.05 Big band RTV Ljubljana; 18.30 Zbori; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturmo, nato Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska in kulturni servis; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti; 11.00 Pisali so nam...; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Vse za dopust v Jugoslaviji; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Jazz glasba; 20.00 Nočna opčine.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 18.30 Zmenek s psihologom; 20.00 V svetu knjige; 21.00 Nočna glasba.

Občinska uprava previdno uvaja prve otoke za pešce Omejitve prometa v Raštelu in (samo začasno) na Korzu

Pod težo nasprotujočih si pritiskov številnih občanov, ki bi želeli tudi v Gorici uvedbo otkov za pešce, in skupin trgovcev, ki se odločno upirajo popolni zaporu prometa v nekaterih ulicah mestnega središča, se je občinska uprava odločila za kompromis. V soboto, 15. decembra, bomo tako v Gorici res dobili nekaj začasnih in tudi prvo "stalno območje omejenega prometa". Ne gre še za prave otoke za pešce, saj zapora prometu vozil ne bo popolna, pač pa samo polovična. V odloku, ki ga je podpisal pristojni občinski odbornik Marjan Breščak, je zato govor samo o omejitvah v prometu vozil v nekaterih ulicah in ne o uvajanju otkov za pešce.

Prometne omejitve bodo od sobote dalje stalne v Raštelu, kjer bo z njihovo uvedbo v bistvu onemogočen prehodni promet večini motornih vozil. Skozi Raštel bodo poleg pešcev in kolesarjev lahko še naprej peljala dostavna vozila (za nakladanje in razkladanje blaga v tej ulici) kot tudi vozila stanovančev ali zaposlenih, pod pogojem da razpolagajo z garažo ali parkirnim prostorom na dvoriščih. Ta določila v bistvu pomenijo, da je uprava odstopila od prvotnega načrta, da bi Raštel opremila s klopmi, cvetjem in stiliziranimi svetilkami ter namenila to ulico izključno pešcem.

Še več izjem je predvidenih pri prometnih omejitvah na Verdijevem korzu, ki bodo samočasne. Na krajšem odseku med ulicama Garibaldi in Crispi bodo omejitveni predpisi v veljavi noč in dan od 15. decembra do 2. januarja. Začasne omejitve bodo nato uvedli tudi na odseku Verdijevega korza do Ul. Oberdan, na Ul. Oberdan ter Ul. Morelli (samo del med ulicama Oberdan in Crispi). Promet zasebnih motornih vozil bo na teh delih ulic omejen dve soboti (15. in 22. decembra) samo v popoldanskem času med 15. in 20. uro, in nedelji, 16. in 23. ter ponedeljek, 24. decembra, od 8. do 20. ure.

Na Korzu in bližnjih ulicah bodo vsekakor lahko krožili poleg kolesarjev tudi mestni avtobusi, taksiji, dostavna vozila ter avtomobili, ki vozijo iz ali proti vzhodu v garaže in dvorišča na območju, kjer veljajo prometne omejitve.

To so torej dokaj zapletena določila, ki glede na izkušnje iz prejšnjih let ne obetajo nič dobrega. Največje težave so namreč v preteklosti ob uvajanju začasnih omejitev prometa (zlasti na Korzu) v božičnem času izvirale iz pomanjkanja informiranosti občanov. Različna določila za različne dele celotnih ulic in zapleten časovni režim omejitev niso v tem pogledu posebno

spodbudni. Upati je, da se bodo zato občani obnašali čim bolj odgovorno in ne bodo za vsako ceno silili z avtomobili v center, kjer sicer tvegajo, da ostanejo vključeni v kaotične zastoje v ulicah tik izven območja omejenega prometa.

Občinski svet bo razpravljaj o deportirancih

Goriški občinski svet bo nocoj (seja bo ob 18. uri) razpravljaj o problemu fojb in deportirancev. Na dnevnem redu je namreč razprava o dokumentu, ki ga je že pred meseci pripravil občinski odbor v zvezi z ugotavljanjem zgodovinske resnice o povojnem nasilju ter o potrebi po razčiščenju senčnih plati preteklosti za poglobitev sodelovanja in sožitja ob meji.

Dokument o nekaterih specifičnih vprašanjih v zvezi s to problematiko je predstavila tudi svetovalska skupina KPI, pisni vprašanji pa so vložili socialdemokrati in misovci.

Občinski svet se bo prihodnji teden spet sestel v ponedeljek, sredo in četrtek za razpravo o proračunu občine in občinskih podjetjih.

Na povabilo Zveze slovenskih športnih društev Minister Peter Vencelj obiskal Gorico in Trst

Včeraj se je na vabilo ZSSDI mudil v Trstu in Gorici minister za šolstvo, in šport Slovenije Peter Vencelj. Delegacija, ki so jo sestavljali še namestnik ministra Vlado Vobovnik, tajnik Marko Tršan in sekretar Športne zveze Slovenije Marjan Jemec, je v dopoldanskih urah obiskala nekatere tržaške športne objekte, popoldan pa so bili najprej gostje športnega centra v Sovodnjah, kjer so jih sprejeli pred-

stavniki ŠD Sovodnje, ŠZ Soča in ŠD Vipava, nato še slovenskega športnega centra v Gorici, kjer so se srečali s predstavniki ŠZ Olympie in goriškega Kulturnega doma. Tu so jih pričakali predstavniki uprave doma in ŠZ Dom (na sliki - foto Marinčič). Delegacija iz Slovenije je po ogledu Kulturnega doma imela razgovor s predstavniki ZSSDI v Ul. Malta.

V priredbi ZSKP Gorica drevi v Katoliškem domu Literarni in glasbeni večer ob obletnici rojstva F. Bevka

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici bo nocoj z literarnim in pevskoglasbenim večerom obeležila 100-letnico rojstva Franceta Bevka. Prireditelj, pod naslovom Ali ti je hudo, brat, bo ob 20.30 v Katoliškem domu. Oblikovali jo bodo, poleg profesorja Janeza Dolenca, gledališki igralec Stane Raztresen, tenorist Dušan Kobal, dekliski zbor Alenka iz Števerjana, recitatorji in gojenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel.

Profesor Janez Dolenc je urednik zbirke Bevkovih legend, ki jih je v knjižnem daru za leto 1991 izdala Goriška Mohorjeva družba. In prav iz zbirke legend je naslov prireditve "Ali ti je hudo, brat?". Režiser prireditve je Franko Žerjal.

Današnji program na festivalu športnega in turističnega filma

V Novi Gorici je danes predzadnji dan 13. mednarodnega festivala športnih in turističnih filmov.

Medtem ko je bil včerajšnji spored obarvan pretežno jugoslovansko, bo današnji izbor precej bolj raznolik. Zavrteli bodo osem filmov. Na popoldanskem predvajanju (ob 17. uri) bodo vrteli filme Poslednji plemiči (Belgija), Finale (Norveška), Moto Hard (Francija), Leteli (Jugoslavija), Trojni Sprint (Anglija). Skupno 77 minut predvajanja.

Trije filmi bodo na sporedu v večernem predvajanju in sicer sovjetski Jesen šahista, nizozemski Pravljica Nizozemska in angleški Slovo od Jackija Milburna.

Najdaljši je prvi film, saj traja skoraj eno uro, znatno krajša pa sta druga dva. Skupna dolžina predvajanja pa je 107 minut.

Tako kakor že prejšnje dni, bo tudi danes v okviru festivala, nekaj spremljajočih prireditev. Gosti se bodo dopoldne odpeljali na voden izlet v neposredno goriško okolico (Sveta gora, Brda), po prvem popoldanskem predvajanju pa bodo v mali dvorani Kulturnega doma predstavili ekipo raftinga.

Danes stavka kovinarjev in manifestacija v Tržiču

Po včerajšnji manifestaciji kovinarjev zasebnih in javnih podjetij v Trstu, bodo danes dopolodne stavkali kovinarji v goriški pokrajini. Na območju Tržiča bo stavka od 9. do 12. ure, v preostalih delih pokrajine pa med 8.30 in 12. uro.

Stavkajoči se bodo zbrali v Tržiču, kjer bo protestni sprevod po mestnih ulicah in nato zborovanje na Trgu republike. Tako naj bi se odvijala napovedana manifestacija. Možno je, da bodo poleg napovedane pobude stavkajoči izvedli še kako drugo obliko protesta.

Stavko in manifestacijo so organizirali v podporo zahtevi za obnovo kolektivne delovne pogodbe.

Posvet o skrbstvu

Pokrajinska tajništva sindikalnih zvez CGIL, CISL, UIL so za danes popoldne napovedala javno razpravo o

Unifax čestita

dr. MITJI BAUZONU

ob uspešno opravljeni diplomii.
(Čakamo na Dubrovnik.)

deželnem načrtu za pomoč ostarelim občanom in manj zaščitenim slojem prebivalstva. Gre za načrt, ki se začne izvajati z veliko zamudo in predvsem z velikimi težavami. Na javno razpravo, ki bo ob 15. uri v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice, so povabili deželna odbornika za zdravstvo in socialno skrbstvo, Predsednika pokrajine in odbornika za skrbstvo ter predstavnike vseh občin.

Samsa o Sloveniji

Dopisnik Primorskega dnevnika iz Ljubljane Bogo Samsa bo nocoj ob 18.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici govoril na temo Slovenska stvarnost v postkomunizmu. Predavanje, ki ga prireja ZSKD, bo ponudilo priložnost za poglobitev aktualnih političnih vprašanj v Sloveniji in za razgovor s pozornim opazovalcem slovenskega političnega prizorišča.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo obvešča, da bo smučarski avtobus v nedeljo, 16. t. m., odpeljal po sledečem redu: ob 7. uri s Korna, ob 7.10 iz Štandreža in ob 7.15 iz Sovodenj. Izlet bo na Kanzel (Gorico) na Koroškem.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE GORICA

Ob stoletnici rojstva Franceta Bevka

»ALI TI JE HUDO, BRAT?«
(Bevk, Legende)

Gorica - Katoliški dom

DANES, 13. decembra, ob 20.30.

Predstavitev zbirke celjske MD

Goriška knjižnica Franceta Bevka prireja danes, 13. decembra, ob 19. uri v oddelku za mladino in odrasle v Ulici Gradnikove brigade 25 v Novi Gorici predstavitev letne zbirke Mohorjeve družbe iz Celja za leto 1991. Ob tej priložnosti bo Goriška knjižnica odprla razstavo vidnejših zbirk te družbe. Udeleženci predstavitev bodo lahko s popustom kupili publikacije iz letošnje in prejšnjih zbirk.

Ranjena deklica

Včeraj so sprejeli na ortopedski oddelku goriške splošne bolnišnice 12-letno Saro Gratton iz Ločnika, Ul. Tasso 1. Deklica je okrog 16.30 bila namenjena peš čez cesto v Ulici Leopardi, ko jo je iz nepojasnjenih vzrokov podrl fiat 128, ki ga je upravljal 46-letna Virginia De Padova iz Gorice, Ul. Pitteri 8. Zdravniki so Grattonovi ugotovili lažji pretres možganov, zlom piščali na levi nogi in morebitni zlom nosnice. Okrevala bo v 40 dneh.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 20.45 »Pepi, Luci, Bom in druge«. Režija Pedro Almodovar.

CORSO 17.30-22.00 »Ghost (fantasma)«.

VERDI 20.30 »L'ora del cocktail«. Gledališka predstava.

VITTORIA 17.30-22.00 »Flavia, la bestia nera«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.00-22.00 »Umida e bionda«. Prep. ml. pod 18. letom.

COMUNALE 20.30 koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Solist na klavir Peter Jablonski.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 13. festival turističnega in športnega filma.

pogrebi

Danes ob 9.30 Amabile Baro vdova Gaspari iz splošne bolnišnice v cerkev na Svetogorski cesti in na glavno pokopališče, ob 13.15 Angelica Justulin vdova Nardin iz splošne bolnišnice v Krmini.

Dogovarjanje, pomisleki, dvomi in tudi že načrti

Priprave na plebiscit v Novi Gorici

Plebiscit o samostojni, suvereni in neodvisni slovenski državi spodbuja narodnostni zanos, ponos in samozavest Slovencev, a povzroča tudi razne negotovosti, pomisleke in zaskrbljenost. Stanje nacionalnega duha je nek komentator povzel v mnenju, da se slovenskemu narodu iztekajo zadnji trenutki, ko lahko skupaj s Cankarjevim Kristusom objujke svojo usodo, po plebiscitu 23. decembra pa bo moral vsem gledati naravnost v oči, četudi se bodo Slovencem v duši podirali svetovi.

V Novi Gorici predsedstvo Občinske skupščine in politične stranke skupaj in enotno usmerjajo ter vodijo politične in vsebinske priprave na plebiscit o osamosvojitvi Slovenije. Težijo k temu, da bi se čimveč občanov izreklo za samostojno, suvereno in neodvisno državo Slovenijo. Pri tem pa bo treba pojasniti nekatera vprašanja, ki povzročajo negotovost in zaskrbljenost občanov. Predvsem je važno vedeti, da plebiscit še ne pomeni ocepitve in popolnega razkola z jugoslovansko državo. Ne, pač pa bo samostojna Slovenija laže razvijala odnose in sklepala sporazume z obstoječim okoljem. To pa so tako druge republike v Jugoslaviji, kot tudi države na ostalem evropskem prizorišču. V tem duhu je potrebno razumeti bišve pripadnike narodnosvobodilne vojske, ki so pred dnevi na srečanju na Vogrskem, predsedniku novogoriške občine Sergiju Pelhanu zagotovili, da bodo glasovali za neodvisnost Slovenije, toda v prepričanju, da plebiscit ne pomeni prekinitve vseh stikov z drugimi republikami, oziroma z jugoslovansko državo.

Zaskrbljenost pa izhaja tudi iz drugih razlogov. Tisti občani v Novi Gorici in drugod na Primorskem, ki dobivajo italijanske pokojnine, so v dvomih o tem, če bodo pokojnine prejemali tudi v primeru, da se Slovenija osamosvoji. Samo v novogoriški občini omenjene pokojnine dobiva, tako menijo, okrog 20 tisoč upravičencev, več tisoč upravičencev pa je menda tudi drugod na Primorskem in v Istri.

Zaskrbljenost narašča tudi zaradi špekulacij nekaterih krogov, na primer beograjskega dnevnika Politika, ki je v članku objavljenem v sredo, 5. decembra, zapisala, da bodo z ocepitvijo Slovenije omenjene pokojnine iz Italije "ugasnile". List pa je to trditev pospremil z žalitvijo, češ da so se prejmniki italijanskih pokojnin med vojno itak bojevali v fašističnih enotah.

Prejemniki omenjenih pokojnin so zaskrbljeni kljub temu da so pristojni italijanski organi (Zavod INPS v Vidmu, ki je pooblaščen za omenjene pokojnine) zatrdili, da se bo izplačevanje pokojnin nadaljevalo tudi v morebitnih spremenjenih političnih razmerah in kljub izjavam slovenske vlade, da bo samostojna Slovenija po mednarodnem pravu, edini zakoniti dedič sporazumov, ki jih je dosedanja Jugoslavija na primer sklenila, oziroma podpisala z Italijo.

V posameznih okoljih nastajajo tudi bojzani in dvomi glede ohranitve obstoječe jugoslovansko-italijanske meje, veljavnosti Osimskih in drugih sporazumov z Italijo in skrbi za usodo tako imenovanih maloobmejnih sporazumov, ki omogočajo blagovne izmenjave ter potniški promet s prepustnicami čez državno mejo.

O obravnanih temah in pridržkih so v ponedeljek razpravljali na sestanku članov predsedstva občinske skupščine in vodilnih predstavnikov vseh političnih strank. O tem pa so govorili tudi na seji občinske skupščine, ki je bila, prav tako v ponedeljek. Sklenili so, da bodo napravili vse mogoče, da bi plebiscit uspel, da bi čimveč občanov glasovalo za osamosvojitve Slovenije. Na omenjene in druge bojazni, negotovosti in pridržke občanov, pa bodo odgovorili v posebni izjavi, ki jo bodo pred plebiscitom 23. decembra namenili javnosti.

Vzdušje na omenjeni seji Občinske skupščine je bilo v marsičem sad plebiscitnih pričakovanj. Dogo-

MARIAN DROBEŽ

Na rob filmskemu festivalu Alpe Adria, ki se je pravkar končal v Trstu

Majhni vse Evrope, združite se

»Socialistični režiserji«, ki nikoli niso delali socialističnih filmov, so seveda zelo veseli, da jim velike producerske hiše na Zahodu odpirajo svoja vrata. Toda ali jim bo tisti, ki je pripravljen dati denar, pustil pri delu popolno svobodo? Režiser iz kantona Ticino, Villi Hermann, celo pravi, da postaneš manjšina tisti trenutek, ko pristaneš na koprodukcijo. Toda doma denarja za filme ni, in državne filmske hiše se niso prenovile, ampak so propadle. Tako kot studii v nekdanjem Vzhodnem Berlinu, za katere zdaj posamezniki iščejo pomoč pri francoskem ministru za kulturo.

Režiserji majhnih narodov, kakršni živijo pod Alpami in ob Jadranu, pa njihovih manjšin, so v podobnem, a še veliko slabšem položaju. Tisti, ki ostajajo zvesti kulturi svojega naroda, pa naj bo še tako neznan in neznaten (kot kanton Ticino na primer), so obsojeni na anonimnost in životarjenje, pa če so še tako prvovrstni umetniki. Če delajo filme, v katerih njihova manjšina takoj »prepozna svojo identiteto«, je to že slab znak. Vsi drugi - razen njih samih in morda drugih manjšin - se bodo od njih dolgočasil. Ko je Veter v mreži imel primero v Novem mestu, je bil to za kraj praznik, saj gre v filmu za »novomeško pomlad« (Jarc, Kogoj, Grün, Podbevšek) in Novomeščanom tako ljubo novomeško pokrajino. Enako se je najbrž dogajalo Astorii, ko so jo predvajali v Mariboru.

Festival Alpe Adria, ki je bil v dneh od 6. do 12. decembra v Trstu, je pravzaprav čudovita priložnost, da se kinematografije s prirojenim kompleksom majhnosti pomerijo med seboj in skupaj naredijo načrt, kako bodo najboljši, kar premorejo, promovirale oziroma

ma vpeljale v širni beli svet. Takšno (sicer netekmovalno) srečanje je prav tako priložnost, da se ljudje iste sorte končno kaj pomenijo. V Cannesu ali Benetkah bi njihove težave ali posebnosti malokoga zanimalo.

Majhen - manjšinski ali velik - večinski, to je vseeno. Važno je, da lahko svojo vrednost preveriš, a to lahko storiš le v družbi najboljših. Martha in jaz, film, ki je kot »evento speciale« (skupaj z Marianne Sägebrecth) otvoril tržaški festival, je eden od njih. Eden najboljših in preverjen na letošnjem beneškem festivalu. Direktorica Annamaria Percavassi bolje ne bi mogla izbrati! Zakaj to je mojstrovina, ki govori o vsem, kar majhni narodi in

manjšine vse predobro poznajo in iz roda v rod doživljajo. Martha in jaz je njihova usoda in njihova kultura. Ne glede na nacizem, ki bi jih bil skoraj iztrebil. Njegov režiser je Čeh Jiri Weiss, ki mu v ZDA, kjer od 1968 živi, zaupajo le kot predavatelju o filmu, večina igralcev v njem je čeških, financirale pa so ga Avstrija, Bavarska, Francija in Italija, in od vseh njih si ga še najbolj lasti Marianne Sägebrecth.

Najbolj »ameriški« na Alpe Adrii so bili režiserji, ki so si za temo izbrali zločin. Avstrijec Niki List je naredil brezhibno črno komedijo (Ah, Boris) o treh sestrah, ki živijo v naravnost smrtonosnem sožitju. Njegov rojak Michael Schottenberg si je izmislil umor, ki bi bil brezhiben, če bi ne bilo »člo-

veškega faktorja« (Caracas) in Willi Hermann iz kantona Ticino je skorajda brez nasilja pobral ves denar iz bančnega sefa (Bankomatt). Vsi »kriminalisti« so izvirni in profesionalci brez primere. Nacionalne značilnosti pri njih seveda ni zaznati.

V isto skupino gledljivih kriminalnk, v katerih nastopajo sami odlični igralci, sodi tudi bavarski Spieler Dominika Grafa z Beograjsko Anico Dobro v glavni vlogi. To je še en film, ki ga njegovi producenci gotovo zlahka prodajajo vsaj po Evropi, Zabaven, duhovit in nabit z energijo (ustvarjalno in sploh vsakršno).

Italijani so podobno globoki in dolgočasni (L'aria serena dell'Ovest Silvia Soldin) kot Slovenci (Veter v mreži in Umetni raj). Vse je tako usodno in boleče. Medtem ko je izbor, ki so ga naredili Hrvati (Karneval, Angel in Prah Antuna Vrdoljaka in Nepozabno poletje Bruna Gamulina), strogo literaren. Prvi od obeh filmov je posnel po delih Ranka Marinkovića, drugi po avtobiografskem romanu pisatelja Gustava Matosa. Oba sta lepa, nostalgčna, intelektualna, nezanimiva, vendar odlični primeri nacionalne kinematografije.

Festival Alpe Adria je tako po organizacijski kot vsebinski plati visoko profesionalna prireditev. In oba kataloga, ki sta ob tej priložnosti izšla, sta odlična izobraževalna literatura, ki bralcu, pa čeprav je pripadnik majhnega naroda, odkrije popolnoma nov svet. Pravzaprav bi moralo biti človeka sram, da tako malo pozna filmsko umetnost, ki nastaja na Bavarskem, v kantonu Ticino in v Avstriji (ki sploh ni majhna).

VESNA MARINČIČ

Prestreljena Šajnova platna v sežanski Mali galeriji

V sežanski Mali galeriji je te dni na ogled razstava slikarja Jožeta Šajna iz Ilirske Bistrice. Slikarja, ki živi in dela v lastnem ateljeju v Bistrici, je predstavil Aleksander Peršolja, tajnik ZKO Sežana.

Peršolja je poudaril, da se je Šajn pred tremi leti predstavil v Mali galeriji z motivom vešče. Tokrat pa so motivi in platna nekoliko nenavadni. Slikar je prestreljena platna dobil na hribu in brž se mu je porodila ideja, da bi se jih dalo poslikati. Vsako platno je zahtevalo svoj pristop, slikar se je izognil ponavljanju. Njegovi motivi posegajo v krajino, ki je nasilna, kakor

tudi Kras ni miren, ni tisti Kras, ki ga spoznamo ob nedeljskih sprehodih. S temi slikami je Šajn želel protestirati proti nasilju vseh vrst.

Šajnova platna, je zapisal Peršolja, nosijo v sebi vso bolečino zaradi Krasa, ki ga siromašimo in mu dajemo drugačno podobo, Krasa, ki je samemu sebi tuj in skoraj odvečen. Kraška gmajna se sedita pod gosencami, joče ob nasilnih zvokih in marsikdaj hoče samo sebe pokriti z meglo ali odvrniti poglede z velikega kresa, ki ji grozi. Šajn kaže nove slikarske dimenzije in nova dožemanja tega koščka sveta.

OKS

Po zaključku letošnjega glasbenega festivala All Frontiers

Za večji obtok »mejne glasbe«

Skupina tržaških glasbenikov Schotthamel Creative Ensemble je prvič nastopila v Gorici na manifestaciji All Frontiers, načrtuje pa že svojo prvo ploščo.

Že v tretje je glasbeno združenje More Music iz Tržica organiziralo revijo »mejne glasbe« All Frontiers. Prvo leto med Gorico in Gračevo, drugo leto v Gorici, letos pa med Gorico in Trstom, kjer se je manifestacija začela 21. novembra z glasbenim cult-movie-jem Step across the Border in končala 28. novembra s koncertom Ketihe in Julie Tippett. Pravo odkritje je bila letos ameriška art-rock skupina Tone Dogs.

O tem in drugem sta govorila organizatorja Mauro Bertogna in Tullio Angelini. Verjetno se je tudi vaša manifestacija rodila iz golega entuziazma...

»Vse se je začelo pred leti, ko smo na goriškem gradu organizirali koncert pevke Nico. Kot Berlinčanki ji je bila problematika »mejnosti« blizu.

Krstno ime je manifestaciji dala ona - All Frontiers. Od tega koncerta se nam je porodila zamisel o odprtem prostoru za nekatere glasbene zvrsti, ki jih komercialna distribucija ne upošteva. Ta vrsta »mejne glasbe« se skromno giblje na robovih resne glasbe, jazza in pop-rocka in se lepo spaja z našo mejno situacijo, ki ji istotako ni prisojena kakšna velika planetarna vloga. Sploh pa je sam naziv »mejna glasba« (musiche di confine) naša izvirna definicija tovrstne umetniške prakse, ki se pa sedaj že dosledno uporablja v medijih.

Kaj pa ste pričakovali od same manifestacije All Frontiers? Kako ste sestavljali program?

»Če smo s prvo revijo preverili, da obstaja občinstvo za zvrst glasbe, nam

Ko je pred štirimi leti debitirala v tržaškem Verdiju kot Gilda v Rigolettu, je že dokaj preprečljivo nakazala svoje pevske sposobnosti, toda ob svojem tokratnem recitalu v okviru simfonične Verdijeve sezone, se je predstavila v vsem glasovnem in interpretativnem osvajajočem sijaju. Korejska sopranistka Sumi Jo, ki je od takrat do danes obšla že domala vse svetovne operne odre kot interpretka glavnih vlog, je v kratkem času dozorela v umetnico, ki ji je že danes težko najti primere tudi v komornem koncertiranju sprevov - liederjev. Njen glas je kristalno intonacijsko čist, lahek kot peresce, prožen in mikaven ne le v melodičnih lokih marveč tudi v gostolečih okraskih in koloraturnih preskokih, ki jih obvladuje z naravnost neverjetno suverenostjo in s tipično milino dežel vzhajajočega sonca. Poslušalec ima ves čas, ko jo posluša, občutek, da se glas iz njenega grla sprošča kot božajoči pajčolan v vetru, pospremljan z nežnim nasmehom tudi takrat, ko ji sicer odlični toda malce razstreseni klavirski spremljevalci (Bo Price) izpusti nekaj taktov, pa se takoj brez zadrege oprusti zase in zanj in povzame melodijo preprosto in naravno, kot da se ni nič zgodilo.

Tokrat res ne ravno številnemu občinstvu je v uro in pol trajajočem programu natrosila koš biserov začeni s šestimi Mozartovimi samospevi, pri katerih je bilo morda še zaslužiti nekaj komaj zaznavne vznemirjenosti, pa čeprav tiste, ki pevcu pomaga k interpretativni kreativnosti, kot na primer v Večernih impresijah (Abendempfindung), v Vijolici ali V gozdu. V Debussyjevih štirih sprevih »Quatre melodies pour Madame Vasnier« je Sumi Jo pričarala nežno melodično atmosfero, zlasti v »Clair de Lune« (V luninem siju) z lahkotnostjo brez prime-re. Štirje znani Schubertovi samospevi so s svojo poetičnostjo bili morda v interpretativnem oziru vrhunec večera pred zaključnimi šestimi samospevi Richarda Straussa, v katerih je prišla do polne veljave pevkina vrhunska tehnika pri obvladovanju najtežjih prehodov.

Sopranistka Sumi Jo je imela v pianistu Bo Priceju v glavnem tenkočutnega spremljevalca, neglede na nekatere spodrsiljave.

Pri občinstvu je mlada Korejka zapustila močan vtis, obilno poplavljen z dolgotrajnimi aplavzi in seveda neizbežnim dodatkom. (jk)

Ob nenadni smrti tržaške pisateljice Mariji v spomin

Ob smrti pisateljice Marije Mislej nam je Jakob Renko poslal kratek spomin nanjo

Spoznal sem jo pred 18 leti in prav kmalu sva postala velika prijateljica. Videvala sva se praktično vsak dan in se pogovarjala o literaturi, ki je bila za nju poglavitni argument.

Marija je začela objavljati svoje prve spise že zelo mlada v Literarnih vajah. Njena posebnost je bila lirčna proza. Izdala je osem knjig, vendar vselej v samozaložbi. Samo v tem letu mi je po telefonu prebrala več kot 40 novih črtic, ki jih je nameravala dati v tisk že prihodnje leto. Letos je poslala nekaj črtic Dialogom v Maribor in upam, da bodo objavljene.

Marija je bila zelo občutljiva, saj jo je vsaka žalostna novica osebno prizadela. Bila je pač velika romantična duša in skoraj bi lahko trdil, da je živela v tem lirčnem vzdušju tudi svoje realno življenje. Imela je svoja načela in ideale, katerim se ni nikoli izneverila.

Upravičeno pa si je želela tudi kakšno priznanje. Večkrat mi je potožila, da jo obdaja brezbrižnost ljudi, ki je niso znali dovolj ceniti ali so bili do nje preveč kritični.

Ljubila je predvsem cvetje, ki ga je večkrat podarjala znancem in prijateljem. Imela je rada naravo in dolge sprehode. Sploh je bila nežnost v vseh oblikah življenja njen ideal in o tem je tudi pisala v svojih črticah. Samo pred nekaj dnevi je po telefonu potožila zaradi hudega zobobola. Predčerašnjim pa sem zvedel, da Marije ne bo več iz šole.

Hvala ti, Marija za dolgoletno prijateljstvo, ki nju je vezalo vse do zadnjega.

Jakob Renko

V spomin na pisateljico objavljamo tudi krajši črtici iz njene zbirke Žarišča

ŽIV PRIRODOPIS

Maj je. Polje bo kmalu ovito v temo. Žarki so odpluli drugam na druge oceane. Hladen zrak napaja grede. Vse se stali v bistré potoke.

»Smrt nikoli ne lažela«, pravi Han Suyn. Tako tudi večer ne laže, še manj noč. Okrog naju so granitne skale, je praprot, je trava, je nizka mirta. Zaslišim slavca.

»Poslušaj!«, pravi.

»Najina glasova sta mirna in breztelesna.«

Sijloče se mu nasmejem. Čutim poletni žar, čeprav se zavem, da po boleznih ni list več tako kot prej, a bolezen ne more nikoli odpihniti sanj.

Zavriskala bi v ta lep večer. Saj se počutim bolje. Zunaj diše nagejini in veter trese majave gorečke. Lepo mi je in tudi Tebi.

Dokončal si delo in misli Ti zrejo v brezmejno reko. Rada bi s Tabo hodila po trati, po zeleni gmajni. Čutim se močno.

Včeraj smo med travo iskali štiriperesno deteljico.

»Če jo zagledate, je ne smete utrgati!«, sem rekla otrokom.

»Pustite jo! Oči naj jo gledajo!«

Poslušali so me in vem, da jo iščejo, dokler je ne najdejo.

Prinesli jo bodo v šolo navsezgodaj in tistega dne bomo imeli živo uro prirodropisa.

LADJA DNEVA

Tam zunaj na cesti je toliko goljufivih oči, ki ti zasenčijo svetlo nedeljo. Sonce se je že vzpeló kakor običajno. Vse mi brni, vse mi utripa. Svetla nedelja je in mirna. Tudi cesta je mirna. V taki nedelji se prelomijo vse grde usode.

Moja cesta se je razcvetela.

Zakaj se tam zunaj lomi zvezdnata veja, kakor bi se lomila struna harfe?

Drugam se usmerja svetla nedelja, kakor se usmerja hrumenje širnega morja s škrlatnimi drgeti. Nočem, da odide svetla nedelja od mene! Potlej bodo vsa obzorja raztrgana.

Danes spi tudi zemlja. Daruje nam rože in z rožami nam oskrbni osamelost. S tem se nam prebudijo pesmi. Iz zemlje pokukajo martinčki in mravlje.

Jutri bo verjetno dež in bo konec ožganega poletja in svetle nedelje, ki je skrita v veliki ladji dneva.

MARIJA MISLEJ

Po včerajšnjih uspešnih nastopih v povratnih srečanjih osmine finala nogometnega pokala UEFA

Vse italijanske ekipe v četrtfinalu

PARTIZAN - INTER 1:1 (0:0)
STRELCA: Stevanović v 62', Matthäus v 65'

PARTIZAN: Pandurović, Stanojković, Milanić, Jokanović, Maljković, Vujčić, Bogdanović, Mijatović, Višnjić, Djurdjević (Šćepović od 46'), Stevanović.

INTER: Zenga, Bergomi, Baresi, Stringara, Tacchinardi, Mandorlini, Bianchi, Berti, Klinsmann, Matthäus, Serena.

SODNIK: Vautrot (Francija); **KOTI:** 14:2 za Partizan; **GLEDALCEV:** 45.000.

BEOGRAD — Partizan v povratni tekmi na razmočenem igrišču ni uspelo niti doseči častne zmage, čeprav je bil stalno v premoči, prvi je tudi povedel in imel več priložnosti za zadetek

od okrnjenih Milančanov. Toda le tri minute zatem, ko je Stevanović z odličnim volejem preusmeril v vrata visoko podajo z desne strani Stanojkovića, je nemški as Interja Matthäus izkoristil nespornost med Višnjićem in Stanojkovićem in s sijajnim strelom s kakih dvajsetih metrov zatresel mrežo gostiteljev in tako ugasil še zadnji plamenček upanja beograjskih navijačev.

Tekma se je začela s pravim navalom Partizanovih nogometašev na Zengova vrata. Inter se je z vsemi močmi in z vsemi možmi branil v lastnem kazenskem prostoru. Partizan je vehementno napadal, z Bogdanovićem je tudi zadel prečko, enkrat pa je odlično posegel Zenga po strelu Stevanovića.

Manj priložnosti je bilo v drugem polčasu, ko sta sicer padla oba zadetka. V 53. minuti je Mijatović šibko streljal v Zengo, Šćepović pa je v 57. minuti slabo streljal z glavo v padcu. V predzadnji minuti je isti igralec zamudil še eno veliko priložnost. Za Inter je dvakrat dobro streljal Klinsmann, a Pandurović je bil na mestu. Vsekakor je bil Zenga najboljši igralec tekme.

Za Francoza Vautrota je bila to zadnja tekma po 15 letih sojenja v mednarodni areni.

BOLOGNA - ADMIRA WACKER 9:5 po 11-m (3:0, 1:0)

STRELCI: Waas v 6', Cabrini v 50' (11-m), Negro v 71'

BOLOGNA: Cusin, Biondo, Cabrini, Bonini, Negro, Tricella, Di Già (Campione), Verga, Waas, Notaristefano, Poli (Lorenzo).

ADMIRA WACKER: Knall, Dötzel, Gramann, Graf, Degeorgi, Elsner, Ogris (Binder), Artner, Müller, Gretschmig (Abfalterer), Marschall.

SODNIK: Tritschler (ZRN); **KOTI:** 8:4 za Bologno; **OPOMBE:** 11-metrovke so realizirali Bonini, Verga, Waas, Notaristefano, Biondo in Lorenzo za Bologno in Marschall, Müller, Gramann, Artner in Binder za Admiro. Zgrešili so Tricella, Elsner, Degeorgi, Cabrini in Dötzel.

BOLOGNA — Za Radicejevo Bologno je tri res srečna številka. V šestnajstini finala za pokal UEFA je v Edinburgu izgubila proti Heartsu z 1:3, a je nato v povratni tekmi zmagala s 3:0. V osmini finala je pred dvema tednoma izgubila na Dunaju proti Admiri Wacker z 0:3 (takrat pa je zadel trikrat okvir vrat), včeraj pa je na domačem terenu vrnila nasprotnikom milo za drago. Potem ko se je tekma v regularnem delu in po podaljških končala z enakim izidom kot na Dunaju (3:0 za domačine), si je Bologna zagotovila uvrstitev v četrtfinale po maratonskem streljanju enajstmetrovk. Igralci obeh ekip so streljali z bele pike kar 16-krat. Za Admiro je bila usodna napaka Dötzla, ki je streljal visoko nad prečko, zatem pa je Lorenzo uspešno izvedel odločilni strel.

Tekma se je začela dobro za Bologno. Že v 6. minuti je Waas dosegel zadetek, ki je dal domačinom še večjo zagnanost. Radicejevi nogometaši so imeli vseskozi pobudo na igrišču, Ad-

POKAL UEFA			
OSMINA FINALA	1. tekma	2. tekma	Kvalif.
Monaco (Fr.) - Torpedo Moskva (SZ)	1:2	1:2	Torpedo
Bayer Leverkusen (ZRN) - Brøndby (Dan.)	0:0	0:3	Brøndby
Bologna (It.) - Admira Wacker	0:3	3:0	Bologna
Atalanta (It.) - Köln (ZRN)	1:1	1:0	Atalanta
Partizan (Jug.) - Inter (It.)	0:3	1:1	Inter
Bordeaux (Fr.) - Roma (It.)	0:5	0:2	Roma
Sporting Lizbona (Port.) - Vitesse (Niz.)	2:0	2:1	Sporting
Borussia D. (ZRN) - Anderlecht (Bel.)	0:1	2:1	Anderlecht

mira se je le branila. V drugem delu so modro-rdeči še pospešili ritem, dosegli drugi gol iz dokaj dvomljive enajstmetrovke, ki jo je srečno izvedel Cabrini (Knall je strel odbil, a le v drog, od koder se je žoga zakotalila v mrežo), sredi polčasa pa so z zadetkom Negra izenačili izid z Dunaja.

Zmaga Bologne je — glede na tisto, kar je pokazala na Dunaju in na domačih tleh — povsem zaslužena, pa čeprav jo je dosegla šele po streljanju enajstmetrovk.

ATALANTA - KÖLN 1:0 (1:0)

STRELEC: Nicolini v 15'

ATALANTA: Ferron, Contratto, Pasciullo, Bonacina, Biagiardi, Prognia, Stromberg (Porrini od 61'), Bordin, Evair, Nicolini, Caniggia (Perrone od 88').

KÖLN: Illgner, Higl, Greiner, Giske, Gotz, Banach (Daschner od 73'), Flick, Baumann, Sturm, Heldt, Ordenewitz (Andersen od 41').

Šah za svetovni naslov

Garri Kasparov ubranil vodstvo

LYON — Devetnajsta partija dvoboja za svetovni šahovski naslov med Kasparovom in Karpovom se je končala z remijem v 39. potezi. Rezultat je sedaj 10:9 za Kasparova. Bele figure je tokrat imel Karpov, igrala pa sta indijsko kraljevo obrambo. Naslednja partija, v kateri bo bele figure imel Kasparov, bo na vrsti v soboto.

SODNIK: Quiniou (Francija); **KOTI:** 3:2 za Atalanto; **GLEDALCEV:** 25.000.

BERGAMO — Gostitelji so zaslužen končali prvi polčas v vodstvu, saj so bili odločno boljši in so igrali pretežno v napadu, čeprav jim je na tem srečanju zadostoval bel izid, kajti v Nemčiji so igrali 1:1.

Mnogo bolj izenačeno je bilo v drugem polčasu, ko so gostje dali vse od sebe, da bi izenačili. Na težkem igrišču se je odvijal agonistično oster, a korekten boj. Köln je pritiskal, v protinapadu pa Atalanta ni bila dovolj natančna, da bi izenačila. Ferron je z izrednim posegom zagotovil svojim zaslužen uvrstitev v četrtino finala.

BORDEAUX - ROMA 0:2 (0:0)

STRELCA: Völler v 72' (11-metrovka) in Desideri v 89'.

BORDEAUX: Bell, Thouvenel, Lizarazu, Plancue, Dogon, Dugarry, Durand, Vervoort, Kieft, Ferreri, Fargeon (v 30' Sence).

ROMA: Zinetti, Berthold, Nela, Piacentini (v 85' Muzzi), Aldair, Comi, Desideri, Di Mauro, Völler, Salsano, Gerolin (v 46' Pellegrini).

SODNIK: Karlsson (Šve.); **KOTI:** 8:2 za Bordeaux; **GLEDALCEV:** 10 tisoč; **IZKLJUČEN:** Bell v 29' (zaradi prekrška nad Völlerjem; Bella je nadomestil Sencea, ki je vstopil namesto Fargeona); **OPOMIN:** Salsano in Piacentini.

BORDEAUX — Prednost petih golov Rome s prve tekme ni dopuščala dvoma o ekipi, ki se bo uvrstila v nadaljnje kolo. Tekma je bila v bistvu gola formalnost in to je verjetno itak skromnim Francozom vzelo voljo in moči. Po sicer spodbudnem začetku namreč Romi niso delali večjih preglav, poleg tega so ostali še z igralcem manj zaradi izključitve vratarja Bella.

Klinsmann (levo) in Jokanović se borita za žogo na srečanju Partizan - Inter (AP)

Včeraj zaradi srčnega napada Umrl legendarni vratar Ghezzi

CESENATICO — Italijanski nogometaš svet žaluje za Giorgiom Ghezziem, legendarnim vratarjem Interja in Milana, ki je zaradi srčnega napada umrl včeraj zjutraj v bolnišnici v Forliju, kamor so ga prepeljali le nekaj ur prej zaradi močnih trebušnih bolečin. Star je bil 60 let.

Ghezzi je na članski ravni kot osemnajstletnik debitiral v C ligi v Riminijem. Po treh letih je v A ligi prvič zaigral 21. oktobra 1951 v dresu Interja, pri katerem je ostal vse do leta 1958, ko ga je društvo nepričakovano odstopilo Genoi, pri kateri pa je igral samo eno sezono, dokler ni prestopil k Milanu, s katerim je leta 1963 na Wembleyu proti Benfici osvojil pokal prvakov. Zadnjič je Ghezzi v najvišji ligi igral 4. aprila 1965 proti Fiorentini, igrišče pa je zapustil nepremagan. Manj sreče je imel Ghezzi z reprezentanco. Odigral je samo šest tekem in se udeležil SP v Švici (1954). Znan je bil po svoji drznosti, zaradi katere si je v Italiji prislužil vzdevek »kamikaze«.

Po končani karieri se je posvetil gostinstvu. Bil je lastnik hotela Internazionale in znanega kopališča Quattroventi v Cesenaticu. Leta 1988 je bil v vrstah KPI izvoljen v občinski svet, a je po nekaj mesecih odstopil.

Najtežjo kazen naložili Brescianiju in Contrattu

MILAN — V zvezi z zadnjimi prvotilgaskimi tekmi in športni sodnik za tri kola diskvalificiral nogometaša Torina Brescianija (ker je v derbiju z Juventusom brnil nasprotnika in glasno ter nesramno protestiral) in Atalante Contratta (pred slatičnico je zgrabil sodnika za ramo, ga užalil in s pestjo razbil šipo). Dve koli bosta morala odsedeti Julio Cesar (Juventus) in Lorenzo (Bologna), eno pa Evair (Atalanta), Lacatus in Malusci (Fiorentina) in Maiellaro (Bari).

Diskvalifikacije v B ligi veljajo za eno kolo, kaznovani pa so: Albertini (Padova), Di Sarno in Lombardo (Salernitana), Gabrieli (Bari), Bagnato (Reggina), Baiano (Foggia), Pergolizzi (Ascoli), Piccioni (Cremonese), Presicci (Modena), Proti (Messina), Sacchi (Taranto) in Vanoli (Udinese).

V medjezelnih ligi je bil za eno kolo diskvalificiran član Pro Gorizie Giacometti.

Danes v Zürichu pomembna seja FIFA Obetajo se novosti

ZÜRICH — Danes se bo v Zürichu sestal izvršni odbor FIFA, ki bo med drugim razpravljaval o morebitnih spremembah nogometnega pravilnika. Na dnevnem redu je v prvi vrsti 11-odstotna razširitev vrat, za katero se mnogi ogrevajo, potem ko je na zadnjem SP padlo rekordno skromno število golov (115 v 52 tekmah). Če bo FIFA prižgala zeleno luč, bo o predlogu sklepal International football board, ki je edini pristojen, da spremembe odobri. V njem je osem članov, štirje so predstavniki britanskih nogometnih zvez, štirje pa izhajajo iz vrst FIFA, med temi sta tudi predsednik Havelange in sekretar Blatter. Če bi predlog prodrl, pa bi verjetno stopil v veljavo šele jeseni leta 1992.

V Zürichu bodo razpravljali še o drugih zamislih. Teh je najmanj šest: ukinitve živih zidov pri streljanju kazenskih strel, streljanje kotov z bližje razdalje, zmanjšanje števila igralcev na deset, uvedba kronometra kot v košarki ali vaterpolu, prepoved podajanja vratarju in omejitve off-sida. Še zlasti aktualna sta zadnja dva predloga, ki jih podpira Blatter. Sekretar FIFA meni, da ni več mogoče odlašati z reformo, ki naj favorizira napad in streljanje v vrata.

FIFA bo tudi obravnavala predlog o vključitvi tretje afriške ekipe (na račun ene od evropskih) v sklepno fazo prihodnjega svetovnega prvenstva.

Maradona napada Bigona

NEAPELJ — V tedenski rubriki, ki mu jo je poklonil dnevnik Roma, je Maradona včeraj prvič napadel tudi svojega trenerja Bigona, kateremu očita, da je slabši od njegovega predhodnika Bianchija (s katerim je bil Maradona skregan...). Maradona je potrdil, da pri Napoliu zanj ni več mesta in da bo moral društvo dokončno zapustiti, trdi pa, da krivda ni njegova. Bigonu je zameril, da ga ni pustil igrati v Bergamu, očita pa mu, da Napoli pravzaprav nima nobene prave igre.

Maradonovo časopisno kramljanje trenerja ni izzirilo. Bigon je mirno opozoril, da je bil Napoli lani tudi

brez Maradone dolgo časa prvi na lestvici. Bolj oster je bil športni direktor kluba Moggi, ki igralcu grozi z novo globo, in opozarja, da bi ga lahko prijavil disciplinski komisiji zaradi kršitve prvega člena pravilnika o športnem vedenju nogometašev.

Ferrario zapustil bolnišnico

AVELLINO — Nogometaš Avellina Moreno Ferrario, ki je med nedeljsko tekmo v B ligi zadobil pretres možganov in je bil več kot 24 ur v nezavesti, je včeraj zapustil bolnišnico. Počival bo do božiča.

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija tržaške pokrajinske nogometne zveze je v 3. amaterski ligi za eno kolo diskvalificirala Petra Kozino (Breg), in sicer zaradi izključitve. Med naraščajniki bo dve koli počival Roberto Strain (prav tako Breg), ki je žalil nasprotnike, za eno kolo pa igralce Zarje Andrea Castellano (4. opomin). Med igralci, ki so si prislužili 3. opomin, je tudi Robert Renčelj (Zarja).

Disciplinska komisija je nadalje zavrnila priziv Brega proti diskvalifikaciji njegovega nogometaša Paola Monda. Slednji tako ne bo mogel igrati vse do 4. maja 1991.

V Sydneyu radodarni

SYDNEY — Če bo Sydney dosegel, da mu poverijo organizacijo olimpijskih iger leta 2000, bo Avstralija ponudila brezplačni letalski prevoz vsem tekmovalcem, trenerjem in ostalim spremljevalcem. Tako piše v načrtu, ki ga je sestavila skupina ministrov in podjetnikov in ki so ga predstavili vladi Južnega Walesa s priporočilom, da vloži kandidaturu Sydneya. Za olimpijske igre leta 2000 se zavzemajo Berlin, Peking, Milan, Pariz in London. Izračunali so, da bi kljub plačilu letalskih stroškov na koncu le imeli dobiček v višini 53 milijonov dolarjev (46 milijard lir).

Na teniškem pokalu Velikega slama Švedi vsi izločeni

MÜNCHEN — Na turnirju za pokal velikega slama v Münchnu z rekordnim nagradnim skladom šestih milijonov dolarjev, ki ga je mednarodna teniška zveza priredila v kontrapoziciji z združenjem poklicnih igralcev ATP, so včeraj odigrali še ostale dvoboje osmine finala. Kolo je bilo še posebej neuspešno za Švede, vsi trije so bili namreč izločeni.

Že prvi dan je minil v znamenju presenetljivega poraza št. 1 Edberga, ki ga je Amerikan azijskega porekla Michael Chang premagal s 6:4, 4:6, 7:5. Poleg Changa, Ivaniševića in Samprasa je v torek zmagal tudi Francoz Leconte. S 6:3, 6:4 je odpravil Avstrijca Thomasa Mustra.

Včerajšnji dan se je pričel z uspehom Američana Gilberta (ki je nadomestil Agassija) proti Švedu Svenssonu. Premagal ga je z 2:6, 6:3, 6:4. Do zaključka redakcije smo prejeli še sledeče izide: Wheaton (ZDA) - Noah (Fr.) 7:6, 6:7, 6:3, Lendl (ČSFR) - Bergström (Šve.) 6:4, 6:0.

Naj povemo še, da izločenim v prvem kolu ne more biti pretirano žal, če vemo, da so prejeli 115.000 dolarjev,

uvrščeni v četrtino finala pa dvakrat toliko.

Seleševa v BiH

SARAJEVO — Najboljša športnica Jugoslavije Monika Seleš, št. 2 na svetovni teniški jakostni lestvici ATP, po drevi v olimpijski dvorani Zetra v Bosni odigrala ekshibicijski dvoboj z Američanko Mary Joe Fernandez (št. 4). Na tiskovni konferenci je Seleševa izjavila, da bo v prihodnji sezoni skušala »strmoglavit« prvo damo ženskega tenisa Grafovo.

Borg v odlični formi

MÜNCHEN — Švedski teniški igralec Jonas Svensson trdi, da je petkratni zmagovalec v Wimbledonu Bjorn Borg, ki se namerava vrniti na teniška igrišča, v odlični formi. Svensson je novembra teden dni treniral z Borgom. »Igra odlično, kot da bi odnehal včeraj. Res neverjetno,« pravi Svensson, »menim, da se Borg ne bi vrnil na igrišče, če ne bi bil prepričan, da se bo še izkazal.«

Pred jutrišnjim moškim smukom v Val Gardeni Heinzer (Švi.) najhitrejši

VAL GARDENA (Bocen) — Na včerajšnjih prvih poskusnih spustih na progi Sass Lonch, kjer bosta jutri in v soboto moška smuka, je najboljši čas dosegel Švicar Heinzer, za njim pa so se uvrstili Avstrijec Höflehner, Norvežan Arnesen, Amerikan Moe in Italijan Ghedina.

Progo Sass Lonch so letos nekoliko ublažili, saj je lani tako na treningih kot na tekmah prišlo do številnih padcev s hudimi posledicami: med žrtvami so bili Italijana Piantanida in Mair, Švicarja Müller in Schuler, Avstrijec Pfaffenbichler in drugi. Tekmovalci so bili včeraj s progo zadovoljni, čeprav je Avstrijec Rzehak padel in si izpahnil desni komolec.

Manj sreče v vremenom so imela dekleta, ki jih prav tako jutri čaka smuk, in sicer v Meiringenu v Švici. Že predvčerajšnjim je trening odpadel zaradi megle, včeraj pa jih je ustavilo gosto sneženje. Če se bo vreme uneslo, bodo dva spusta izpeljali danes. V primeru, da niti tega ne bi uspeli, je bil dan predlog, da bi trening imeli tik pred tekmo samo.

V Meiringenu je na sporedu še veselalom, in sicer v nedeljo. Predstavniki raznih ekip pa so predlagali, da ga prenesejo v kakšno drugo smučarsko središče. Pravijo namreč, da je proga, ki so jo pripravili organizatorji v Meiringenu, preveč položna.

Danes v 1. kolu finalne skupine košarkarskega pokala prvakov V Splitu POP 84 - Scavolini

V prvem kolu finalne skupine košarkarskega pokala povakov je na sporedu italijansko-jugoslovanski derbi. Jugoslovanski in evropski prvak POP 84 bo z novopečenim najboljšim evropskim košarkarjem Tonijem Kučom na čelu gostil italijanskega prvaka Scavolinija. Medtem ko Splitčani, kljub odhodu Radje k rimskemu Messaggeru, nadaljujejo z dobro igro in vodijo na prvenstveni lestvici, pa so košarkarji italijanskega kluba v globoki krizi. V prvenstvu so doživeli več porazov kot zmag: zadnjega so okusili prav v nedeljo, ko so pred domačimi gledalci po podaljškju klonili Sidsu iz Reggio Emilie. Ob tem je treba pripomniti, da so poškodbe vse do prejšnjega tedna močno pestile Scavolini, ki pa bo v Splitu zaigral s popolno postavo, z Američanom Cookom in Dayem v vlogi protagonistov.

POP 84 je vsekakor v današnji tekmi velik favorit, še več: tudi letos ima največ možnosti za osvojitve naslova evropskega prvaka.

Tekme 1. kola finalne skupine: POP 84 - Scavolini, Makabi - Limoges, Aris - Kingston, Bayer Leverkusen - Barcelona.

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV

SKUPINA A

V prvem kolu je Knorr iz Bologne premagal moskovski Dinamo s 95:90 (44:52). V italijanski ekipi je dosegel največ točk Bon. (26). Dobro je igral tudi Binelli (21), medtem ko je Richardson kljub 22 točkam igral poprečno. Pri gostih sta največ košev dosegla Bazarevič in Sizov (vsak po 22).

V drugi tekmi te skupine je francoski Cholet v gosteh odpravil portugalski Ovar z 92:69.

Lestvica: Knorr in Cholet 2 točki, Dinamo in Ovar 0.

Ranger iz Vareseja je v Barceloni, proti Juventutu, doživel katastrofo. Na sliki igralec Rangerja Caneva (levo) v boju z Moralesom.

SKUPINA B

Crvena zvezda je v Jeruzalemu izgubila proti izraelskemu Hapoelu Galil Elionu. Klonila je z izidom 92:115. V drugi tekmi te skupine je Zaragoza odpravila solunski Paok z izidom 70:64.

Lestvica: Hapoel Galil Elion in Zaragoza 2 točki, Paok in Crvena zvezda 0.

KORAČEV POKAL

SKUPINA A

Italijanski predstavnik Clear Cantù je v prvem kolu četrtfinalne skupine zmagal v gosteh v Atenah. Panathinaikos je premagal z izidom 86:80 (49:41).

V drugi tekmi te skupine je Real Madrid odpravil Castors Braine s 106:80 (59:38).

SKUPINA B

Osrednja tekma v tej skupini je bila sinoči v Zagrebu, kjer se je Cibona pomerila s Phonolo iz Caserte in in zmagala z 82:79 (47:43). V drugi tekmi te skupine Hapoel iz Tel Aviva odpravil berlinski Charlottenburg z 92:69 (51:32).

SKUPINA C

Rangers iz Vareseja je doživel na gostovanju v Španiji proti Juventutu iz Badalone pravo katastrofo: izgubil je z izidom 69:109! V drugi tekmi tega kola je solunski Iraklis premagal Mulhouse s 112:89 (55:40).

SKUPINA D

Zadar je sinoči gostoval v Atenah pri Panioniosu. Zmagal je slednji z 91:81 (47:28). V drugi tekmi tega kola sta se srečala Sunair in Estudiantes iz Madrida. Izid: 89:105 (44:56) v korist Estudiantesa.

Športni novinarji o odnosih z društv

Vodstvo deželne USSI-ja, Združenja italijanskih športnih novinarjev, se je na svoji zadnji seji obregnilo ob slabšanje odnosov med športnimi novinarji in najbolj pomembnimi nogometnimi in košarkarskimi klubi iz naše dežele. USSI ugotavlja, da vse bolj pogost pojav kolektivnega ali individualnega »tiskovnega molka« škodi predvsem vsem tistim, od katerih prav ti klubi zahtevajo nakup letnih abonmajev in vstopnic za obisk stadionov oziroma športnih palač.

Na seji so med drugim za predsednika imenovali Rina Ninija, v tajništvo pa sta bila potrjena Severino Baf in Vittorio Firmiani.

Naj povemo, da sta člana vodstva USSI tudi kolega Saša Rudolf in publicist Mario Šušteršič.

Na kvalitetnem balinarskem turnirju v Renčah Zamejska reprezentanca ZSŠDI se je prebila v mali finale

Stanisa se je izkazal

Zamejski balinarji se vse bolj uveljavljajo in si utirajo pot med najboljše deželne in pokrajinske vrstnike. Tudi zamejska reprezentanca niza uspeh za uspehom. V tretjem letošnjem nastopu (po odličnem 2. mestu v Gorici, medtem ko se je v Idrji uvrstitev v polfinale za las izmuznila) se je tokrat pomerila v Renčah, na 2. mednarodnem balinarskem turnirju, ki ga je organiziral domači Partizan. To je bil eden najbolj kvalitetnih turnirjev v matični domovini, saj sta se ga udeležili tudi Villarspa iz Štarancana, ki je pobraten z Renčami, in trškiški Monfalconese. Natural, Nesich, Simoneta in Skupek so se na novih igriščih kaj kmalu znašli in v najbolj kvalitetnem srečanju dneva podlegli že izločenemu Salonitu iz Anhovega, čeprav so bili stalno v vodstvu (pred zadnjim lučjem celo z 9:5). Nato pa so bili v vseh elementih igre boljši od Goriških brd. Tudi v polfinalnem srečanju z domačini so dobro startali, kar pa je bilo le premalo za končni uspeh. V malem finalu so že zadovoljni zamejci prepustili tretje mesto prav Goriškim brdom, ki so jih jutraj že premagali. Zanje osvojitve pokala, ki ga je prispeval Riccardo Kocjančič (Videogre iz Gorice) predstavlja odličen uspeh, saj vemo, kako težko je kaj takega doseči na igriščih onstran meje.

Izidi 2. mednarodnega turnirja v Renčah so bili naslednji.

SKUPINA 1: Villarspa - Sovodnje 13:4, Renče - Sovodnje 13:3, Renče - Villarspa 13:0. Kvalificirane: Renče.

SKUPINA 2: Oljka Škofije - Monfalconese 6:12, Oljka - Šiška 10:8, Monfalconese - Šiška 11:7. Kvalificiran: Monfalconese.

SKUPINA 3: Goriška Brda - Salonit 13:0, Salonit - ZSŠDI 11:9, ZSŠDI - Goriška Brda 12:10. Kvalificirana Goriška Brda in ZSŠDI zaradi boljšega količnika.

POLFINALE: Renče - ZSŠDI 11:8, Monfalconese - Goriška Brda 10:9; mali finale: Goriška Brda - ZSŠDI 7:5, Monfalconese - Renče 12:4.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Monfalconese, 2. Renče, 3. Goriška Brda, 4. ZSŠDI.

Košarka: deželni mladinci Bora presenetljivo odpravili Cicibono

DEŽELNI MLADINCI B skupina

BOR - CICIBONA 86:59 (37:29)
BOR: Pavlica 9 (1:2), Debeljuh 21 (7:9), Simonič 12, Tomšič 11 (7:10), Possega 2, Starec 6, Rudež 4 (0:3), Barini 6 (4:4), Pettiroso 13 (1:1), Tul 2 (0:2).
CICIBONA: Presel, G. Bajc 10 (1:1), Simonič (0:2), I. Bajc 16 (1:2), Berdon 4, Pregarc 4, Lippolis 11 (3:6), B. Pertot 2, M. Pertot 8 (2:4), Bogatec 2, Bevilacqua 2.

TRI TOČKE: G. in I. Bajc (1).

V slovenskem derbiju med Cicibono in Borom so nepričakovano slavili borovci in to z neverjetno visoko razliko. Medtem ko je igral Bor kot prerojen v primerjavi s prejšnjo tekmo proti Ricreatorijuv kadetskem prvenstvu, so cicibonaši odpovedali na vsej črti.

Crismovi varovanci so stopili na igrišče nemotivirani, prepričani, da bodo zlahka opravili z mlajšimi nasprotniki. Borovci so v začetku povedli s 16:0; od odmora je cicibonašem uspelo to razliko le zmanjšati, nikoli pa niso dali vtisa, da bi lahko dohiti borovce. Nasprotno: v drugem polčasu je prišlo do njihovega poloma; nadaljevali so s slabo igro, medtem ko je trener Sancin poslal na igrišče vse razpo-

ložljive igralce in vsi so se vpisali med strelce. (A. Pavlica)

TURNIR ALPE ADRIA

DENTE SANO SANTA MARIA - BOR INDULES 94:88 (50:52)
BOR INDULES: Galoppin 4, Bajc 6, Porporatti, Possega 38 (5:6), Grbec 2, Tomšič 16 (8:14), Brus 7 (5:6), Križmančič 3 (1:2), Droker 16 (2:4), Corbatti, Samed 3, Possega 1.

PON: Križmančič (34)

Pretekli četrtek so borovci gostovali pri ekipi Dente Sano iz Sante Marie La Longa. Naši so odigrali tekmo požrtovalno in brez vsake treme, kar je nasprotnike presenetilo. Borovci so uspešno dosegali koše, za kar ima mnogo zaslug odlični Possega, ki se je neustrašno »boril« pod košema. Prvi polčas se je končal z dneva točkama prednosti za naše.

V drugem delu so domačini povedli, a njihova prednost ni preseгла desetih točk. Proti koncu srečanja so borovci zaigrali bolj zagrizeno in zmanjšali zaostanek na dve sami točki (76:78). Tedaj pa so »modri« psihološko popustili, ob nekaterih spornih sodniških odločitvah jih je prevzela živčnost in zmaga je šla domačinom.

Borovci so vsekakor zelo zadovoljili, saj so se enakovredno upirali nasprotniku, ki je bil v tej tekmi favorit. (M. C.)

V nedeljo v skupini H 3. amaterske lige derbi Kras-Sovodnje Sovodenjski nogometaši tik pod vrhom

Nogometaši Sovodenj so do nedelje delili drugo mesto v H skupini 3. amaterske nogometne lige. Po domačem porazu proti Azzurri so zdrknili na četrto mesto, že v nedeljo pa imajo v derbiju s Krasom priložnost, da izboljšajo položaj na lestvici. Na sliki: posnetek s tekme Vermeigliano - Sovodnje izpred dveh kol, ko so Sovodnje zmagale v gosteh s 3:1. Na sliki vidimo prvi zadetek za goste, ki ga je dosegel Luisa iz enajstmetrovke.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Osvojitev Everesta v sliki in besedi

Ljubitelji velikih alpinističnih podvigov ne smejo zamuditi jutrišnje izredne priložnosti, ki se jim ponuja v mali dvorani Kulturnega doma v Ul. Petronio 4. SPDT je za širši krog planincev, prijateljev in gostov pripravilo obširen prikaz velikega letošnjega alpinističnega podviga, mednarodne odprave Alpe Adria z vzponom na streho sveta, na 8848 metrov visoko goro Everest. Prisotni bodo člani odprave, ki so sodelovali pri tej veliki alpinistični zmagi. Prikazali bodo celo vrsto diapozitivov, od prihoda v Nepal in postavitve baznega tabora na višini 5350 metrov pod ledenim slapom na ledeniku Khumbu, do postopnega premagovanja gore in vzpona na njen vrh.

Odprava Alpe Adria Sagarmatha 1990: je s svojim uspehom dokazala, da so lahko tudi take mešane odprave, v katerih sodelujejo alpinisti različnih narodnosti, uspešne in SPDT se lahko ponaša, da je to svojo zamisel v sodelovanju s komisijo za odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije in s pokroviteljstvom dežele Furlanije-Juljske krajine, kljub raznim težavam, uspešno izpeljal in dosežke odprave prikaže s podrobno slikovno dokumentacijo.

Člani odprave Alpe Adria Sagarmatha 1990, ki so se srečno vrnili z vrha in s pobočij Everesta, se bodo

predstavili jutri, 14. decembra, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma. Vabljeni vsi, ki jih zanimajo taki vrhunski alpinistični dosežki. (L. A.)

V Tržiču »zdravniški« pogled na odpravo Sagarmatha 90

Občina Tržič in deželno združenje za boj proti tuberkulozi in boleznim dihalnih organov prireja jutri ob 20.30 v Tržiču v športni dvorani Palazzetto Veneto (Ul. S. Ambrogio 12) predavanje dr. Boruta Spacala, dr. Žareta Guzeja in dr. Enza Barduccija z naslovom Check-up pod Everestom ter s podnaslovom, ki obrazloži, za kaj pravzaprav gre: Odprava Alpe Adria Sagarmatha 90 - športno zdravstveni problemi na visokih kotah. Pri organizaciji predavanja je sodelovala tržiška bolnica, odsek za pnevmologijo in športno medicino, ki ga vodi dr. Corrado Serra, pa tudi deželno odborništvo za zdravstvo.

Kot znano je letošnja mednarodna odprava na Everest, ki jo je ob 10. obletnici skupnosti Alpe Adria priredilo SPDT s sodelovanjem KOTG pri PZS, obiskala skupina zdravstvenih raziskovalcev, ki sta jo poleg dr. Boruta Spacala sestavljala še bolničar Franco Marzaro in tehnik Paolo Visintin. V dveh dneh, ki so jih preživeli v baznem taboru pod Everestom, so opravili vrsto raziskav in analiz, katere bodo sedaj predali javnosti. Prikaz, katerega bo predstavil dr. Serra, bodo obogatili z diapozitivi, vsekakor pa

bo zelo zanimiv, saj so nekateri izsledki povsem novi in do neke mere celo »revolucionarni«. Škoda je sicer, da bo predavanje sovpadalo s predstavitvijo odprave Sagarmatha 90 v tržaškem Kulturnem domu, vendar bodo dr. Spacal in ostali predavanje še ponovili, tako da ne bo prikrajšan nihče.

Decembrska številka Alp

Tudi zadnja letošnja številka priljubljene italijanskega planinskega in alpinističnega mesečnika Alp prinaša vrsto zanimivih novic in analiz. Že v uvodniku glavni urednik Walter Giuliano razmišlja ob tragediji treh mladih fantov iz gorskega kraja Prato allo Stelvio, ki so izbrali samomor pred brezizidnostjo njihovega stanja ter analizira pravkar zaključeno desetje. Zaključuje je pesimističen, saj pravi, da je obračun še kar klavrn, saj se je svet obubožal v vrednotah in v upanju v boljši jutri. Lahko gora pomaga pri gradnji novih upanj? se sprašuje Giuliano. Prepričani smo, da je lahko odgovor samo pritriljen...

Prvi alpinistični članek z naslovom Tragična glasnost je posvečen dvema hudima gorskima tragedijama, ki sta pod Elbrusom in na obronkih Pika komunizma v SZ skupno zahtevali preko 60 (!) mrtvih. Slovenski alpinizem si je končno trajno utrl svojo pot tudi v splošni informaciji in sredstvih množičnega obveščanja. V decembrskem Alpu so namreč kar trije članki, ki opisujejo podvige Kara in Jegliča na Bagiratuju III, Rozmana in Frantarjeve na Nanga Parbatu ter Kneza in njegovih soplezalcev v Dolomitih. Omenili bi še sestavek o plezariji v Ek-

vadorju in skrbno pripravljene redne rubrike.

Zgornja Savinjska dolina Matevža Lenarčiča

V Sloveniji je nekaj območij, kjer je skoncentriranega veliko naravnega in kulturnega bogastva. Eno izmed njih je gotovo Zgornja Savinjska dolina, ki po svoji lepoti in naravni ohranjenosti predstavlja biser slovenske zemlje. Valovi masovnega, ekološko vprašljivega turizma in uničujoče industrije so to dolino k sreči zgrešili. Ostala je vrsta neokrnjenih krajinskih prizorišč in pokrajina z bogato naravno in kulturno dediščino.

Ta dediščina bo sedaj še ovrednotena s fotomonoografijo naravovarstvenika in ekologa Matevža Lenarčiča z enostavnim naslovom Zgornja Savinjska dolina, ki je pred kratkim izšla v novi, a že priznani in agilni založbi EPSI d.o.o.

Uvodno besedo je pripravil dr. Anton Žunter, korake v preteklost nastanka doline je prikazal prof. dr. Anton Ramovž, zgodovino kulture in narodopisne zanimivosti je pripravil Aleksander Videčnik, Jože Svetličič je prikazal etično razmerje med človekom in živaljo, prof. dr. Ljerkica Godič pa je opisal rastlinstvo te doline. Tekst v knjigi je preveden tudi v angleški in nemški jezik, kar daje publikaciji še dodatno vrednost in širšo razsežnost.

Monoografija je vsekakor prijetna novost v slovenskem knjižnem obzorju, interese pa jo lahko dobijo v vseh knjigarnah, pa tudi po pošti na naslov EPSI, Novi dom 26/a, 61420 Trbovlje ali pa telefonsko na št. 0038601-22630. (dj)

obvestila

ŠD BREG - SMUČARSKA SEKCIJA organizira zimovanje v športnem centru v Cerknem od 22. do 29. t. m. Informacije ob četrtkih in petkih v telovadnici v Dolini od 20.00 do 21.30. Prostori so omejeni.

SPDT - SMUČARSKI ODESK prireja smučarske tečaje in izlete. Tečaji bodo v znanih smučarskih središčih januarja '91. Za informacije in vpisovanje na sedežu ZSŠDI v Ul. sv. Frančiška 20 v uradnih urah (tel. 767304). Informacije dobite tudi pri odborniku Pavlu Fachu (tel. 742488).

SK DEVIN priredi zimovanje v Bovcu, in sicer od 23. do 29. decembra. Zainteresirani naj se zgledajo na sedežu v Cerovljah vsak torek ob 20.30 ali po tel. 200782.

SK DEVIN priredi v nedeljo, 16. decembra, avtobusni smučarski izlet v Podkloster (Arnoldstein). Informacije v večernih urah na tel. 200782.

SK DEVIN organizira smučarske tečaje in izlete štiri nedelje v januarju 91. Vpisovanje in informacije na sedežu v Cerovljah vsak torek ob 20.30 ali po tel. 200782.

SK BRDINA organizira od 22. do 29. decembra zimovanje na Rogli. Vpisovanje na sedežu vsak ponedeljek in petek od 20. do 21. ure. Informacije po tel. 212936.

PRIMOTRO KLUB GORICA obvešča člane, da je drevi ob 21. uri na sedežu v Gorici izredna seja.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 7.00.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtak, 13. decembra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Neuspel poskus dogovora med vodjem Zulujcev in Mandelo V medplemenskih spopadih od petka že preko 80 žrtev

CAPETOWN — V krvavih spopadih med pripadniki plemen Xhosa in Zulu (na sliki AP) v Thokozi in Phola Parku v Južnoafriški republiki je v zadnjih dveh dneh umrlo že 52 oseb, od petka, ko so spopadi izbruhnili, pa je skupno število mrtvih naraslo že na 83. Položaj je bil včeraj jutraj na videz precej miren, v Thokozi, kjer je večina prebivalcev Zulujcev, pa sta prispela tudi minister za javni red Adrian Vlok in vodja zuluske stranke Mangosuthu Buthelezi, da bi ocenila razvoj dogodkov v tem mestu.

Buthelezi ni želel sodelovati v delegaciji nekaterih južnoafriških osebnosti - med katerimi je bil tudi vodja Afriškega nacionalnega kongresa Mandela - ki je včeraj tudi obiskala Thokozi. Mandela pa se tudi ni želel pridružiti Butheleziju in Vloku. Tako je propadel še en poskus, da se Mandela in Buthelezi srečata in nato prepričata svoje simpatizerje, da prenehajo s pravo državljansko vojno med črnci.

Najmanjši poviški pri plačah kovinarjev Plače rasle hitreje od cen na drobno

RIM — Poprečne plače so se v letu dni dvignile za 8,9 odstotka, medtem ko se je indeks drobnoprodajnih cen v istem razdobju dvignil za 6,2 odstotka. Te podatke je včeraj posredoval statistični zavod Istat, ki je vzel za primerjavo letošnji in lanski oktober.

Najbolj so se plače povišale zaposlenim v javnih upravah, kjer so bile poprečne plače oktobra letos za 14,8 odstotka višje kot lani, v posameznih javnih sektorjih pa je bilo povišanje celo več kot 25 odstotno. Na lestvici so za njimi uslužbenci bančnih in zavarovalnih zavodov, kjer so bile plače »težje« za 10,4 odstotka. Kar zadeva industrijski sektor, je bila rast plač sedem odstotna, v trgovini in storitvah 6,1 odstotna, v prevozih 5,6, najmanj pa so se plače dvignile v kmetijskem sektorju, kjer so zaposleni oktobra prejeli 4,9 odstotka več kot leto dni prej, vendar pa še zmeraj dober odstotek manj, kot je znašala letna inflacijska stopnja.

Če pogledamo samo mesečno naraščanje plač, ugotovimo, da so bile te oktobra za 0,1 odstotka višje kot septembra. Njihovo rast je treba pripisati izboljšanju plač v električni industriji in pa poviškom starostne doklade za voznike avtobusov in tramvajev. Med posameznimi industrijskimi sektorji pa Istat po letnem povečanju na prvo mesto postavlja prav električno industrijo, kjer je bila rast plač kar 17,6 odstotna, »zadovoljni« so bili lahko tudi v gradbeništvu, kjer so bile plače višje za 12 odstotkov, na najslabšem pa so delavci v živilski industriji s 4,7-odstotnim povišanjem in pa kovinarji, kjer so bile plače v letu dni višje le za 4,6 odstotka.

V zvezi z objavljenimi podatki velja še omeniti, da se je v prvih devetih mesecih letošnjega leta zmanjšalo število izgubljenih delovnih ur zaradi sindikalnih sporov. Tako so letos zaradi tega izgubili 19.817.000 ur, v istem obdobju lani pa 22.513.000 delovnih ur.

Kamoristični »boss« v mrežah policistov

NEAPELJ — Neapeljska policija je včeraj jutraj v njegovem stanovanjskem bunkerju v Ercolanu aretirala domnevnega kamorističnega »bossa« na področju pod Vezuvom, 36-letnega Raffaella Ascioneja. Že več kot dve leti so ga iskali zaradi združevanja v kamoristične namene, poskusov umora in ropov, po mnenju policije pa je bil prav Ascione tisti, kateremu je bilo namenjenih 20 kilogramov heroína, ki so ga pred dnevi zaplenili v nekem stanovanju med San Giovannijem a Teduccio in Ercolanom.

Celotno akcijo je vodil neapeljski kvestor Vito Mattera, v njej pa so sodelovali agenti Digosa, letkega oddelka in komisariata v Porticijah. Policisti so prišli na sled Ascioneju po skoraj 12 mesecih preiskave o nekem ropu v Ercolanu, ki jo je vodil podkvestor Malvano.

Domnevni kamoristični boss je bil več kot dve leti v Nemčiji, v torek zvečer pa se je vrnil domov, da bi skupaj z družino preživel božične praznike. V hiši je imel izdelano posebno skrivališče, ki je bilo zakrito s pohištvo, vhod v »bunker« pa je bil zaščiteno še z oklopnimi vrati. Policija zdaj išče še številne Ascionejeve pomočnike in sokrivce.

Univerzo v Catanzaru vodili brezvestni javni upravitelji

CATANZARO — Državni pravdnik iz Catanzara Mariano Lombardi je prijavil sodstvu 42 oseb zaradi špekulacije, neizpolnjevanja uradnih dolžnosti in grabeža. Med prijavljenimi so predvsem javni upravitelji, univerzitetni profesorji, odvetniki in vidne politične osebnosti iz Kalabrije.

Afera je prišla na dan že v začetku poletja, ko je policija med pregledovanjem administrativne dokumentacije univerze v Catanzaru ugotovila, da deželna uprava plačuje vzdrževanje nekaterih univerzitetnih infrastruktur. Med temi je bil tudi komaj dograjen študentski dom, ki ga je deželna up-

rava oddala neki zasebni ustanovi. Dokumentacije o prepisu lastništva pa Dežela ni nikoli izpolnila in objavila. V študentskem domu pa je namesto študentom omogočila bivanje priporočenim profesorjem, predavateljem in drugim uglednim gostom. Za povračilo »stroškov« je nato poskrbela deželna uprava. Prav tako nista ne dežela ne zasebna ustanova nikoli objavili razpisa za nekatere natečaje v zvezi z univerzitetno dejavnostjo. Izkazalo se je, da študenti sploh niso imeli nobene vloge v univerzitetnem odboru, kot to narekuje zakon o reformi najvišje šolske ustanove.

Mafijski kolovodja John Gotti od včeraj ponovno za zapahi

NEW YORK — Znani ameriški mafijski kolovodja John Gotti je spet za zapahi. To ni pravzaprav nobena novost, če upoštevamo, da so Gottija do sedaj aretirali že trikrat, a so ga morali dosledno puščati na svobodo. Sam Gotti ni bil ob aretaciji niti malo zaskrbljen, saj je cinično dejal: »To ni zame noben problem«.

Gotti je absolutni voditelj največje ameriške mafijske družine Gambino, ki že desetletja vedri in oblači po celih predelih ZDA, svoj glavni štab pa ima v New Yorku. Policija ga je aretirala prav v centralnem predelu Manhattanu »Little Italy«, v ekskluzivnem privatnem klubu Ravenite, katerega je tako zapustil v lisicah (na sliki AP).

Opazovalci menijo, da je tokratna aretacija »Don Teflona«, Gotti je s tem vzdevkom še najbolj poznan, v zvezi z umorom voditelja druge mogočne njujorske mafijske družine »Big Paulom« Castellanom leta 1985. Obe družini, Gambino in Castellano sta nadzorovali oderuške posle celotnega New Yorka in gradbene dejavnosti, ter sta si kmalu prišli navzkriž.

Skupno z »Don Teflonom« je policija še aretirala njegovega namestnika pri vodstvu »družinskih poslov« Franka Locascia, sina ustanovitelja skupine Carla Gambina in Salvatora Gravano.

Gotti je bil na svobodi šele od februarja, saj so ga lani »postavili na hladno« zaradi umora sindakalista Johna O'Connorja. Policija je tokrat prepričana, da ga bo v zaporu zadržala malo dlje, saj ga je poslala v »varen« njujorski zapor »Metropolitan Correction Center«.

V Daki aretirali bivšega premierja Muhamada Eršada

DAKA — Šest dni po odstopu in po skoraj devetih letih neomajne oblasti se je včeraj znašel za zapahi bivši predsednik bagladeske vlade Husain Muhamad Eršad (na sliki AP). Sedaj se skupaj z ženo Raušan nahaja v bivši rezidenci britanskega guvernerja v diplomatski četrti Dake, kjer ga nadzoruje 300 vojakov.

Do aretacije je prišlo le nekaj ur pred potekom ultimatumu študentov univerze v Daki, ki so bili glavni pobudniki njegove odstranitve in včerajšnje aretacije. Predsinočnjim je več kot 50 tisoč ljudi po ulicah glavnega mesta zahtevalo Eršadovo glavo.

Začasna vlada predsednika vrhovnega sodišča Šahabudina Ahmeda, ki pa jo v bistvu za kulisami vodi načelnik generalštaba Norudin Han, je morala Eršada aretirati pod obtožbo nepotizma, korupcije, izrabljanja oblasti in tihotapstva z zlatom. Šahabudin Ahmed je že obljubil, da bodo v roku treh mesecev razpisali volitve, tako da bi se v državo vrnila demokracija. General Eršad je namreč prevzel oblast z nekrvavim vojaškim udarom leta 1982, na ključne položaje pa postavil svoje ljudi, ki jih sedaj odstranjujejo.

Državni inštitut objavil koristna pravila za kuharje

RIM — Državni inštitut za zdravstvo (ISS) bo v kratkem objavil dekalog o pravilni uporabi olja in maščob pri cvrtju. Dekalog bodo morali upoštevati v vseh »fast foodih«, v McDonaldovih okrepčevalnicah, pa tudi v vseh javnih kuhinjah in restavracijah, kjer nudijo tudi cvrto hrano. ISS se je odločil za to pobudo, potem ko je z anketo ugotovil, da le malokdo pozna negativne in zdravju nevarne učinke cvrtja in nepravilno rabljenih maščob.

Maščobe in razna olja z močnim segrevanjem sprostiti toksine, ki jih človekov organizem ne more uničiti in jih zato asimilira. Še zlasti nevarno pa je večkrat pregreto olje. Prvo pravilo dekaloga svetuje pogosto zamenjavo olja za cvrtje, drugo pa vabi, naj bomo pozorni na spremembo barve vročega olja in na dim, ki se ob segrevanju sprosti. Tako olje moramo zavreči. Večkrat uporabljenega olja ne »popravimo« z dolivanjem svežega. Najbolje je, če za cvrtje uporabimo posebna žlahtna olja, ki jih po uporabi lahko filtriramo. Živil, ki jih nameravamo ocvreti, ne smemo ne soliti ne začiniti, olje in maščobe pa moramo hraniti v temnem in hladnem prostoru.

Solženicin odbil državno priznanje

NEW YORK — Sovjetski pisatelj in Nobelov nagrajenec za literaturo Aleksander Solženicin je včeraj odbil državno sovjetsko nagrado za literaturo za letošnje leto z motivacijo, da je ta podelitev »nemogoča in nepomisljena«. Solženicin, ki živi v vili v bližini New Yorka že od leta 1976, ko ga je tedanji sovjetski režim spodil iz države zaradi knjige Gulag, je, takoj ko je zvedel za nagrado, telefoniral v njujorsko uredništvo sovjetske agencije Tass ter dal tiskovno sporočilo, v katerem je med drugim rečeno, da je ta nagrada »grenko ironična« do bivših političnih jetnikov, ki živijo v Sovjetski zvezi v zelo slabih življenjskih pogojih.

Solženicin se je sicer za to priznanje zahvalil, vendar je še dodal, da pač ne more sprejeti nagrade za knjigo, zaradi katerega so ga najprej aretirali, nato pa še spodili iz države, in katero sovjetski državljanji še vedno dobijo s težavo.

Knjiga je namreč pred kratkim izšla v Sovjetski zvezi skoraj v ilegali, v zelo omejeni nakladi, njena cena pa je za sovjetske pogoje astronomska.

Vodstvo Sovjetske zveze je Solženicina že lani povabilo, naj se vrne domov, vendar pa je priznani pisatelj odbil vabilo z utemeljitvijo, da se bo vrnil »le v tako domovino, v kateri bo lahko živel in tudi nato mirno umrl«. Prav tako ni letos Solženicin niti sprejel uradne rehabilitacije, ki jo je odredil sam predsednik Gorbačov, s trditvijo, da se mu morajo najprej opravičiti ter preklicati vse obtožbe, ki so jih nanizali na njegov račun v letih njegovega izgnanstva.